

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka
in Tržič. — Izdaja CP Gorenjski tisk
Kranj. — Glavni urednik Igor Janhar
— Odgovorni urednik Albin Učakar

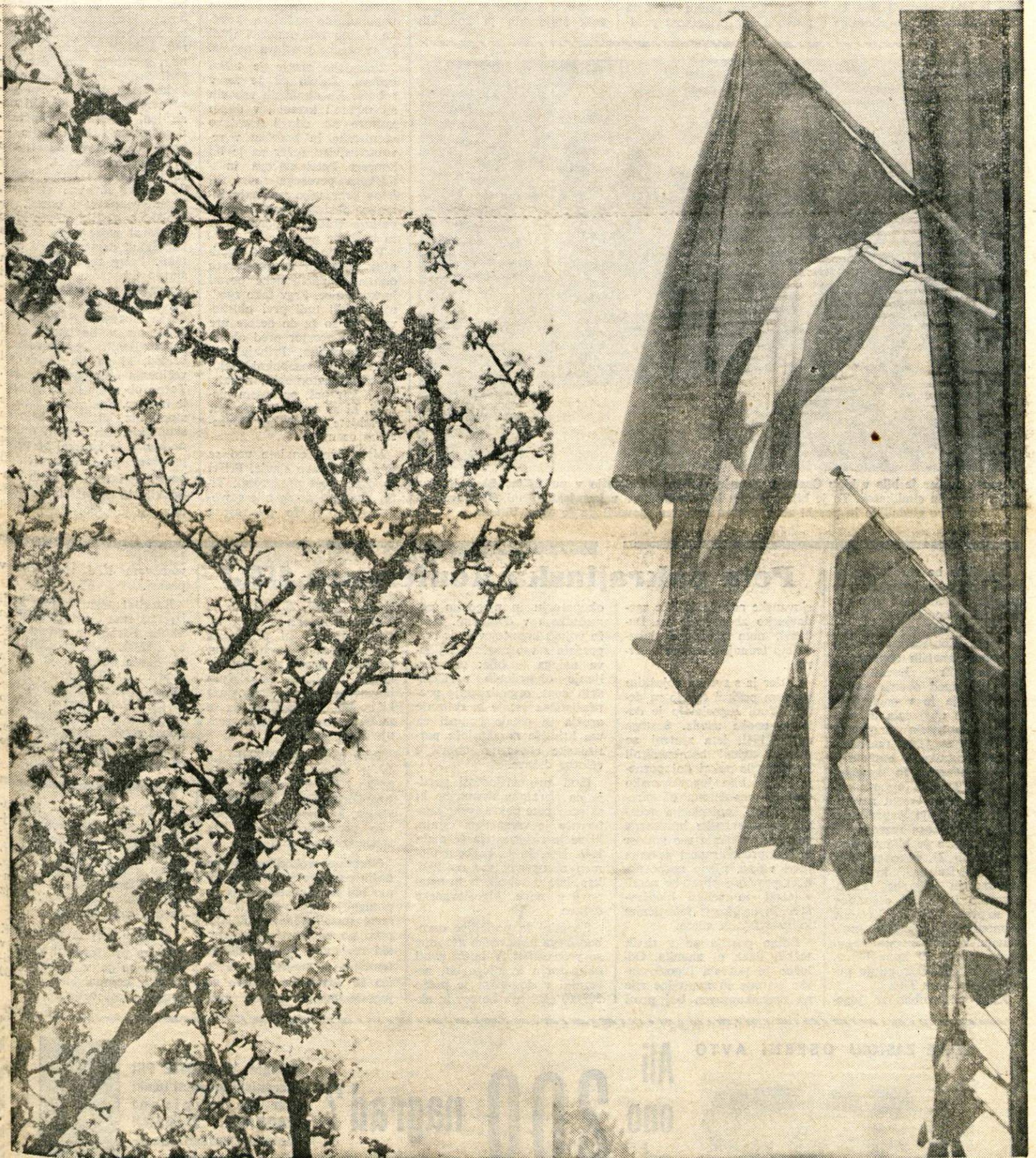
GLAS

KRANJ, sredi, 30. 4. 1969

Cena 50 par ali 50 starih dinarjev

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik
in sicer ob sredi in sobotah

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Velenje, 27. aprila — Nad sto tisoč ljudi se je zbralo v prekrasnem sončnem vremenu v čudovitem, rudarskem in najmlajšem slovenskem mestu Velenju. Prišli so, da bi počastili svoj slovenski narodni in vseljidski praznik — 27. april. Na ta dan je bila spomlad 1941. leta ustanovljena osvobodilna

fronta slovenskega naroda. Obenem so se spomnili legendarnega, preko 500 kilometrov dolgega pohoda slavne štirinajste divizije na Štajersko. »Štirinajsta« je bila po besedah tovariša Tita ena najslavnejših enot naše partizanske vojske. Velenjskemu slavju je dala poseben čar prisotnost pred-

sednika republike in vrhovnega komandanta partizanske vojske Jugoslavije maršala Josipa Broza — Tita s soprogo. Nedeljska manifestacija v Velenju je bila praznik štajerskih in koroških

partizanov in obenem vseh slovenskih borcev, ki se jih je v Velenju zbralo prek 6000. Lahko zapišemo, da so gostje iz vse Slovenije, bratskih republik in zamejstva mesto napolnili do zadnjega kotička. Kljub taki množici ljudi je velenjska proslava uspela.

Velenjsko slavje je težko opisati. Začelo se je že v soboto. Na okoliških vrhovih so zagoreli kresovi, v domu kulture so odprli razstavo »Štajerska in koroška v revoluciji«, isti večer pa je bil koncert Partizanskega invalidskega pevskega zbora, ki letos prav tako praznuje 25-letnico obstoja in uspešno nadaljuje tradicijo partizanske in borbene pesmi.

V nedeljo so že od zgodnjih jutranjih ur po mestu odmevale partizanske pesmi in koračnice. Prav tako zgodnji so bili tudi prvi obiskovalci, ki so že do desete ure napolnili prostor pred občinsko skupščino. Prihajali so z avtobusi, posebnimi vlaki, osebnimi avtomobili, nekateri pa kar peš, predvsem pionirji, ki so prehodili vso pot štirinajste divizije na slovenskem ozemlju.

Malopred enajsto uro se je začelo pravo slavje. Prišel je dragi gost predsednik Tito. Vse brigade so bile s svojimi prapori že postrojene

pred slavnostno tribuno. Z ramo ob rami so stali preživeli borci prvih partizanskih enot na Slovenskem, kamniškega bataljona, preživeli borci druge grupe odredov, borci kozjanskega odreda, koroški bataljoni, Lackov odred, kokrški odred, na častnem mestu pa prvi dve brigadi Štajerske, Slandrova in Zidanškova brigada. Na posebnem mestu pa so bili postrojeni udeleženci nepozabnega pohoda 14. divizije — borci Tomšičeve, Serčerjeve in Bračičeve brigade. V zboru je bila tudi tretja brigada vojske državne varnosti, kamniško-zasavski odred, jeseško-bohinjski odred, ki je vzdrževal najtesnejše stike s koroškimi partizanskimi enotami. Poleg tega so bili na slavnostni tribuni še borci slovenske prekmurske brigade, pete prekomorske brigade in slovenske sremenske brigade ter v Sovjetski zvezi ustanovljenih prostovoljnih brigad, ki so jih sestavljali večinoma štajerski rojaki. Točno ob enajstih so zadonele fanfare. Predsednik Tito je stopil iz stavbe občinske skupščine. Ob zvokih državne himne je korakal po rdeči preprogi pred postrojenimi borci. V imenu zbranih štajerskih in koroških partizanov mu je raportiral general

V petek zvečer je bila v kinu Center v Kranju svečana akademija v počastitev 50. obletnice KPJ, Skoja in sindikatov. To je bila ena osrednjih prireditev v kranjski občini. Pripravili so jo Prešernovo gledališče in pevski zbor France Prešeren, govoril pa je Joža Vilfan.

Marsikdo bo vprašal, zakaj med kongrese jugoslovanske partije štejemo tudi peto pokrajinsko konferenco. Odgovor na zastavljeno vprašanje je jasen. Konferenca je eden najpomembnejših zborov jugoslovanskih komunistov, skilcanih med obema vojnama. Partija je v enaindvajsetih letih obvladala in premagala notranja nasprotja in zadala svojemu razrednemu nasprotniku — buržoaziji boleče udarce. In končno, zgrajena je bila organizacijsko in idejno čvrsta revolucionarna partija jugoslovanskega delavskega razreda.

Konferenca je bila v dneh od 19. do 23. oktobra 1940. leta na Dubravi, kraju v predmestju Zagreba. Prisostvovalo ji je 105 delegatov ki so predstavljali 6445 članov komunistične partije Jugoslavije. V nov centralni komite so izvolili 29 komunistov, generalni sekretar pa je postal Josip Broz Tito.

Kako pomembno za jugo-

Peta pokrajinska konferenca KPJ

slovanske narode je bilo zgodovinsko zborovanje na Dubravi, nam zgovorno dokazujejo tedanje razmere v Evropi.

Hitler je s svojim vojaškim strojem požiral deželo za deželo. Tudi Jugoslavijo je doletela enaka usoda. Šestega aprila 1941. leta zjutraj so nemški avioni bombardirali Beograd, le nekaj dni pozneje pa je bilo jugoslovansko ozemlje popolnoma okupirano. Hitra kapitulacija tedanje jugoslovanske buržoazne vlade je pokazala vso gnilstvo in kompromitiranost sistema pred vojno, njeno nesposobnost pravične obrambe neodvisnosti in veliko hlapčevstvo in uslužnost fašističnim in nacističnim silam.

Edino partija se v tistih težkih dneh ni zlomila. Odločno je pozvala jugoslovanske narode in napredne sile na neenakopraven boj proti

okupatorju in njegovim pomočnikom v domovini. Mreža vojnih komitejev se je razpredala z vso naglico. Njihova naloga je bila: ustanavljanje oboroženih partizanskih enot, organiziranje protifašistične vstaje in zbiranje orožja in ostale pomoči za vse hitreje naraščajoče partizanske enote na območju celotne države.

Plod pripravljenosti partije na obrambo domovine in sklepov pete pokrajinske konference je vsesplošna vstaja, ki se je razplamtela že maja 1941. leta. In ta borbeni plamen ni ugasnil vse do 1945. leta, leta osvoboditve in ustanovitve nove jugoslovanske države.

Spomini in posledice osvobodilnega boja naših narodov so pretresljivi. V borbi proti okupatorju in njegovim zaveznikom v domovini je padlo 305.000 aktivnih borcev in ak-

tivistov NOV, 405.000 jih je bilo ranjenih. Pa ne samo to. Vojna morija ni prizanesla niti civilnemu prebivalstvu; predvsem zaradi zločinov domačih izdajalcev in »lažnih borcev za svobodo domovine« ki so bili pripravljani, da se za okupatorja borijo do zadnje kaplje krvi.

Prav zato ni nič čudnega, če je vojna vihra zahtevala preko 1,7 milijona žrtev med jugoslovanskim prebivalstvom, kar nas glede na število prebivalcev uvršča na tretje mesto v Evropi!

Narodnoosvobodilna borba naših narodov ne pomeni samo boj za osvoboditev. Njen pomen je veliko globlji. Pomeni socialistično revolucijo, prvo po zmagovalni Oktobrski revoluciji. Naša NOB je temeljila na načelih marksizma in leninizma, katere so jugoslovanski narodi pod

vodstvom KPJ uresničili v praksi.

Rezultat tega je bila tudi izredna rast članstva KPJ in Skoja. Partija je začela borbo z 12.000 člani in 30.000 člani Skoja. Čeprav je imela med vojno 50.000 žrtev, je ob koncu njeno članstvo naraslo na 141.066 članov, število skojevcev pa na 100.000. Do konca naslednjega, 1946. leta, pa je v vrste partije stopilo še 48.496 članov.

● Pomladi 1937 — Na Završnici nad Zirovnico partijska konferenca, katere so se udeležili: Edvard Kardelj, Stane Zagar, Vencelj Perko, Albin Pibernik, Ivan Bertonec, Viktor Strazišar, Alojz Justin, Jože Ažman

● April 1941 — Pozivu CK KPS za prostovoljni vstop v vojsko se je v Kranju pridružil komunistom čez 200 drugih prostovoljcev

ŽELITE ZASTONJ OSEBNI AVTO

Ali eno od

200 nagrad?

POTEM VARČUJTE PRI Gorenjski kreditni banki kjer sta razpisani NAGRADNI ŽREBANJI lastnikov vezanih hranilnih vlog!

ostala slovenska«

polkovnik Franc Poglajen-Kranj, narodni heroj, prvi komandant četrte operativne cone in sploh eden prvih štajerskih partizanov. Nato je predsednik republike pregledal postrojene borce in se napotil na slavnostno tribunno, kjer je njega in ostale goste pozdravil predsednik pripravljalnega odbora Peter inž. Krapež. Posebno toplo je pozdravil tovariše Edvarda Kardelja, Franca Leskoviška, Sergeja Kraigherja, Staneta Kavčiča, Janeza Vipotnika, delegacije vseh bratskih republik in desetih naprednih političnih in borčevskih organizacij iz Italije in Avstrije.

Po pozdravu je spregovoril Mitja Ribičič, mandatar za sestavo novega ZIS. Podrobno je orisal pomen osvobodilne fronte kot predhodnice današnje socialistične zveze, narodnoosvobodilno borbo na Štajerskem in Koroškem ter vloga in zgodovinski pomen pohoda legendarne »štirinajste« na Štajersko. Na koncu svojega govora je v nekaj besedah orisal naloge novoustaljenih skupščin in napore, kateri so pred delovnimi ljudmi, če hočemo dosledno izvajati sklepe 9. kongresa.

Napočil je trenutek, katerega smo prav vsi z nestrnostjo pričakovali in zaradi katerega je marsikdo prišel

v Velenje. Spregovoril je predsednik republike in maršal Jugoslavije. Pozdravil je slovenski narod, s katerim je bil skozi zgodovino tako tesno povezan. Povedal je, da je neizmerno vesel, ko vidi tako lepo mesto, katerega so zgradili ljudje s svojimi žulji, ljudje, s toliko delovne energije. Zaželel je, da bi tako ostalo tudi vnaprej. Predsednik je poudaril, da je spoznal zaupanje ljudi v partijo in zaželel, da bi še vnaprej stali tako trdno ob njej. Prisotni so ga z aplavzi in vzkliki večkrat prekinjali. Na koncu je slovenskim prijateljem zaželel še več uspehov pri delu in graditvi domovine.

Sledil je kulturni program. V njem so sodelovali priznani slovenski dramski umetniki Stane Sever, Janez Rohaček, Duša Počkajeva, Iva in Milena Zupančičeva ter pevec Rafko Irgolič. Poleg njih pa še Partizanski invazijski pevski zbor ter združeni mladinski zbori iz Saleške doline. Program je prisotne tako prevzel, da so kljub veliki vročini vztrajali na svojih mestih. Zaključil se je s pesmijo »Lepo je v naši domovini biti mlad!«

Visoki gostje so obiskali razstavo »Štajerska in Koroška v revoluciji«, predsednik Tito pa je nato odšel še v

partizanski tabor, kjer so borci svojega legendarnega komandanta sprejeli s pesmijo in vzkliki.

Tudi mi smo se sprehodili po partizanskem taboru in opazovali borce. Mnogi so se po dolgih letih spet videli, zato ni čudno, da je bilo najpogosteje vprašanje: »Kako se imaš, kako živiš?« Veliko je bilo stiskov rok, objemov in tudi solz v očeh. Srečavali so se partizani iz Koroške, Štajerske, Gorenjske, Prekmurja, Primorske itd. Vsi enako veseli in razpoloženi. Marsikomu pa se je v pogovoru orosilo oko, ko so se spomnili tovariša, ki ga ni več, katerega je za vedno pokrila rodna zemlja ...

V Velenju smo proslavili slovenski praznik, potrdili slovensko državnost in si obljubili, da se bomo za ta majhen, a prečudovit košček zemlje borili in ga varovali. Varovali in izgrajevali s svojimi žulji in če ne drugače, tudi s krvjo katera jo je že škropila od Triglava do Bele Krajine, od Bohorja do Pohorja, od Jelovice do kraške goličave. Prav ta zaveranost in navezanost na svojo domačo zemljo je bila tisti vzrok, da se Hitlerjeve besede »Napravite mi to deželo spet nemško« niso uresničile.

Jože Košnjek

Volitve so bile uspešne

KRANJ, 28. APRILA — Danes je bila 10. seja medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko. Na njej so ocenili volitve in razpravljali o prpravah na bližnje konferencc in na volitve nestalnih članov republiške konferencc. Uvodoma so ugotovili, da so vsi občinski komiteji na Gorenjskem že razpravljali o letošnjih volitvah in ugotovili, da so bile priprave in izvedba volitev uspešne. Medobčinski svet, kot so poudarjali, je že razpravljalo o prpravah na volitve. Takratna stališča, da je potrebno predkongresno in pokongresno aktivnost izkoristiti za čim boljše priprave na volitve, so bile točne in so dale tudi ustrezajoče rezultate. Posebno pomembni, kot so poudarili, so bili volilni dokumenti — kadrovska načela in volilni programi, ki so urejali nekatera najbolj pomembna področja priprav na volitve in prihodnjega dela skupščin. Pomembno nalogo ob teh volitvah je opravila socialistična zveza ter se s tem tudi uveljavila. Ugotovili so, da je bila volilna udeležba povsod po Gorenjskem zelo dobra in da so delovni ljudje tako izražali svojo pripravljenost in željo po aktivnejšem in hitrejšem reševanju nekaterih perečih problemov, ki tarejo Gorenjsko in vso slovensko družbo.

Izmed 350 na novo izvoljenih odbornikov občinskih skupščin je 161 komunistov. Ocenam, ki so bile izrečene že prej, so se pridružili tudi tokrat — namreč, da je v skupščinah premalo žena in premalo mladine. Sedanje ocene pa vendarle še niso dovolj. Potrebno bo temeljito analizirati celotne volitve in o njih spregovoriti na bližnjih občinskih konferencah v maju. Stane Mešič iz Trziča je v svoji razpravi dejal, da vendarle marsikdaj ni bilo zadostne povezave med posameznimi institucijami. Tako so nekateri poslanski kandidati odstopili že 16. aprila, njihovi odstopi pa so bili republiški volilni komisiji posredovani šele 23. aprila. Tako so se nekateri kandidati še vedno pojavljali v dnevnem tisku ne glede na to, da so že odstopili. In ne samo to, zgodilo se je celo, da so bili nekateri ob razglasitvi volilnih rezultatov najavljeni kot neizvoljeni kandidati. Pomisleke je imel tudi na sedanjo razdelitev volilnih enot. Matija Markelj iz Radovljice je poudaril, da je bilo v sedanjih volitvah še vedno preveč formalizma, ki bi ga veljalo odpraviti.

Tudi Marjan Markovič je imel pomisleke na sedanjo delitev volilnih enot in je

poudarjal, da glede sprememb ne bi bilo potrebno čakati do novih volitev, marveč o tem problemu razpravlja že zdaj, ko so problemi in izkušnje še žive. V drugem delu sestanka so govorili o volitvah nestalnega dela republiške konference.

OBČANI!

Obveščamo vas, da bo v dneh od 6. do 15. maja 1969 in od 25. maja do 5. junija Zvezni zavod za statistiko organiziral na podlagi zakona o popisu kmetijskih gospodarstev v letu 1969, ki ga je sprejela Zvezna skupščina (Uradni list SFRJ, št. 13/69), statistični popis kmetijskih gospodarstev.

Popis bo na območju celotne Jugoslavije, na območju občine Kranj in Trzič so pa izbrane naslednje vasi in naselja:

Viševca,
Zablje,
Lavtarski vrh,
Čepulje,
Pangeršica,
Javornik,
Apno,
Glinje,
Spodnja Bela,
Zalog,
Trata pri Velesovem,
Pšata,
Orehovlje,
Podblica,
Praprotna polica,
Poženik,
Visoko (del),
Praše,
Podbrezje (del),
Prebačevo,

Šenčur (del),
Mlaka pri Kranju,
Golnik (del),
Šenčur (del),
Zabnica,
Zgornje Duplje,
Podbrezje (del),
Hrastje,
Šenčur (del),
Kokrica (del),
Kranj (del),
Kranj (del),
Hudi graben,
Hudo,
Vadiče,
Loka,
Gozd,
Podljubelj,
Križe,
Kovor.

Podobni statistični popisi so v svetu vsakih 10 let, v naši državi pa je bil popis leta 1931, po osvoboditvi pa leta 1951 in 1960.

Cilj statističnega popisa kmetijskih gospodarstev leta 1969 je, dobiti podatke, potrebne za proučevanje kmetijstva. S tem namenom se zbirajo podatki o članih gospodinjstva, zemljišču in posevkih, živini in živinski proizvodnji, sadnih drevesih in proizvodnji sadja, kmetijskih strojih in orodju, stavbah, o proizvodnem sodelovanju z zadrugo in drugi podatki, predvideni z vprašalnim listom.

Da bi mogli te podatke zbrati, bo vsa gospodinjstva v omenjenih vaseh obiskal pooblaščenec Zveznega zavoda za statistiko, ki bo opravil popis. Na podlagi vaših odgovorov bo izpolnil vprašalni list, dobljeni podatki pa se kot službena tajna ne bodo nikomur sporočali in bodo rabili samo za statistično obdelavo v zveznem zavodu za statistiko v Beogradu. Prosimo vas, da daste anketarju na postavljena vprašanja točne odgovore.

Prepričani smo, da boste v celoti dojeli, kakšen je pomen statističnega popisa kmetijskih gospodarstev in da boste tudi Vi pripomogli, da ga uspešno opravimo ter se Vam za to vnaprej zahvaljujemo.

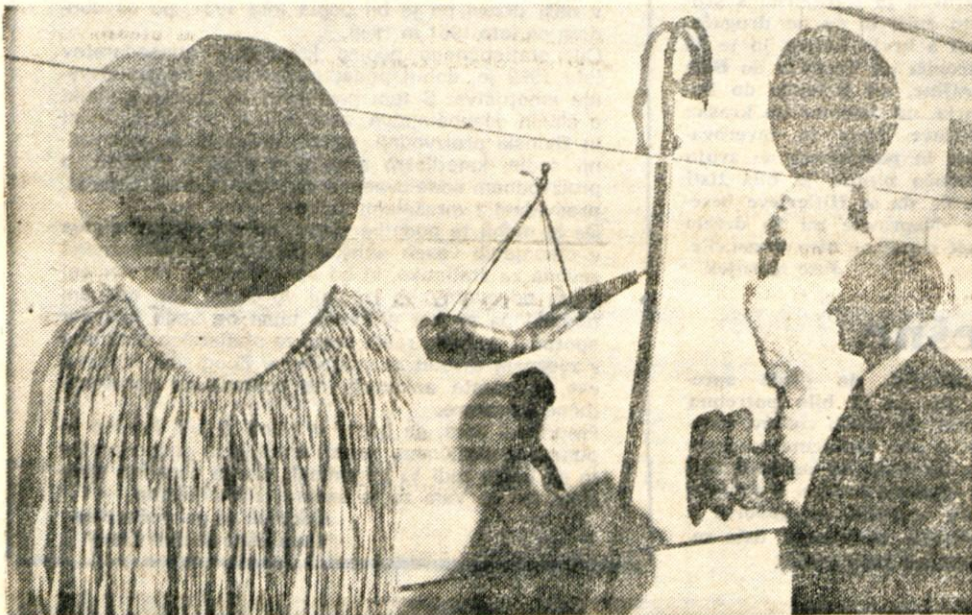
**Oddelek za gospodarstvo
Skupščine občine Kranj**

Množica obiskovalcev, ki je v soboto, 26. aprila, zvečer prisostvovala otvoritvi spominskega muzeja narodnega heroja Jožeta Gregorčiča — Gorenca v kasarni v Škofji Loki in med katerimi smo zapazili tudi Gregorčičevo ženo in sina ter vidne osebnosti našega družbenopolitičnega življenja (podpredsednika republiškega izvršnega sveta Vinka Hafnerja, republiškega sekretarja za gospodarstvo Sveta Kobala in člana sveta federacije Borisa Zihlerja), je bila navdušena nad skrbno urejeno in izredno bogato muzejsko zbirko o življenju in delu tega velikega sina slovenskega naroda. V kulturnem programu ob otvoritvi je sodeloval tudi armijski pevski zbor garnizije Staneta Zagarja iz Kranja. (ig) — Foto: F. Perdan

Ob 50-letnici KPJ, Skoja in sindikatov so proslavo v soboto zvečer pripravili tudi v Stražišču pri Kranju. Nastopil je pevski zbor DPD Svoboda iz Brežic, ki je ob tej priliki vrnil obisk lanskemu gostovanju stražiškega pevskega zbora v Brežicah in Cerkljah. Na proslavi so izrazili željo, da bi se tovrstno sodelovanje v prihodnje še bolj okreplilo. — Foto: F. Perdan

Pred dnevi so v prostorih Gorenjskega muzeja v Kranju odprli zanimivo razstavo Planšarska kultura na Gorenjskem. Gradivo zanjo je v sodelovanju s prof. dr. Vilkom Novakom pripravila Anka Novak. — Foto: F. Perdan

Veletrgovina Živila Kranj Letos 900 milijonov S din investicij

Z blagovnim prometom v prvih treh mesecih so v veletrgovini Živila Kranj zelo zadovoljni. Pravijo, da je letošnji promet pravo nasprotje lanskemu. Zato so že sedaj prepričani, da jim bo uspelo uresničiti letošnji plan dohodka, ki znaša 15,5 milijarde starih dinarjev in je za 11 odstotkov večji od lanskega. Računajo, da bodo tako velik program uspeli uresničiti predvsem z nekaterimi novimi zmogljivostmi oziroma v minulem letu zgrajenimi trgovinami, razen tega pa upajo tudi na dokaj dobro turistično sezono na Gorenjskem.

Letos bodo v podjetju zvečali tudi število zaposlenih za skoraj 6 odstotkov, osebne dohodke pa za 4,5 odstotka. Največjo skrb pa bodo letos v podjetju posvetili strokovnemu izobraževanju delavcev. Trenutno je na šoli za blagovni promet v Kranju 12 zaposlenih, jeseni pa bo odšlo na to enoletno izpopolnjevanje še več delavcev.

Ko smo se z direktorjem podjetja tov. Cirilom Ankerstom pred dnevi pogovarjali o letošnjem investicijskem programu, nam je povedal, da je tudi letošnji precej širok.

»Program investicij za letos znaša 900 milijonov starih dinarjev in upamo, da ga bomo uresničili. Sicer ne bomo zgradili kaj dosti novih trgovin. Res pa je, da bomo precej sredstev tokrat porabili za pridobitev lokacij in načrtov za gradnje v prihodnje. Prav na tem področju (lokacije pa tudi načrti) smo namreč opazili, da smo v zaostanku. Vendar menim, da je to samo prehodno obdobje, ki ga bomo že prihodnje leto prebrodili,« je povedal tov. Ankerst.

Letos bodo dobršen del investicijskih sredstev namenili za gradnjo nekaterih trgovskih prostorov v Kanju oziroma v Kranjski občini. Tako bodo po prvem maju začeli graditi blagovno hišo v Cerkljah. Gradnja te trgovske hiše se je namreč zavlekla zaradi nekaterih sprememb v načrtih. Vendar pa upajo, da bo blagovna hiša končana in odprta že konec leta.

Prav sedaj se pogovarjajo o gradnji potrošniškega centra v novem naselju Vodovodni stolp v Kranju. Iščejo tudi lokacije za gradnjo potrošniškega centra v Britofu, Stražišču in na Primskovem, hkrati pa se pripravljajo na gradnjo poslovnega centra v Kranju. Za zdaj so rezervirali že 50 milijonov dinarjev in plačali za zemljišče 15 milijonov starih dinarjev.

Kratek pogled v letošnje programe veletrgovine Živila Kranj nam torej pove, da bo to podjetje s 120 trgovinami na Gorenjskem tudi letos vložilo veliko naporov v modernizacijo in razširitev trgovske mreže v Kranju pa tudi na Gorenjskem.

A. Zalar

Pogovori Kovinarja z vzhodnonemškim združenjem TEXTIMA

Po sedemdnevem zasedanju šeste komisije SEV v Dubrovniku je v petek dopoldne predsednik te komisije in generalni direktor združenja proizvajalcev tekstilnih strojev v Vzhodni Nemčiji Werner Ehrhardt obiskal kranjsko podjetje Kovinar. S predstavniki podjetja se je pogovarjal o nadaljnjem sodelovanju, hkrati pa si je ogledal tudi obrate v podjetju.

Ko smo ob tej priliki generalnega direktorja tega največja združenja v Vzhodni Nemčiji zaprosili za kratek pogovor, nam je povedal, da združenje skupaj s kranjskim Kovinarjem želi uresničiti ne-

katere obveznosti, ki jih ima do nekaterih proizvajalcev tekstila v svetu.

»Naše združenje se je odločilo (Werner Ehrhardt ima v Vzhodni Nemčiji rang ministra), da bo sodelovalo s proizvajalci iz socialističnega sveta, s katerimi imamo dobre ekonomske in tudi druge odnose. Prav zato smo se odločili za Kovinar in danes se bomo pogovorili o sodelovanju oziroma obveznostih za naslednji dve leti. In ker poznamo tudi stroje, ki jih dela Kovinar, smo za to poslovno sodelovanje še posebno zainteresirani,« je povedal generalni direktor združenja.

A. Z.

Črna gradnja sredi Radovljice

Gradbeni inšpektor Franc Šemrl: »Lani je bilo v radovljiški občini okrog 15 črnih gradenj, letos pa smo odkrili že štiri — Primer ing. Blaža Vogelnika je eden večjih«

Izraz črna gradnja se je pri nas že povsem udomačil. Naš namen ni, da bi razglabljali, kako je nastal. Dovoij je, da vemo, da je nekdo, ki zanj pravimo da gradi na črno, prekršil 13. člen temeljnega zakona o graditvi investicijskih objektov. Ta člen namreč določa, da se mora objekt graditi po odobreni investicijski dokumentaciji.

Pred dnevi so nas z oddelka za gospodarstvo in finance pri radovljiški občinski skupščini obvestili, da so 23. aprila odkrili enega večjih primerov črne gradnje v radovljiški občini. Gradbeni inšpektor Franc Šemrl nam je povedal, da gre za nedovoljeno gradnjo prizidka, v katerem naj bi bil zaprt bazen in garaža, ter za gradnjo masivne ograje na Ljubljanski cesti 16 v Radovljici.

Lastnik oziroma graditelj te nedovoljene gradnje je Blaž Vogelnik, diplomirani inženir gradbeništva in docent na fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo v Ljubljani. Primer je vsekakor zanimiv, saj gre za investitorja, za katerega bi pričakovali, da že po službeni dolžnosti ve, kakšni so današnji predpisi o gradnji. Razen tega je tovariš Vogelnik, kot so nam povedali na oddelku za urbanizem v radovljiški občini, včasih sodeloval (z nasveti) tudi pri urbanizaciji Radovljice.

Ko smo si v ponedeljek dopoldne ogledali to nedovoljeno gradnjo, smo ugotovili, da znaša površina prizidka 97 kvadratnih metrov. To pa je približno toliko, kolikor znaša površina, na kateri stoji hiša, za katero je tovariš Vo-

gelnik dobil gradbeno dovoljenje 1962. leta

Primer črne gradnje je očitno, saj je za tak objekt vsekakor potrebna lokacija in gradbeno dovoljenje. Razen tega pa je tovariš Vogelnik z gradnjo masivne ograje prekršil tudi občinski odlok, ki določa za ograjo le živo mejo oziroma manjšo ograjo (ne masivno).

Na podlagi vseh teh ugotovitev je gradbeni inšpektor oziroma oddelk za gospodarstvo in finance pri radovljiški občinski skupščini v četrtek izdal odločbo o ustavitvi gradbenih del pri gradnji prizidka k stanovanjski hiši in masivne ograje okrog nje. Za nadaljevanje gradbenih del si mora tovariš Vogelnik v 30 dneh preskrbeti lokacijsko in gradbeno dovoljenje. A. Zalar

Minuli petek zvečer so v galeriji Loškega muzeja odprli razstavo sedmih slikarjev iz pobratenega italijanskega mesta Medicina in njegove okolice. Kot gost gledališke skupine Oder — galerija, katere člani so ob tej priliki izvedli večer umetniške besede v slovenskem in italijanskem jeziku, je sodelovala tudi znana gledališka igralka Majda Potokarjeva. Za veselo razpoloženje gostov, med katerimi so bili član republiškega izvršnega sveta dr. Ernest Petrič, predsednik skupščine občine Škofja Loka Zdravko Krivina in predstavniki iz pobratenega mesta Medicina, je poskrbel vokalni kvartet Zvonček. (-ig) — Foto: F. Perdan

Seja DS jeseniške Železarnice O stavki v martinarni

Na ponedeljkovi seji delavskega sveta jeseniške Železarnice so razpravljali o stavki v martinarni. Na seji so s tajnim glasovanjem izključili štiri delavce, ki so bili glavni pobudniki pred štirinajstimi dnevi. Trem delavcem so na seji izrekli tudi zadnji opomin, enemu pa javnega. Razen tega pa bodo za izključitev predlagali še dva delavca, ki sta zaradi fizičnega obračunavanja in groženj drugim delavcem sedaj v zaporu.

V Železarni sedaj proizvodnja normalno poteka. V prvem četrtletju so izdelali za desetino več proizvodov, kot so predvidevali. Povečal se je tudi dohodek, vendar z njim še niso uspeli pokriti vseh osebnih dohodkov, zato bodo morali tudi v drugem četrtletju ostati pri istih osebnih dohodkih.

Na seji so tudi ugotovili, da sanacijo izvajajo po predvidenem programu, vendar pa niso rešena še nekatera glavna vprašanja: sanacijski kredit, obresti itd. Zato jim dodatni stroški še vedno rastejo.

KRANJ — Danes, (sreda) ob 18. uri zvečer, bodo v galeriji Prešernove hiše odprli razstavo grafik češke slikarke Alene Antonove, doma iz Prage. Dela likovnice, ki se je lani udeležila tudi druge Groharjeve slikarske kolonije v Škofji Loki, so obiskovalcem na voljo do 19. maja.

Ploščice stvar proizvajalca

Ker je v zvezi z odločili pravilnika o opremlitvi motornih vozil med lastniki nastalo precej nejasnosti, predvsem zaradi ploščice s podatki o vozilu, smo se obrnili za pojasnilo na oddelk za splošno upravne zadeve pri skupščini občine Kranj. Načelnik oddelka je povedal, da so omenjene ploščice, ki so povzročile zadrego, v glavnem stvar proizvajalca vozil. Tovarne avtomobilov so že dobile navodila, kakšna naj bi bila taka ploščica in kje naj bi bila pritrjena. Na njej naj bi bili podatki o vozilu zbrani na enem mestu.

Starejša vozila, ki jih proizvajalec s ploščico ni opremlil, imajo te podatke na več različnih mestih. Na tehničnih pregledih bodo takim vozilom sicer izdajali potrdila o tehnični brezhibnosti vozila obenem z opozorilom, naj lastniki podatke o svojem vozilu zberejo na ploščici.

Akademija v Trziču

Trzič, 30. aprila — Včeraj zvečer je bila v Trziču v Cankarjevem domu svečana akademija v počastitev 50-letnice ZKJ, sindikatov in skoja. Na akademiji je govoril predsednik občinskega sindikalnega sveta Ivan Bergant.

CENTRAL

Centjene potrošnike obveščamo, da bo trgovina

Delikatesa

v Kranju na Maistrovem trgu 11

odprta

vse prvomajske praznike od 6. do 20. ure.

Izredni popusti pri žganih pijačah.

Za obisk se priporoča trgovina Delikatesa Kranj.

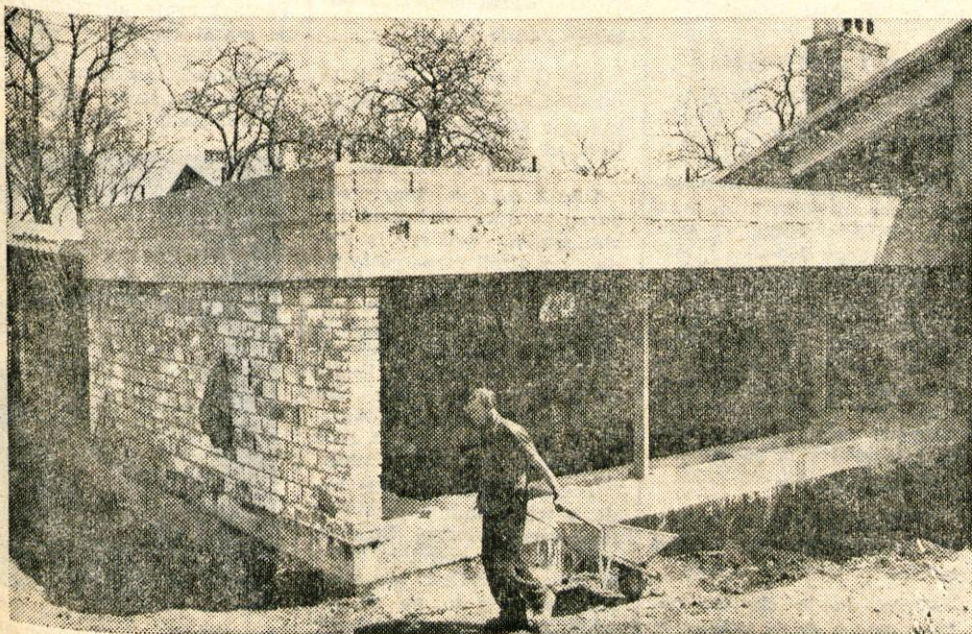
VELEBLAGOVNICA

Ninama

LJUBLJANA, Tomšičeva 2
objavlja prosta delovna mesta za BLAGOVNICO SKOFJA LOKA:

Natakarje (ice)

Pogoj:
Gostinska šola za natakarje(ice), ali priučen(a) natakar(ica), poskusno delo za določen čas. Pismene ponudbe z dokazili o izobrazbi sprejema kadrovska služba podjetja do 6. maja 1968.

Prvomajski utrinki

Prepovedana barva

»Že rdeč nagelj, rdeča kravata ali ruta je bila dovolj za preganjanje in zapor«, pravijo naši stari revolucionarji o nekdanjih prvomajskih proslavah

Ob Savi in Kokri navzgor so spet ozelenele mačice, iz tovarniških dimnikov in stanovanjskih hiš so vzvalovile zastave, oživel je po cestah in trgovinah, razpoloženi in nasmejani ljudje hitijo v naravo, saj je to njihov praznik, praznik vseh delovnih, dobromišlečih ljudi — PRVI MAJ. Spet bo oživel na Poljani, v Završnici, na Joštu, na Kamnitniku ...

Letošnji prvi maj ima še posebno obeležje. Praznujemo ga v razpoloženju zgodovinskih petdeset let — pol stoletja od takrat, ko je postavila svoje temelje komunistična partija in ob njej vsa napredna mladina, delavci ... Začelo se je dolgo, krvavo obdobje neizprosne boje za svobodnejše in lepše življenje. Kolkokrat je vrvelo po jeseniških cestah, polnili so se zapori, krepilo in oboroževalo se je orožništvo, vojaštvo ... Hkrati pa tudi nova, nastajajoča sila — delavstvo in ob njih vsi poštenji, delovni ljudje. Njihovo orožje je bilo v ljubezni do svobode, do pravice in napredka, v preučevanju in spoznavanju, da razvoj bo in mora samo naprej. To orožje znanja in prepričanja je bilo močnejše od smodnika. To se je izkazalo zlasti v odločilni štiriletni osvobodilni vihri.

Ribno se je topilo v pomladanskem soncu. Nizko spodaj je Sava v velikih vijugah hitela proti Radovljici. Zbirali so se stari revolucionarji.

»Perko! Koliko let te nisem videl!«

»Ja Uzar, Makuc, Križnar ...! Kje je že tisti čas, ko smo ... Se spomnite, takrat za prvi maj?«

Tako je bilo ondan. Zbrali so se stari komunisti, organizatorji nekdanjih prvomajskih manifestacij, stavk, zbiralci prvih pušk za dokončni boj.

Pomenki so bili zanimivi, poučni, včasih pretresljivi. Tu naj zadostuje nekaj spominov na nekdanje prvomajske dni.

MANIFESTACIJA S ČEVLJI

Čudno se sliši, vendar je bilo tako, kot je povedal 75-

Peter Uzar

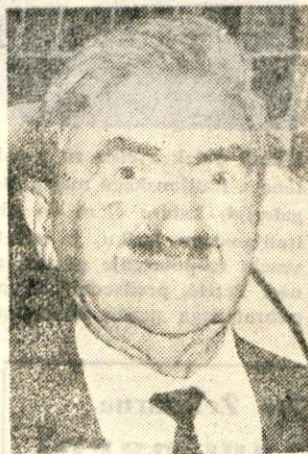
letni Peter Uzar iz Trziča. Vihra prve svetovne vojne in dogodki Oktobra so ga kalili. Tako so tudi 1. maj 1920 slavili na čisto poseben način. Vsi so bili v zajemu splošnega navdušenja in v vrstah znanih »sobotnikov« sklenili, da tudi delavski praznik ne bodo proslavljali z izleti, zborovanji in povorkami, marveč z delom. Prav tisti dan naj bi še posebno tekmovali, naredili čimveč za rdečearmejce, branilce komaj osvobojene, prve delavske — proletarske države. Delal je v tovarni čevljev. Ne spominja se, koliko je on ali njegova skupina tisti dan naredila, za koliko je prekoračila navadno delovno normo. Spominja se le, da so tisti dan v resnici delali z vso zavestjo, vložili vso sposobnost in spretnost, da bi z delom manifestirali svojo radost ob tem delavskem prazniku.

RESILNI OSEL

Križnar Ivan iz Dobrave se spominja mnogih dogodkov o prvomajskih praznovanjih iz Kranja, Kroke, Lesc in drugod. Stane Žagar je bil njihov vodja in vsako stvar so prej dobro pripravili, tako da so bili žandarji nemalokrat iznenadeni. Čeprav so se tudi žandarji vedno pripravljali pred takimi dnevi, so jim komunisti z mladino — skojevci pripravili vsakokrat čisto nekaj drugega, nekje drugje kot so mislili. In bilo je smešno.

Tako se spominja tudi nekega dogodka z oslom v Kranju. Zmenjeni so bili za Jo-

šta. Tam bi se zbrali, kaj pogovorili, kako zapeli in proslavljali. Toda žandarji so pazili na vse, ki so hoteli iz

Ivan Križnar

mesta. Niso dovolili nikamor. Na prostoru današnje Iskre so bile barake delavcev. Brilej jih je nekaj pridobil v svoje vrste in za odhod na Jošta tisti dan. A kako mimo žandarjev? Poiskali so nekega oslička in se napravili, kot da gredo na neko nošnjo hrane z kmetov. Ko pa so prišli na vambo, so pohlevnega dolgošca oblekli v pravega žandarja. Ljudje, ki so jih srečavali, so se zvižgali od smeha in tisti 1. maj je ostal še dolgo v spominu vsem, ki so videli po poti in na Joštu duhovito uprizoritev protiljudske tiranije.

TRI LASTNOSTI

Znani jeseniški Romi — Karel Kozar, ki je bil že 1932. leta zaprt zaradi sodelovanja v komunističnih vrstah ter je bil sposoben organizator in politični delavec v osvobodilni borbi, se spominja nekega dogodka 1. maja 1942 na Jelovici. V Cankarjevi četi je vodil tudi politične ure. Bilo je precej novincev, zlasti iz Ljubljane. Govoril je o marksizmu, o delavskih in revolucionarnih gibanjih v svetu in primerjal takratne naše razmere, naloge komunistov in podobno.

Diskusija!

»Kakšne so glavne lastnosti komunista?« je vprašal nekdo.

»Prvo, da je skrajno pošten, drugo, da je pošten in tretje — pošten,« je mirno

Karel Kozar — Romi

odgovoril Romi. »In še to: kdor se pretirano boji smrti, ni vreden življenja!« je poudaril Romi.

Novinci so se spogledali.

Potem so, kot se spominja Romi, govorili o praznovanju tistega prvomajskega dne in skušali v danih okoliščinah ustvariti razpoloženje, primerno temu mednarodnemu delavskemu prazniku.

UKANA V TRŽIČU

Minka Peraič, žena edinega preživelega iz znane okrogejske jame (oba sta bila na tem srečanju), se tudi spominja raznih dogodkov ob prvem maju v Trziču.

Minka Peraič

Bilo je leta 1940. Kakih 15 mladincev — skojevcev, ki so bili zelo pogumni in pripravljani za karkoli, in komunisti so imeli že naslednike.

Takrat so s posebno rdečo barvo že nekaj dni pred prvim majem risali srp in kladivo ter pisali razna gesla po zidovih in drogovih po Trziču. Tudi ona je bila med njimi. Vse orožništvo je bilo na nogah, skakali, spraševali in divjali so naokrog, ljudje pa so se na tihoo smejali. Bil je to izreden uspeh. Pokazala se je skrita, nevidna moč naprednih delavskih gibanj.

Toda posledice so bile hude. v teh spominih je Minko dopolnjeval Andrej Stegnar, takratni član komiteja KP v Kranju. Sovražniki so namreč napravili in na skrivaj nalepili po mestu še falsificirane plakate v imenu komu-

nistov za 1. maj, na katerih so namerno dali še gesla proti cerkvi, kralju in podobno. To je v resnici zmedlo ljudi in dalo orožnikom širšo oporo za preganjanje in aretacije ljudi, ki so bili sumljivi naprednega, delavskega gibanja. Tudi Stegnar je bil zaprt. Zato so si tudi ta 1. maj s sovražnikovimi lažnimi obtožbami zelo zapomnili.

OD IDRRIJE, TRSTA DO LJUBLJANE

82-letni Ivan Makuc, po rodu Idrijecan, danes živi v Kranju, se spominja mnogih prvomajskih dogodkov že od 1903. leta naprej. Že takrat, kot se spominja, so med idrijskimi rudarji organizirali za prvi maj zanimive prireditve. Navadno je bil sprevid proti Podrteji. V ospredju so počasi vozili kolesarji na okrašenih kolesih. Za njimi zastave in dolga kolona rudarjev. Na Podrteji, ob mlinu, pa so se ustavili. Tam so malicali, peli, govorili o delavskem prazniku in se enkrat na leto čutili kot delavce močni, samozavestni.

Nekoč pa je bilo še posebno veliko smeha. Rudarji so zahtevali večjo plačo. Namesto povišane plače pa so jim takratne avstroogrske oblasti dodelile le nekaj pšenice v pomoč. Prav takrat pa je bil v Idriji še misijon. Hudo-mušni rudarji so na enega izmed »huntov« vozičkov, ki je vozil iz jame skozi mesto na separacijo, napisali:

»Zahtevali smo večji lon, poslali pa so nam misijon!«

Ljudje so se smejali. Z ljudmi in rudarji je potegnil celo takratni kaplan, znani Franc Fimžgar — Saleški in takoj zatem so ga premestili.

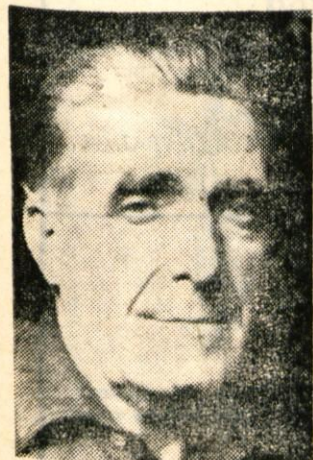
Zatem je Ivan organiziral in sodeloval v prvomajskih manifestacijah v Trstu in drugod in med ljubljanskimi železničarji kot predsednik njihovega sindikalnega odbora. Rdeči nagelj in gumbnici, rdeča kravata ali rdeča ruta je takrat že bila dovolj, kot pravi Ivan, da ga je policija zasledovala, zasliševala in za najmanjšo stvar zaprla ob prvomajskih praznikih.

Ivan Makuc

CANKARJEVCI V BUENOS AIRESU

Anton Može, upokojenec z Jesenic, se je ob nastanku fašizma spopadal s sovražniki po Senožcah, Trstu in končno moral v inozemstvo — v Argentino. Tako je bil že leta 1928 med navdušenimi organizatorji prosvetnega društva Ivan Cankar v Buenos Airesu. Zlasti ob prvomajskih praznikih so prirejali izbrana odrska in druga dela v sodelovanju s somišljeniki Argentine, Španije, Italije in drugimi narodnostmi. Bilo je menda 1932. leta ko je njihova prireditev privabila izredno veliko ljudi za 1. maj. Iz sovražnih namenov so se te prireditve udeležili tudi mnogi nasprotniki — fašisti raznih narodnosti, zlasti Italijani. Povzročili so pretep. Cankarjevci so jih nagnali. Prišla je policija. Nekaj so jih zaprli. Ostali Cankarjevci pa so se v dolgi koloni usmerili po glavni ulici v center mesta. S svojimi naprednimi delavskimi gesli so iz množice privabljali vse udeležence. Povorka je bila vedno daljša. Preplavila je vse mesto. Policija jih je nekaj zaprla, tudi njega. Kljub

Anton Može

temu, pravi Može, je bil to eden izmed prvomajskih dogodkov, ki mu je ostal v nezbrisnem spominu.

SMEH NA JESENICAH

Alojz Tišov, tudi znan starojugoslovanski policiji kot sumljiv komunist na Jesenicah, se spominja enega izmed prvomajskih dogodkov menda iz leta 1932 ali 1933. Tone Cufar je takrat prinesel posebne lepake za 1. maj. Bili so izdelani na tankem, kot cigaretnem papirju, toda z izrednim lepilom in rdečo barvo, ki se ni dala izbrisati. Poskusili so to. Pod odrom, kot je bilo to navadno, so se mladi komunisti dogovorili za akcijo. Po dva sta bila odgovorna za ulico ali cesto. Na večer pred prvim majem so na vse drogeve in zidove to nalepili.

Naslednji dan so žandarji kar besneli in letali naokrog. Iz občine so nagnali uslužbenca, da so odstranjevali

lepake, a se ni dalo. Niti z bencinom! Ljudje so se z vsem zadoščenjem posmehovali in na tiho ugrabili, kdo so tisti, ki so to napravili, in ugled partije se je dvignil.

Jeseničani so pod vodstvom Gregorčiča in drugih dostikrat tako duhovito izražali svoje razpoloženje. Zlasti za 1. maj. Enkrat so razobesili rdečo zastavo na visoko, okrašeno smreko, namazano s smolo, da žandarji niso mogli nikogar dobiti, ki bi bil kos to odstraniti. Nekeč so na veliko skalo pod Mežakljo ponoči narisali velik srp in kladivo, da ga niti vojska ni mogla izbrisati. Toda 1. maj s tistimi lepaki, se je zdel Tišovu še posebno uspešen.

TRŽIŠKA »PROCESIJA«

Tudi Ivana Štucina sta belezen in čas prisilila na dom. Tam smo ga tudi obiskali. Že 1931 je bil v znani Glavnjači. Veliko ima spominov na prvomajske praznike. Najveličastnejši pa je bil, kot pravi, tisti leta 1921. Organizirali so dolgo povorko ljudi z zastavami, harmonikami in koralami iz Tržiča skozi Križe do Kovorja in nazaj. Ves čas so prepevali. Ljudje so se približevali, odpirali vrata in okna, se jim pridruževali in razpoloženje je bilo na višku. Zastavo v ospredju je nosil Erlah, ki je bil že po postavi izredno velik, močan in dostojen predstavnik proletariata. Uzar, Fric, Debevc in mnogi pa so bili izvrstni organizatorji. Ljudje so rekli, da je bila to največja »procesija« v Tržiču.

V poznejših letih je policija prepovedala prvomajska praznovanja. Že v vsako rdečo barvo na tisti dan so se zagnali kot razjarjeni bik v areni.

Se in še je dogodkov, ki jih vedo nekdanji organizatorji, stari komunisti, skojevci in sindikalni voditelji. Toda vse so si podobne v tem, da kažejo, kako veliko navdušenje je vodilo delovne ljudi k praznovanju tega njihovega dne in kako so bili pripravljeni tvegati za javno izražanje svojega hotenja po svobodi.

K. Makuc

Ivan Štucina

V soboto je bilo v Ribnem srečanje gorenjskih revolucionarjev. — Foto: F. Perdan

Srečanje predvojnih revolucionarjev Gorenjske

V soboto, 26. aprila, je bilo v Ribnem pri Bledu srečanje predvojnih revolucionarjev — članov ZK Gorenjske, ki ga je priredil medobčinski svet komitejev ZK vseh gorenjskih občin. Srečanja se je udeležil tudi tovariš Miha Marinko Boris Zihertl in drugi, ki so nekeč usmerjali komuniste našega območja v njihovom težavnem ilegalnem delu. Prav tako so slavljence počastili s svojo prisotnostjo predsedniki občinskih skupščin, sekretarji občinskih konferenc ZK, SZDL, mladine, predsedniki ZZB in sindikalnih svetov vseh občin Gorenjske.

V imenu komunistov Gorenjske je slavljencem čestital sekretar medobčinskega

sveta ZK Martin Košir. Čestital jim je za letošnjo 50. oblenico delovanja KP oziroma ZK, ter se jim zahvalil za njihov delež na naših prvih stopinjah najtežjega začetka revolucionarnega gibanja na našem območju.

Spregovoril je tudi Miha Marinko ter poudaril zlasti idejno rast takratnih komunistov in s tem njihov delež pred dokončnim spopadom s sovražnikom leta 1941. Pri tem je dejal, da je bila odločilna subjektivna sila komunistov, da je našemu narodu uspelo združiti vse sile v enotno osvobodilno fronto. Velik delež je partija prispevala s tem, da je v predvojnem delovanju z množicami uspela razčistiti nekatere os-

novne probleme. Sem sodi zlasti nacionalno vprašanje, s katerim je po zaslugi knjige tovariša Kardelja naša partija lahko stopila pred množico različnih ideoloških struj.

Po slovesnem sprejemu in kosilu v hotelu so se stari revolucionarji sprostiti v tovariškem pogovoru s svojimi nekdanjimi stariji kolegi in obujali spomine na dogodke pred 50 leti do danes. Mnogih žal ni več. Tudi med še živečimi povabljenimi jih je bilo precej, ki jih je čas že priklenil na dom ali celo na posteljo.

Srečanje je bilo v okviru letošnjih proslav 50. obletnice KPJ, SKOJ in sindikatov. K. M.

Ob dnevu združenih mest in občin sveta — 27. aprilu — se je v petek ob 12. uri v Kranju na svečani seji sestala tudi občinska komisija za stike s tujimi mesti. — Foto: F. Perdan

Občinski sindikalni svet Tržič

IN DRUŽBENOPOLITIČNE

ORGANIZACIJE NA OBMOČJU

OBČINE TRŽIČ

VSEM DELOVNIM LJUDEM
ČESTITA ZA PRAZNIK DELA
IN JIM VNAPREJ ŽELI VELIKO
DELOVNIH USPEHOV

TRGOVSKO PODJETJE

Železnina Radovljica

čestita za praznik dela vsem delovnim ljudem in se priporoča za obisk v vseh poslovalnicah v Radovljici in na Bledu ter vam nudi:

cement, betonsko železo, apno, heraklit, obložene in terazzo ploščice, parket, vrata, vodovodni material, kompletno opremo za kopalnice, opremo za kuhinje, vse vrste železa in pločevine ter cevi, iverice, pohištvo, okovje, vijake, žične izdelke, različna orodja, električne aparate in elektroinstalacijski material, pisarniške in računske stroje, steklo, porcelan, posodo, kolesa, mope in nadomestne dele za motorna vozila.

Cene ugodne.

Kemična tovarna Podnart

Specializirana tovarna za galvaniko, fosfatiranje in barvanje
V tovarni prejmete brezplačne nasvete in navodila. Servisna služba pa je vsem na voljo.

KOLEKTIV TOVARNE ČESTITA
VSEM DELOVNIM LJUDEM ZA
PRAZNIK DELA

Komunalno podjetje Radovljica

VSEM DELOVNIM LJUDEM
ČESTITA
ZA PRAZNIK DELA — 1. MAJ
IN SE PRIPOROČA ZA SVOJE
STORITVE

DELOVNI KOLEKTIV PODJETJA

Tapetništvo Radovljica

VSEM DELOVNIM LJUDEM
ČESTITA ZA PRAZNIK DELA
IN SE PRIPOROČA
ZA SVOJE IZDELKE

V KLAVNICI IN MESARIJI

Bohinjska Bistrica

boste lahko kupili vse vrste mesa in mesnih izdelkov najboljše kakovosti po konkurenčnih cenah.

Turisti, ki obiščete Bohinj, se ustavite v naših poslovalnicah. Zadovoljni boste.

VSEM DELOVNIM LJUDEM
KOLEKTIV PODJETJA ČESTITA
ZA PRAZNIK DELA
IN SE PRIPOROČA

Kmetijska zadruga Bled

Na svojih vrtnarskih obratih na Bledu in v Radovljici nudi vse vrtnarske usluge in kvalitetne sadike enoletnic in trajnic vseh vrst po ugodnih cenah.

Opravlja tudi zunanje ureditve parkov in vrtov.

OBENEM VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITA ZA PRAZNIK DELA

TRGOVSKO PODJETJE

Delikatesa Jesenice

ČESTITA VSEM

delovnim ljudem za praznik dela in se potrošnikom še nadalje priporoča za nakup v svojih bogato založenih poslovalnicah.

KOLEKTIV
MESARSKEGA
PODJETJA
JESENICE

VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITA ZA PRAZNIK DELA

In jim priporoča nakup vseh vrst svežega mesa in suhomesnatih izdelkov v svojih poslovalnicah

D Industrijski kombinat
ILANIKA

K R A N J

Vsem delovnim ljudem čestita
za praznik dela
in jim želi vnaprej veliko delovnih uspehov

Tovarna elektromotorjev

ISKRA Železniki

VSEM DELOVNIM LJUDEM
ČESTITA ZA PRAZNIK DELA
1. MAJ

KOLEKTIV
TRGOVSKEGA
PODJETJA

Rožca Jesenice

VSEM ODJEMALCEM IN DELOVNIM LJU-
DEM ČESTITA ZA PRAZNIK DELA —
1. MAJ IN SE PRIPOROČA

TRGOVSKO PODJETJE

SAVICA

Bohinjska
Bistrica

VSEM DELOVNIM LJUDEM
ČESTITA ZA PRAZNIK DELA
— 1. MAJ IN JIM ŽELI PRI-
JETNO PRAZNOVANJE TER
SE PRIPOROČA.

Splošno
gradbeno
podjetje

Sava Jesenice

opravlja visoke, nizke, industrijske, športne in
turistične gradnje. Interesenti za vse vrste gra-
denj se lahko informirajo pri podjetju, ki jim
kvalitetno in po zmernih cenah zagotavlja uresni-
čitev gradnje od idejnega projekta do konca
gradnje.

Obenem vsem delovnim ljudem čestita za praznik
dela.

KOMPAS

Nudimo vam vse vrste tu-
rističnih storitev — po-
sredujemo nabavo potnih
listov za vse države —
organiziramo izlete z last-
nimi avtobusi po domovi-
ni in v tujino — prodaj-
amo železniške in letal-
ske vozovnice za proge po
vsem svetu — posreduje-
mo vse turistične infor-
macije in hotelske rezer-
vacije — imamo redno
taksi službo tel. 22-059

**Vsem kolektivom in delovnim
ljudem čestitamo za praznik dela
1. maj in jim želimo prijetne praznike**

POSLOVALNICE:

KRANJ, BLED, GARNI HOTEL BLED, JESE-
NICE, KORENSKO SEDLO, LJUBELJ, RE-
STAVRACIJA GARNI HOTEL IN ŽIČNICA
KRANJSKA GORA — MOTEL

Tovarna vijakov

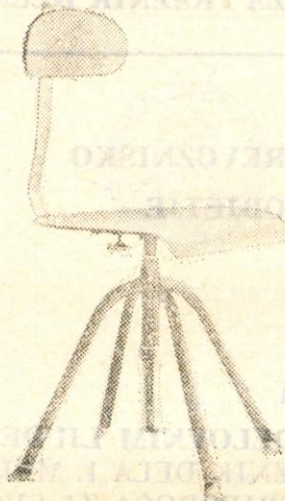
plamen kroga

VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN POSLOVNIM PRIJATELJEM
ČESTITA ZA PRAZNIK DELA

1. MAJ

IN JIM ŽELI VNAPREJ

VELIKO DELOVNIH
USPEHOV

KOLEKTIV PODJETJA
OKOVJE

KAMNA GORICA

razširja svoje zmogljivosti
pri predelavi plastičnih mas.
Izdeluje stavbeno okovje ter
industrijske stole.

OB PRAZNIKU DELA —
1. MAJU ČESTITA POSLOV-
NIM PRIJATELJEM TER
OSTALIM DELOVNIM LJU-
DEM IN SE PRIPOROČA
S SVOJIMI IZDELKI

Tovarna verig Lesce pri Bledu

Priporoča svoje izdelke kot vse vrste
vijakov, verig in raznih kovaških
izdelkov

OBENEM VSEM DELOVNIM LJUDEM,
ODJEMALCEM IN POSLOVNIM
PRIJATELJEM ČESTITA ZA PRAZNIK
DELA — 1. MAJ

**Steklarstvo
Kranj**

VSEM
DELOVNIM
LJUDEM
ČESTITA
ZA PRAZNIK DELA
IN PRIPOROČA SVOJE
IZDELKE

DELOVNA
SKUPNOST
KOMUNALNEGA
ZAVODA
ZA ZAPOSLOVANJE
KRANJ

z izpostavami

Vsem delovnim ljudem

čestita

ZA PRAZNIK DELA

Transport
RADOVLJICA

PREVOZNIŠKO
PODJETJE

čestita

VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZA PRAZNIK DELA 1. MAJ
IN SE PRIPOROČA ZA SVOJE
USLUGE

OBRATNO PODJETJE BISTRA ŠKOFJA LOKA
KEMIČNO ČIŠČENJE OBLEK, PRANJE PERILA
IN KROJASTVO

Sprejemnice:
SKOFJA LOKA,
Spodnji trg 12
LJUBLJANA, Titova 93
LJUBLJANA,
Rožna ulica 37
ZIRI in GORENJA VAS

Poslovno sodelujemo in opravljamo kemično čiščenje in pranje za sprejemnico KRAJEVNE SKUPNOSTI V Medvodah.
VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO ZA 1. MAJ — PRAZNIK DELA.

KOLEKTIV ELEKTRO-
TEHNIČNEGA PODJETJA
E L R A ŠKOFJA LOKA

čestita

VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZA PRAZNIK DELA
IN SE PRIPOROČA ZA SVOJE
IZDELKE

KOLEKTIV TOVARNE USNJA KAM-
NIK ČESTITA SVOJIM POSLOVNIM
PRIJATELJEM IN VSEM DELOVNIM
LJUDEM K PRAZNIKU DELA 1. MAJU

Izdelujemo vse vrste svinjskega
usnja za čevljarstvo, galanterijsko
in konfekcijsko industrijo

Bliža se toplo poletje!

ELITA, Kranj vam je pripravila kopalke najmodernejših krojev in vzorcev v poslovalnicah MAJA, Prešernova 11 in MODA, Titov trg 15. Na zalogi imamo tudi veliko izbiro ženskih in moških oblek v poslovalnici KONFEKCIJA, Titov trg 7.

VELIKA IZBIRA — NAJNIŽJE CENE!

PRIPOROČA SE ELITA, KRANJ IN OBENEM
VSEM SVOJIM KUPCEM ČESTITA ZA
DELAVSKI PRAZNIK 1. MAJ.

KOLEKTIV PODJETJA
ČESTITA
VSEM DELOVNIM
LJUDEM
ZA PRAZNIK DELA

ISKRA KRANJ

tovarna elektrotehničnih
in finomehaničnih izdelkov
Kranj

PROIZVAJA

TELEFONSKE CENTRALE

TELEFONE

KINOPROJEKTORJE

ŠTEVCE, STIKALA

MERILNE NAPRAVE IN

OJAČEVALNE NAPRAVE

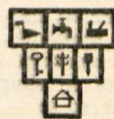

ŽITO

DE PEKARNA KRANJ
S SVOJIMI PRODAJALNAMI:

Koroška cesta
Poštna ulica
Zlato polje
Cesta Staneta Žagarja
in skladišče
Stara cesta

**ČESTITA VSEM
DELOVNIM LJUDEM IN
POSLOVNIM PRIJATELJEM
ZA PRAZNIK DELA**

Servisno podjetje Kranj

Tavčarjeva 45 — telefon 21-282

**ČESTITA ZA DELAVSKI PRAZNIK
VSEM SVOJIM POSLOVNIM
PRIJATELJEM IN DELOVNIM LJUDEM**

Se naprej se priporoča za sodelovanje z vsemi svojimi dejavnostmi:

zidarska, mizarska, vodovodna in instalaterska
kleparska, krovna, ključavničarska, pleskarska, električarska in
pečarska.

Gospodinjaki biro: šivanje oblačil po meri in pobiranje zank

Vino Kranj Mladinska 2

VAM PRIPOROČA

vina vseh vrst, pivo Union, domača žganja,
likerje, aperitive, sadne sokove, radensko sla-
tino, naravno oranžado Jaffa, kokto in razne
druge alkoholne in brezalkoholne pijače.

Se posebej obveščamo, da imamo stalno na zalogi v steklenicah
vina vseh uglednejših slovenskih podjetij z vseh vinorodnih pod-
ročij Slovenije in Hrvaške

Skladišča:

Kranj 21-336, 22-257; Skofja Loka 85-324; Tržič 71-298; Lesce 70-204;
Kranjska gora 84-463; Bled 77-315

Elektro Kranj, c. JLA 6

S SVOJIMI DELOVNIMI ENOTAMI
DISTRIBUTIVNA ENOTA KRANJ
DISTRIBUTIVNA ENOTA ŽIROVNICA
PROIZVODNA ENOTA KRANJ
IN SKUPNE SLUŽBE

čestitajo za praznik dela 1. maj

GOZDNO GOSPODARSTVO KRANJ

S SVOJIMI ENOTAMI

čestita

VSEM
POSLOVNIM PRIJATELJEM
IN DELOVNIM LJUDEM
ZA PRAZNIK DELA — 1. MAJ

Lesna industrija Kranj

**ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZA DELAVSKI PRAZNIK**

Izdeluje:

žagan les, ladijski pod, leseno embalažo - zaboje, eslinger rolete
iz borovega lesa — plastificirane, plastične, platnene zavese na
brezkončni trak — na samonavjalce — na kolesčke, drvonitke
v različnih vzorcih, predsobne stene iz drvonitke, izdelke iz drvo-
nitke po naročilu, kakovostne kuhinje — hotelske — servisne —
radiotelevizijske — male pisalne mize.

Kakovostni izdelki, nizke cene in hitra dobava.

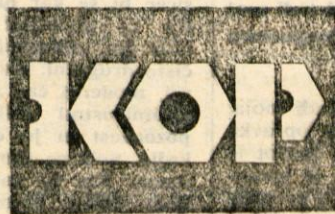
Industrija
bombažnih
izdelkov

IBI Kranj

Povsod zahtevajte naše izdelke, ker so kva-
litetni in priznani na domačem in tujih
tržiščih.

V bogatem asortimentu izdelujemo žakard-
ske dekorativne tkanine za pregrinjala, za-
vese, prevleke in prte, žakard gradle za
žimnice in posteljne damaste v pastelnih
barvah

**KOLEKTIV ČESTITA
ZA DELAVSKI PRAZNIK 1. MAJ**

Kovinsko podjetje Kranj

čestita za praznik dela

in priporoča:

Filter črpalke in centrifuge za galvane, dvizna garažna vrata, opre-
mo za interni transport, roletna vrata za motorno in ročno dvi-
ganje vseh velikosti, celotno opremo v železu za stavbarstvo —
notranjo opremo ter naprave za industrijo in druge potrošnike —
Kleparska dela z vsemi materiali — Strojna obdelava — vse stor-
itve občanom iz kovinske dejavnosti.

Desetero zlatih rok

Človek. Kaj neki pomeni ta beseda? Neumno vprašanje, boste rekli. Da, seveda. Človek, to sem vendar jaz, to ste vi in vaš sosed, vaš prijatelj, pa tudi neznanec, ki ga srečate na ulici, tujec, ki se v avtobusu zlekne na bližnji sedež. Človek je vladar sveta, pravi ena od mnogih definicij. Na moč lepo zveni. Toda, če malo bolj razmislite, če prenehate pojmovati človeka kot nekaj abstraktnega, kot seštevek vseh danes živčih ljudi, ampak imate pred očmi le posameznika, postane nesmiselna. Pijanček, ki ga sredi noči vržejo iz gostilne, da zgubljeno obleži za kakira plotom — je mar on vladar sveta? Kaj pa vaš znanec, nepomemben uradnik, delavec in družinski oče, obupan nad prenizko plačo, nad preobilico dela? Se vam zdi podoben vladarju sveta? Verjetno ne. Še najbolj prav bo, če rečemo, da je vsak od nas svet zase. Razlikujemo se med seboj, prav nič si nismo podobni. Zelje, skrbi, okusi, ambicije, težave, stremljenja, pričakovanja, nagnjenja in značaj so tisto, kar nas dela različne. Hoteč odkriti nekaj teh zagonetnih svetov, hotoč pogledati vanje, sem obiskal petero ljudi: učiteljico, strugarja, kuharja, zdravnico in kmeta. Morda bo kdo ugani, o kom teče beseda, toda njih imen vam ne mislim izdajati. Pa vsaj tega tudi ne morem. Niti enega si namreč nisem zapisal. Čudno, kajne? Res je, imena so prvo, kar ob intervjujih zabeležimo novinarji. Ampak tokrat ne gre za običajno spraševanje. Gre za pomenek o drobnih doživetjih, o radostih in težavah ljudi, ki sem jih zmotil pri vsakdanjem delu. Poklic in življenje sta bili glavni temi kramljanj. Kaj bi tu še z imeni? Samo ovira so. Človek, ki ve, da bo ostal anonimen, je mnogo bolj odkrit. Ne boji se zlobnih jezikov. Rad izpove stvari, o katerih bi sicer niti ne črnil. To pa je bil tudi moj edini namen. Se mi je posrečilo? Ne vem. Sodbo prepuščam vam.

Učiteljica

Ni še zamrl odmev zvonca, ko so se vrata njenega stanovanja odprla. Nasmeh, prijazen stisk rok, in že sem ždel na divanu sredi majhne, a prijazne sobice, polne tople domačnosti. Že dolgo poznam to ženo. Toda tudi če bi bil prvič pri njej bi mi skladovnica zvezkov, čepečih na mizi poleg kopic sveže oprane perila, kaj hitro izdala njen poklic. Da, učiteljica je. Če celo generacije otrok so šle

skozi njene roke. Tudi moja. Medtem ko si daje opravka s postrežbo — kup dobrot je nanosila skupaj — jo opazujem. Ni se kaj prida postarala. Nekaj sivih las več, nekaj novih gub na prijaznem obrazu je edino, kar priča, da naju od tistih dni — ko sem, še kot smrkav kratkohlačnik spoštljivo sledil njenim besedam — loči dobrih dvajset let. Toda temne oči, njeni pogledi, zdaj mehki, zdaj spet strogi, so ostali nespremenjeni. Spominjajo me do-

godka, ko sem prvič v življenju zaslužil, kaj se pravi vestno delati, kaj se pravi napačno delati, kaj se pravi napenjanje možgane. Bilo je lepega jesenskega dne. Šolski inšpektor in skupina mladih učiteljev so se — kdo ve, zakaj — želeli seznaniti z načinom pouka in znanjem v našem razredu. Posedli so ob zadnji steni ter čakali. Učiteljica je začela spraševati. Z ničemer ni pokazala razburjenja, le njeni oči sta opozarjali, da gre tokrat zares. Razumeli smo jo, se zbrali — in šlo je. Ni ga bilo, ki bi zatajil. Še nikoli se razred ni tako izkazal. Po dveh urah so inšpektorji in učitelji zadovoljni odšli. Obsedeli smo brez besed na stolih, utrujeni, a presrečni. Njen nasmeh, topli soj njenih globokih oči, nam je poveda vse.

Potem sva začela kramljati. »Že od nekdaj sem sanjala o učiteljskem poklicu. Rada imam delo z otroki, vse mi pomenijo. Če bi ne bilo tako, bi nikdar ne prestala naporov, ki mi jih je nalagalo življenje. Diplomirala sem leta 1932 in potlej doma, v Zabnici, debela štiri leta čakala na zaposlitev. Končno so iz Smihela pri Žuženberku le sporočili: Pridite! Čeprav je Bela Krajina daleč, nisem oklevala. In kljub vojni, kljub preizkušnjam, trpljenju, pomanjkanju, kljub vsem strahotam, ki smo jih doživeli, mi ni žal. Enkrat samkrat, ko je vse skupaj postalo nezno, sem se zjokala nad svojo usodo in nad učiteljskim poklicem. A še to le, ker se je zdelo, da bo treba ukiniti pouk v slovensčini. Toda spričo velikega števila partizanov so okupatorji že drugo leto vojne Belo Krajino praktično izgubili. V Smihelu smo imeli celo pravo ljudsko oblast. Nekoliko huje je postalo šele kasneje, po kapitulaciji Italije, ko so prišli Nemci. Vas je bila celo bombardirana, toda šole, polne otrok, k sreči niso zadel.«

Potem mi pripoveduje o svojih takratnih učencih in o tem, kako radi so prihajali k pouku. Ubogim malčkom, večkrat lačnim kot sitim, je šola pomenila razvedrilo in oddih po napornem delu. »Včasih sem jih morala dobesedno nagatati iz razreda, sicer bi še kar naprej sedeli,« se učiteljica spominja onih dni. »Današnji otroci so čisto drugačni. Živijo v blaginji, moderni čas z nešteti zanimivostmi priklepa njih pozornost in jo odvraca od knjig. Šola se jim zdi dolgočasna. Vse to nalaga učiteljem težko breme. Mnogo več truda in časa potrebujemo, preden nam uspe, da z vsemogočimi stvarmi okupirane učenčeve možgane naredimo sprejemljive za suhoparno šolsko snov.«

Naša intervjuvanka danes živi in poučuje v Škofji Loki. Semkaj je prišla leta 1951, potem ko je kot upraviteljica

na šmihelski osnovni šoli zaradi preobremenjenosti zbolela in so jo morali odpeljati v bolnišnico.

»Nisem več zmogla. Saj ni čudno. Samo dve sva bili, otrok pa 160. Razen tega me je upraviteljsko delo še dodatno obremenjevalo. In ob volitvah ali proslavah so se vedno obračali name: 'Daj stori to, stori ono, pomagaj!' Telo je nazadnje klonilo.«

Ampak neuklonljiva učiteljica ni za dolgo obležala. Že kmalu jo srečamo v mestu pod Lubnikom. Tu včasih le najde nekaj časa zase. Takrat si ob dobri knjigi nabira svežih moči. Kajti mnogo dela jo še čaka. Vedno nove generacije prihajajo, vse jih bo treba zgnesti, preoblikovati ter izklesati v sposobne ljudi. In ona to zna.

Kuhar

Skoraj po naključju me je pred dnevi zaneslo na blejski grad. Ne vedoč, da še ni odprt, da do uradnega začetka sezone manjka še tri dni, sem padel med pravcato mlado armado fantov in deklet, ki so mrzlično čistili kuhinjo, restavracijo in klet, popravljali napeljavo, polnili shrambe, zgrabili zdaj tu, zdaj tam in sploh imeli mnogo dela. V kuhinji sem trčil ob slokega, plavalasega fanta, katerega pogled je begal gor in dol med štedilniki. Zmenjala sva nekaj besed, se predstavila drug drugemu, in še sam ne vem, kdaj so mi roke segle po beležnici.

»Kuhar sem. Vso poletno sezono, do septembra, bom tule notri prekladal ponve in lonce, rezal, sekjal, pekel, cvrl, pražil ter dušil,« je šegavo opisal svoj bodoči posel. »Pravkar sem odslužil vojaški rok in čas bi že bil, da kaj zaslužim.«

Kuharji — kdo so to? No, ljudje, ki kuhajo. In kaj še? So tudi ljudje, za katere prazniki ne obstojajo. Medtem ko vesoljno človeštvo masovno odhaja na izlete, iščoč razvedrila in zabave, moške in žene v belih kapah tičijo za štedilniki ter ropotajo s polnimi kozicami. Včasih ujamejo toliko časa, da si s predpasnikom otrejo potno čelo, a že jih svareče cvrčanje spravi na noge.

»V našem poklicu si prost le ponoči,« mi pojasnjuje fant iz kuhinje. Sediva v bifeju in žuliva pivo — tistikrat, tri dni pred otvoritvijo, si je to še lahko privoščil.

»Zaslužil bom okrog 130 starih tisočakov na mesec. Ni ravno veliko, pa tudi malo ne. A če bi si še enkrat izbral poklic, bi postal natak. Le-ti z naptinami vred zberejo precej več. Toda ne mislite, da gledam na svoje delo samo skozi denar. Se vse kaj drugega mi pomeni. Imam ga za nekaj nujnega,

rokovanje s kuhalicami je že postalo sestavni del mojega življenja. Brez njih se strašno dolgočasim. To sem občutil prav minulo zimo, ko ni bilo kaj početi.«

Potlej sva kar iznenada začela politizirati. Izkazalo se je, da moj pivski kolega dobro pozna dogajanja po svetu. Sam o tem pravi takole:

»Koga bo pa zanimala zunanja politika, če ne gostince? Ona nam reže kruh. En mednarodni zaplet v nepravem času in hoteli ostanejo skoraj prazni. Turiste popade strah, raje obsedijo doma. Jugoslavija se jim zdi še posebej nevarna, ker leži na strateško pomembni točki — ob Jadranu, ki je pravzaprav zaliv Sredozemskega morja.«

Grajski kuhar (od minule sobote ga dobite za štedilnikom tamkajšnje kuhinje) meni, da gostinstvo sodi med tiste panoge človeške dejavnosti, ki zvesto sledijo tudi vsem drugim sodobnim dogajanjem v svetu.

»Z nami je drugače kot z ljudmi drugih poklicev. Hočes nočeš spoznamo zadnje modne dosežke, najnovjše plese, melodije in podobno.«

»Pa ste tudi v notranji politiki tako dobro podkovani?« ga izzovem.

»Ne. Te stvari me ne zanimajo. Le včasih, mimogrede, kaj ujamem po radiu.«

Medtem je k mizi prisedel njegov prijatelj in pomočnik, bodoči kuhar, ki trenutno še drgne šolske klopi. Kot edini »tují« gost v restavraciji sem brž naročil dve novi steklenici piva. Na koncu, ob slovesu, sta mi rekla, naj spet kaj pridem. Takrat bom menda njun gost. Znanec, ki pozna grajske specialitete, pravi, da se mi splača podvizati.

Strugar

V upravi jeseniške železarne ni birokratov. To sem ugotovil minulo sredo dopoldna med obiskom pri sekretarju podjetja. Le-ta je takoj razumel, kaj želim. Ni mi bilo treba drugega kot razložiti, da zbiram gradivo za prvomajsko reportažo, da bi rad prišel v tovarno in se pomenil z enim od njihovih delavcev ter da bo vse skupaj trajalo okrog pol ure. Nemudoma sem dobil prepustnico. 'Obrat mehanična' so zapisali nanjo in zraven dodali še žig.

Vratar je pokazal proti nekim durim. Odprem jih. Stopnice. Ropot strojev. Vonj po olju in železju. Obratovodja me posadi za mizo svoje pisarne. »Poiskal vam bom nekoga,« reče in izgine. Čez čas stopi v sobo plečat, visokorasel možak. Modra halja posuta z velikimi mastnimi madeži, mu sega skoraj do tal. Temnočrna, od rje zamazana roka pograbi mojo dlan in jo pogoltno. Potem oba sedeva. Hitro zvem, da je možak — kakih 35 let jih mora

imeti — visokokvalificiran strugar. Dela na stružnici tipa Škoda, na dragoceni napravi, primerni za obdelavo večjih osi, valjev in drugega.

»Veste, posel, ki ga opravljamo v strojni delavnici, je izredno raznolik, zahteven in naporen. Zato nas ostali obrati po krivici podcenjujejo in proglašajo za nepomembne. Sedemnajst let sem že izučen, dovolj dolgo, da vem, kaj se pravi biti strugar. Žal mi je le, ker se nisem izpopolnjeval, šolal. Toda vse moje proste ure so vložene v hišo, tako rekoč zazidane. In če gradiš, nimaš časa za kakoli drugega.«

Potlej mi je povedal, da ima 48-urni delovni teden, in da zasluži poprečno 103 starih tisočakov mesečno. Popoldan rad vrtnari, ali pa se z ženo in otroki odpelje na izlet.

»Napišite, da za delavca dandanes še vedno ni dovolj poskrbljeno. Razlika med našimi in uslužbenskimi osebnimi dohodki je prevelika. Vodilni kader bi brez delavcev ne mogel obstajati. Tega se je treba zavedati. Včasih, ko poslušam radio, me čudne odločitve vedno spravijo v bes. Preveč govorimo, prenašamo tuvajamo razne nove ideje, ki že kmalu pokažejo svoje senčne plati. Naše vodilne osebnosti marsikatero stvar ne premislijo dovolj dobro — rezultat je neuspeh.«

Strugarja sem nato pobral, ali redno spremlja politična dogajanja doma in v svetu.

»Spremljam jih že, spremljam, vendar sam ne sodelujem aktivno. Politika zame ni privlačna, ne potrebujem jo. Kar pa se tiče dogajanj zunaj meja naše domovine, me često postane strah. Ljudje so znoreli. Teško je razumeti, da si želijo vojn, klanja, uničevanja. Sovražim nasilje. Zakaj drug drugemu streeči po življenju? Že brez sovražnosti nas prekmalu pobere. In razen tega — ošabneži se menda ne zavedajo, da bomo na koncu videli vsi enako.«

Medtem sva vstala in zapustila pisarno. Prijazen sobesednik me je povabil naj si ogledam njegovo delovno mesto. Stružnica, ki jo upravlja, stoji prav na koncu orjaške dvorane, polne najrazličnejših strojev, ljudi in ropota. Gigantski bager pod stro-

pom je neprestano prinašal in odnašal velikanske, več ton težke kovinske dele. Može v modrih haljah so jih zgrabili in pričvrstili zdaj na ta, zdaj na oni stroj. Rezek zvok, ki nastane, kadar kovina tare ob kovino, je napolnjeval ves prostor. »Tole bo za valjarno,« mi moj spremljevalec pokaže dolg jeklen valjar, v katerega so grizla rezila Škodine stružnice, kot bi bil iz masla.

Poslovil sem se. Več kot pol ure je že preteklo, odkar sva začela kramljati. Marsikaj sem videl in slišal ta čas.

Zdravnica

Celih 27 let že nosi belo haljo. Kdo ve, koliko življenj je medtem rešila? Opazujem njene čiste, skoraj sterilne dlani, kot da bom tamkaj našel odgovor. Med pomenkom ji roki počivata v naročju, negibni, kar nekam utrujeni. Pa saj ni čudno. Kako bi ne bili utrujeni? Dobre četrst stoletja že prenašata breme hude odgovornosti. Z ljudmi imata opraviti. A ljudje niso stroji, kjer si lahko privoščiš napako, zamenjaš pokvarjeni del z novim in vse je spet kot prej. Zdravnikove roke morajo biti nezmotljive. K njim se zatekamo po pomoč, ko nam je najhuje, ko odpove denar, položaj, slava, strici... Zdravje in dobro počutje sta menda edina stvar na svetu, ki ni napreda, ki se je ne da kupiti, osvojiti, zaseči ali podariti. Le pri zdravniku ga utegneš dobiti nazaj.

Nisem bil najbolj prepričan, da mi bo uspelo poklepčati z njo. Skoraj nikdar ni prosta. In vendar mi je žrtvovala pol ure svojega dragocenega časa. Ob kavi so potlej besede kar same privrele na dan.

»Zdravljenje je garaški poklic. Kar se mene tiče ga opravljam z dušo in telesom. Denar? Nanj nitl ne pomislím. Zdravnik sem, potem šele ženska, ki si služi vsakdanji kruh. Ob bolnikovi postelji ne smem biti raztresena. Treba je pravilno presojati in ukrepati. Najhuje je, kadar me kličejo na dom. Po telefonu, iz besed laika, moram ugotoviti, ali gre resnično za nujen primer, ali le za lažno oboletost. Morda prav takrat kdo drug bolj potrebuje pomoči, ti pa odhitiš v napačen konec. V odločilnih trenutkih za to ukre-

pam po vesti, po zdravniški etiki, kajti ljudje često ne znajo pravilno oceniti svojih težav.«

Kasneje, med pogovorom, sva zašla nazaj, v prva leta po vojni. Zdravnikom tiste čase ni bilo lahko. O cestah, ki so danes speljane malone že do vsakega zaselka, se nikomur še sanjalo ni. Avto je predstavljal razkošje. Do oddaljenih krajev, do komaj dostopnih hribovskih vasi, so ljudje z značilnimi torbami v rokah morali peš ali s kolesom.

»Delali smo tako rekoč nič in dan, kajti bilo nas je malo,« je obujala spomine moja sobesednica, dancs na sredo lastnik fička. »Ne vem, kako sem zmogla vse tisto. Nekeč na primer, so me klicali k bolniku v tri ure oddaljeno gorsko vasico. Ni mi preostalo drugega, kot sestti na kolo in se zagristi v klanec. Nazaj grede sem, že vsa slabotna, skoraj brez moči, nabrala za veliko butaro dračja in jo privezala na kolo. Veje so mojim izmučenim nogam pomagale zavirati.«

Kaj pa danes? Razmere so se krepko spremenile, mi smehljaje pripoveduje zdravnica. Nič več ji ni treba peš na teren. Kolo je že pred desetimi leti zamenjala za moped, tega pa potem za avtomobil. Nosačnice sedaj odvažajo v bolnišnice, medtem ko so poprej porodno opravljali kar splošni zdravniki. Proste sobote moji sobesednici omogočajo, da se lahko posveča svojim konjičkom — gospodinjstvu izletom na morje in v naravo.

»Pomislite! Po 35 letih sem spet začela simučati! Kar šlo je,« pravi vsa navdušena. Potem se brž zresni. »Ampak pustimo to. Povem vam raje še kaj o svojem poklicu. Da, lažji kot nekda je, vendar še vedno težak. Včasih, zlasti ko moram odločiti o delovni sposobnosti pacientov v delovnem razmerju, ni dovolj biti zgolj zdravnik temveč hkrati tudi psiholog in humanist. Presneto, mladi hočejo bolovati že za vsako malenkost, kakega starejšega, resnično bolnega in oslabelega človeka, pa komajda prepričam, da nekaj dni počiva. Še in še bi vam lahko govorila. O strahu na primer, ki me grabi, če je pacientovo stanje kritično, ki pa ga skrivam za veselím, pomirjujočim obrazom. A ponoči mi skrb razjeda misli in odganja spanec.«

Potlej se je pohudovala sama nase, ker da premalo bere časopise, poslušala radio in gleda televizijo. Ampak, kdo bi ji zameril? Strokovna literatura in neprestano izpopolnjevanje tudi zahtevata svoj čas.

Še bi tako klepetala, a pogled na uro je zdravnico vrigel pokonci. Kratko slovo in že sem bil sam. Kdo ve, komu sta ona in njen fičko odhitela lajšati trpljenje? Nisem je utegnil vprašati.

Kmet

Pozno popoldan je bilo, ko sem potrkal na vrata velike, stare zgradbe ob cesti v Selško dolino. Kmet, lastnik vzornega posestva, živi tamkaj. Prvega Bukovčana, ki si je upal preiti na specializirano gojenje klavne živine, moža, ki je pred leti prvi na Selškem kupil traktor, nisem našel doma. »Na polju so,« mi povedo v hiši.

Bukovško polje preprezajo orjaške zaplate rjave zemlje. Vse so že preorane, razkopane, povsod ljudje hitijo, želeč izkoristiti lepo vreme. Kmeta, po katerem sem spraševal, ni bilo težko najti. Stopal je po razbrzdani njivi, z jerbasonom, polnim ječmena v levici, in pazljivo trosil zrno. Zarki oranžnega popoldanskega sonca so metali njegovo senco daleč tja prek dišeče, temnorjave zemlje. Živa podoba Groharjevega Sejalca, sem pomislil in za hip postal, občudujoč nenavaden prizor.

»Dober dan. Ste za kratek pomenek?« ga ogovorim, ko se mi približa. Privolil je. Sedla sva na ojnice bližnjega voza in začela kramljati.

»Deset hektarov obdelovalne zemlje imam in sedemnajst glav živine. Jeseni, ko bo hlev urejen, jih bo 25. Ne prestano kaj gradim — lani sem postavil nekaj sto kubičnih silosov za krmo, letos pa, kot že rečeno, prezidavam hleve. Veste, odločil sem se, da grem v specializacijo, v proizvodnjo mleka in mesa. Čeprav pogoji niso ravno ugodni — 3 milijone 700 tisoč starih dinarjev posojila moram Kmetijski zadrugi vrniti v osmih obrokih, pričeniš z letošnjim letom — čeprav se bo vloženi denar zašel vračati šele po enem letu, upam, da bom uspel. Ako premagam začetne težave, mi bodo drugi kmetje, ki sedaj razvoj dogodkov spremljajo

bolj od strani, kaj hitro sledili.«

Pogumni gospodar z Bukovice pa ni le vzoren kmetovalec, ampak tudi sposoben odbornik. V škofjeloški občinski skupščini zastopa interese svojih sovaščanov — in to dokaj uspešno.

»Vesel sem, da je bil moj predlog o zavarovanju rečne struge na bukovškem polju sprejet. Voda namreč tod vsako leto odnese tisoče in tisoče kubičnih metrov rodovitne prsti. En del brega (na Praprotnem) so že uredili, del pa še bodo. Razen tega se v skupščini — skupaj z mnogimi drugimi odborniki — potegujem za dokončno ureditev starostnega in socialnega zavarovanja poljedelcev ter živinorejcev. To je zelo pereč problem in dokler ne bo rešen, so vse lepe fraze o enakopravnosti kmetov samo pesek v oči.«

»Imate radi svoj poklic?« mu zastavim tisto že kar stereotipno vprašanje, s katerim sem zasipal tudi druge intervjujance.

»Zrasel sem na zemlji, odkar pomnim, mi reže kruh. Kmetovanje ljubim z vsem srcem, čeprav je bilo do nedavna to delo od vseh najslabše plačano.«

Podoba kmeta Franceta (oprostite, da kršim pravilo in izdajam njegovo ime, toda tega mi ni prepovedal) pa bo popolna šefa, ko vam povem za tretjo njegovo veselje, za petje. Ves prosti čas mu posveča. Zložil in uglasbil je že več melodij, ki so danes znane in cenjene. Kdo ne pozna njegove pesmi Res lepa je Selška dolina?

»Pred leti sem zbral okrog sebe skupnico mladih, nardarjenih pobičev. — 16 let jim je bilo takrat — in jih začel učiti petja. To so današnji Fantje s Praprotna. Nekaj časa sem vadil tudi brate Pleško iz Škofje Loke.«

Sonce je lezlo proti obzorju. Ni kazalo še nadalje zadrževati možaka. Dehteče brazde na njivi so čakale na seme. Stisnil sem njegovo raskavo, koščeno, po zemlji dišečo roko, pozdravil ženo, ki je ves čas najinega klepeta tiho stala ob strani, in se poslovil.

»Kdaj bo pa objavljeno?« sta zložno zavpila za mano. »V sredo,« sem neutegoma odgovoril in za hip postal, kajti prizor izpred pol ure — slika Sejalca — se je ponovil.

Igor Gucelj

PREDMETI ZA KAMPING —

IZREDNE PONUDBE

Zložljiv stol iz jeklenih cevi	Asch	79.—
Postelja iz jeklenih cevi za kamping		149.—
Zračna blazina iz gumirane nega blaga		135.—

Pihalnik (meh) k blazini	17,50
Potapljaška maska z ustnikom	65,80
Plavuti	59.—
Trokolo za otroke	85.—
Garnitura za perjanico (dva loparja 1 žoga)	49,80

TRGOVINA

Kometer

BOROVLJE-PRI CERKVI

Kometer

PERLACH-NEBEN DER KIRCHE

Janez in Ivana Jamnik iz Pungerta pri Škofji Loki, Udovčkova, kot jima pravijo po domače, pripovedujeta o svojem burnem življenju

Vojak, ki je od mrtvih vstal in domov primahal

»Padel za boga in cesarja,« so svojcem sporočile avstrijske oblasti. F. S. Finžgar, takrat župnik v Sori, mu je napisal nekrolog, Janez pa se je medtem klatil po Rusiji

Tri mesece bo tega, kar sem prvič — bežno in le mimogrede — slišal za življensko zgodbo zakoncev Jamnik, Udovčkove mame in ata iz vasi Pungert pri Škofji Loki. Ivana in Janez sta namreč 10. februarja letos slavila zlato poroko. Obišči ju, pogovori se z njima, ne bo ti žal, so me spodbujali znanci. Tudi dopisnica, ki je lepega dne priromala v uredništvo, je opozarjala, naj vendar že predstavimo bralcem ta zanimivi par. Poiskal sem ju torej — in resnično mi ni bilo žal. Tisto, kar sta povedala, bolj spominja na razburljive dogodivščine Londonovih in Travnovih junakov, kot pa na spokojno enolično, trdega dela polno življenje moža in žene, ki sta v miru z roko v roki dočkala 50. obletnico svoje ohceti. Njuna pripoved bi bila lahko izhodišče za napet pustolovski roman o prvi svetovni vojni, katerega glavni junak, na silo ločen od svoje izbranke in pahnjen v vrtnec takratnih razmer, doživlja stvari, ki spričo nenavadnosti skorajda niso več prepričljive. Ampak usoda je včasih muhasta. Poigrava se z ljudmi, zgrabi jih in premetava, potlej pa — kot veter uvelo listje — zavrže, prepusti naključju, da nemočni kot so propadajo ter izginejo brez sledu. Človeška domišljija je preplehka, da bi lahko spletla drame, vsaj približno enake onim, ki jih piše življenje in katerih osebe včasih, po srečnem naključju, uidejo pogubi. Ena izmed takšnih je tudi zgodba naših današnjih sobesednikov. Preberite si jo.

LJUBEZEN OB SORI

Ivana in Janez sta se spoznala, ko je bilo njemu 20 let. Tiste čase ljudje še niso imeli navado obešati svojih čustev na veliki zvon, zato je ljubezen med postavnim, živahnim Gostečanom in brhko deklico iz Godešiča, vasice na drugem bregu Sore, nepoklicanem očem ostala skrita. Njunji sestanki so se odvijali v mraku, pod okriljem teme, da bi ja kdo kaj ne zasumil. Janez je vsak večer smuknil iz hiše in se po dveh žicah, speljanih prek reke pretelovalil na nasprotno obalo. Žici sta namreč predstavljali edino vez med naselji tostran in onkraj Sore (o kakem mostu se takrat nikomur ni niti sanjalo). Po eni si stopal, druga pa je rabila kot opora za roke. Ni težko uganiti, da sta od svojih uporabnikov, zlasti takšnih nočnih kot je bil mladi Udovček, zahtevali nemalo spretnosti in poguma.

»Nikoli se nisem okopal,« mi je zaupal Janez, čigar obraz so spomini na davno minule dni naredili živahnega.

Toda prišlo je leto 1912. Avstrija in njena armada sta napravili konec večernim idilam ob bregu Sore. Jamnika so poklicali k vojakom. Tako kot večino Gorenjcev so tudi njega vtaknili v 17. pešpolk, imenovan Kranjski Janezi. Takrat še ni vedel, kaj vse ga čaka. Ni mogel slutiti, da bo svojo domačijo, svojo vas, ponovno videl šele čez sedem let. Lahkotno kot pač vsi mladi ljudje se je poslovil od domačih in od Ivane ter odšel neznan usodi naproti.

»PADEL ZA CESARJA«

Dve leti kasneje so srbski rodoljubi na čelu z Gavrilom Principom v Sarajevu ubili avstrijskega prestolonaslednika Ferdinanda in s tem dali bojaželjnim Centralnim silam povod za začetek do takrat največjega klanja v zgodovini človeštva. Splošna mobilizacija (2. avgusta 1914) je 17. pešpolk zatekla v Celovcu. Do zob oborožene Kranjske Janeze so strpali na vlak proti Ljubljani, kjer naj bi se priključili armadi, določeni za obračun z Rusijo. Tamkaj, na ljubljanski železniški postaji, sta se Janez in Ivana, ki je bila

prihitela v glavno mesto Slovenije, hoteč najti svojega fanta, zadnjikrat videla.

»Vse do tistega usodnega dne čez nekaj mesecev, ko so sporočili, da je padel na ruski fronti, padel za boga, domovino in cesarja, nisem o njem slišala ničesar več,« pripoveduje še vedno čila Udovčkova mama. »Dobro pomnim, kako je bilo. Sedela sem doma v svoji kamri in šivala, zunaj pa so zvonovi oznanjali Janezovo smrt. Prijateljica in sosedka, ki mi je delala družbo in ki ni, tako kot drugi, ničesar vedela o najini zvezi, je dejala: »Kdo ve katero dekle sedajle joče za njim?« Molčala sem in se nisem izdala — ne tedaj, ne kdaj pozneje.«

Jamnikovi so med tem žalovali. Oče in mati sta dajala za maše, veliki slovenski pisatelj Franc Saleški Finžgar, tiste čase župnik v bližnji vasi Sora, pa je v reviji Ilustrirani vestnik objavil nekrolog in Janezovo sliko, kajti pokojnik je bil njegov prijatelj. Toda...

Toda dobri dve leti zatem so prek Rdečega križa domači prejeli obvestilo: Janez Jamnik, rojen 25. avgusta 1892, je živ!

VOJAKOVA ODISEJADA

»Okrvavljena uniforma in dokumenti, ki jih je po končanem spopadu našla sanitetna služba, so bili krivi usodne pomote,« mi je jel pripovedovati stari Udovček. »Že pet dni po prihodu na rusko fronto (21. avgusta 1914) med prvo večjo bitko z nasprotnikom, sem bil namreč zadet v trebuh. Rana je hudo krvavela in onesvestil sem se. Bolničarji so me v naglici slekli ter, misleč, da imajo pred seboj truplo, odšli drugam.«

Tistikrat je Rusom uspelo odbiti napad. Po zapuščenem bojišču so njihovi sanitetci začeli iskati preživele. Odpeljali so jih v bolnišnico Zločov blizu Černovic. Med njimi je bil tudi nezavestni Jamnik. Krepko, mlado telo in učinkovita zdravniška pomoč sta premagaia krizo in ostal je živ.

»Lepo so ravnali z menoj, prav kot bi bil Rus. Opomogel sem si in že je kazalo, da bom kmalu dober, ko bi me nepričakovan dogodek skoraj spravil pod rušo. Naše armade so namreč znova napadle. Vojna sreča Avstrijcev tokrat ni pustila na cedilu. Njih ofenziva je uspela. Prestavili so fronto globoko v nasprotnikovo zaledje in s tem ogrozili bolnišnico Zločov. Nemudoma smo jo morali zapustiti. Poveljstvo ruskih čet nas je stlačilo na vlak za Kijev. Naporna vožnja in gneča v vagonih sta moje zdravstveno stanje mahoma poslabšali. Bolničarji so očitno obupali. Misleč, da zame ni več rešitve in ker je bilo škoda vsakega kvadratnega centimetra prostora, so me na postaji v Kljevu razložili. Obležal sem za nekim skladiščem vročičen in žejen, ne da bi si znal pomagati.«

Toda Janezu ni bilo usojeno umreti. Našlo ga je neko dekle, domačinka. Nekako sta se sporazumela. Prinesla mu je čaja in kruha, potlej pa odhitela po zdravniku. Janez se še dobro spominja doktorjeve osuplosti, ko mu je povedal svojo štorijo. Možak ni in ni mogel razumeti, da so njegovi stanovski tovariši, čeprav uniformirani, zmorni pustiti na cedilu ranjenega človeka. Bolnika je skrbno previl, zatem pa poiskal šefa postaje. Družno sta ustavila prvi mimo vozeči transport in neboljnjega ujetnika prepustila sanitetcem.

»Vozil smo se nepretrgoma 28 dni,« mi je pravil Janez o potovanju, za kakšnega doslej še nisem slišal. »Cilj naše poti je bilo mesto Gorki (po ruskem pisatelju Maksimu Gorkemu, op. p.). Tam so me dokončno zakrpali.«

Jamnik se je torej izmazal. Sreča ga je spremljala na vsakem koraku — celo potem, ko so ga kot vojnega ujetnika poslali v Moskvo. Tam je ostal le kratek čas, borih 6 tednov, dokler ni bil — skupaj z drugimi kaznjenci — odpeljan v taborišče Nebenka (kasnejše Puškinovo) blizu Petrograda. Toda na kmetijah Poltavske gubernije so potrebovali delovno silo, kajti mnoge nekdanje poljedelce jim je ugrabila armada. Nadomestili so jih z vojaki ujetniki. Janez je tako spet menjal kraj bivališča.

»Ampak tudi tu nisem ostal dolgo. Kaj kmalu so me prestavili v Donski bazen in mi namesto motike potisnili v roke rudarski kramp. Hudo bi bilo če ne bi tamkaj naletel na šestorico rojakov, Slovencev, katerih usoda se ni dosti razlikovala od moje. Skupaj smo prenašali trpljenje, družno smo sanjali o vrnitvi domov. Tiste čase sem vse pogosteje premišljeval o Ivani. Kaj je z njo? Ali me še čaka ali pa si je morda izbrala drugega?«

»Ja, obletavali so me, obletavali, ampak brez uspeha,« je Udovčkova mama vskočila v besedo možu. Potem sta oba za hip pomolčala. Spomini jima niso pustili do besed. Obudil sem jih s svojo radovednostjo in odpihnil z njih prah pozabe, da je preteklost spet zaživela.

VRNITEV IN POROKA

»Skoraj smo že izgubili upanje, da bomo še kdaj videli rodne kraje,« pravi o tistih časih Janez. »Potlej pa je izbruhnila oktobrska revolucija. Rudniki so kmalu prenehali obratovati, uprava se je razbežala na vse strani. Brezdelno smo postopali naokrog, ne vedoč kaj bi. Sovjetska oblast nas je rešila pečata vojnih ujetnikov in nam vtila novega upanja. Neprestano sem tuhtal, kako odpotovati. Toda vlaki, tedaj edina vez s svetom, niso vozili. In tako smo čakali, da se stvari uredijo same.«

Sovjeti so med donske rudarje večkrat poslali kakega revolucionarja, ki jim je govoril o novi oblasti, o Marksu, Engelsu in Leninu, o socializmu... Posebno živo se Jamnik spominja prvomajskega nastopa (leta 1918 je bilo) revolucionarne Našežde Kalantajeve. Za govorniški oder si je izbrala kar enega izmed mlinov na veter, ki jih tam okrog ni manjkalo. Njenim besedam so prislunhili vsi. Nič je ni moglo ustaviti. Kljub smešni nezgodi — močan sunek vetra je žensko spodnesel, da se je povaljala po tleh — sta njena osebnost in njen odločni nastop med občinstvom zapustila izreden vtis. »To je bila baba!« je na koncu ušlo Janezu.

»Še isto leto, 1918, so Nemci okupirali Ukrajino. Za mlado sovjetsko republiko je bil to hud udarec, zame in za moje rojake pa rešitev. Kot bivše soldate so nas hoteli nemudoma spraviti nazaj, kajti oslABLJENA cesarjeva armada je potrebovala novih mož. Hkrati so prek Rdečega križa sporočili domov, da sem še živ, da je bila vest o moji smrti neresnična.

V Avstrijo, v Judenburg, smo prispeli točno dan po znanem uporu. Uniforme mi potlej niso več nadedli. Odpotoval sem proti domu in čez deset dni, na veliko radost sorodnikov (»Ali si duh ali pravi Janez?« so me spraševali) prestopil prag domače hiše. Skoraj sedem let je trajala moja pustolovščina.«

Naslednjo zimo, 10. februarja 1919 sta Janez in Ivana stopila pred oltar. Srečnemu paru se je rodilo 9 otrok. O tem pa, kaj vse so Jamnikovi doživeli med zadnjo vojno, bi lahko napisali še eno reportažo. Ivana je bila prava partizanska mati. Trije od petih sinov so padli v NOB. A tudi to je minilo. Sele danes, na starost, Udovčkova mama in ata živita tako kot se človeku spodobi — v miru, srečno in spokojno. Včasih, ob praznikih, ju obiščejo njuni številni potomci — 2 sinova, 4 hčere in 11 vnukov.

»Napišite, da pozdravljam vse stare bojne tovariše,« mi je ob koncu zabičal Janez, ki mu leta kar ne morejo do živnega. Za slovo sva še trčila — pristnega domačega žganja so nama nalili — in odhitel sem, hoteč čim prej spraviti na papir tole zanimivo štorijo.

Anglija ² za novinca

Princ študent še danes

V prvem članku sem podal nekatera splošna spoznanja in vtise, ki sem jih dobil ob prihodu v Anglijo. Vendar pa čutim potrebo, da nekatere stvari natančneje predočim naši javnosti v pričujočem spisu. Anglija sestoji iz več pokrajin, vendar sem si ogledal natančneje dve; Lancashire in West Country. Vsakomur je znano, da k Britaniji štejejo poleg Anglije še Wales, Skotska in Severna Irska, vendar se mi to zdi pomembno poudariti, kajti med posameznimi področji so določene razlike in pri posploševanju ugotovitev lahko pride do napačne končne sodbe. Naj izkoristim primerjavo, ki sem jo čul v Angliji, namreč, kako enostransko je bilo poročilo angleškega novinarja, ki je preživel teden dni v Makedoniji in se nato razpisal v Timesu o jugoslovanskem življenju.

Ceprav imajo Angleži Anglijo za konsolidirano deželo z bogatim historiatom in zrelo kulturo, z izkušnjami v državištvu in vojskovanju, je opaziti tod današnji dan številne pretrese. Ohranili so se sicer stiki s tujino, toda na drugačnih nivojih kot je bilo to v preteklosti in Britanija je soočena z mnogimi sodobnimi problemi ter si išče novo mesto in novo vlogo v evropski in svetovni skupnosti. Morda je še najbolj živa povezava s tujino prek diplomiranih strokovnjakov, ki odhajajo predvsem v ZDA, Avstralijo in v Kanado. Mnogi se po letu ali dveh vračajo domov, kjer dobe običajno vidno, službeno mesto.

Studentski stan se v Angliji še vedno vrednoti kot nekaj posebnega, vendar pa je opaziti poskuse, da se izenači študirajoče z ostalim prebivalstvom. Vsaka univerza ima svoje posebnosti in še več, tudi vsaka fakulteta se običajno ponaša s svojevrstnostjo. Glavni izraz tega so slavnostna oblačila, ki pa že stopajo v pozabo, medtem ko se še živo ohranja nošnja 'stare šolske samoveznice'. Opazil sem, da so tradicionalni študentski običaji bolj živi na jugu kot pa na severu Anglije. Šolska samoveznica naznani vsakomur, kateri šoli pripadaš, kar često lahko pomaga pri iskanju uslug. Podoben običaj je tudi v vojaških regimentih kot tudi v nekaterih združenjih. Lahko bi rekel, da se tako ohranja neke vrste celovitost, vsekakor pa samoveznica veliko pomeni, če pripadaš znameniti univerzi.

V Britaniji je približno 25 univerzitetnih mest od tega trije na Skotskem in štirje v Walesy (University of Wales), najbolj poznani pa sta univerzi v Oxfordu in Cambridgeu. Ker poznam največ ljudi iz Cambridgea, bi rekel, da je to najmočnejša britanska univerza, toda pa so zapisana tudi nekatera znamenita imena, kot npr. Edward VII. in sedanji Princ Walesa, princ Charles, naslednik britanske krone. Cambridge je obiskal tudi maršal Tito, ki se je zadržal v Downing Collegeu, povabil pa ga je sir Lionel Whitby. Dr Glover, ki sem z njim sodeloval v Liverpoolu, je pripravil v Cambridgeu doktorsko disertacijo ravno ob času Titovega obiska. Rad se spominja tega dogodka in, kot imajo Angleži navado, izroča pozdrave maršalu, ki jih ob tej priliki posredujem. Morda je to malo nenavaden način sporočanja pozdravov, vendar pa je toliko izviren, da je vredno poskusiti. Obenem pa tudi kaže izredno popularnost tov. Tita v svetu, saj ga je večina ljudi, ki sem se pogovarjal z njimi, uvrščala med najeminentnejše državnike in vojskovodje zadnjih tridesetih let.

Tudi Oxford se ponaša z nekaterimi imenitnimi imeni, vendar pa je študent Edward VIII. z zapustitvijo prestola in s poroko v Ameriki osvetil s čudno lučjo svojo univerzo. Med

Cambridgeom in Oxfordom so prestižna tekmovanja na raznih nivojih, morda pa je še najbolj znamenita vsakoletna veslaška regata na Temzi. Letos je, ob 140. obletnici tradicionalne prireditve, zmagala ekipa Cambridgea, ki vodi tudi v skupnem seštevku.

Dodamo naj še, da je Edward VII. čislan še dandanes, saj se po njem imenujejo najboljše angleške cigarete.

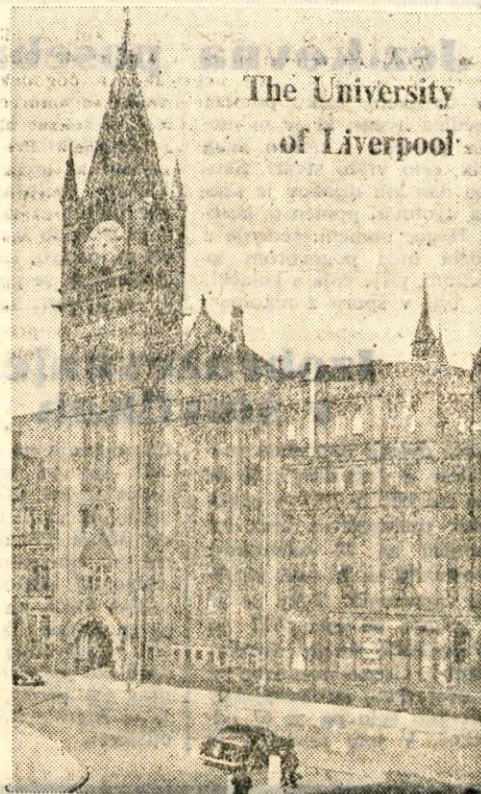
Študijski sistem je v Angliji dober izdelan in s številnimi stopnjami. Univerzitetne institucije, ki sem si jih ogledal, so izvrstno opremljene in očitno je, da gre obilo sredstev tudi za pospeševanje raziskovalne dejavnosti na univerzah. Gradijo številne nove objekte s popolno sodobno opremo, kar je najboljše znamenje razvojnih zmogljivosti in poti k napredku dežele.

V Bristolu sem si ogledal nekatere prostore medicinske fakultete, ki se razvija v izredno močno tovrstno središče. Sredstva za novogradnje so različna. Poleg vladinega denarja so pomembni viri še podjetja, bogataši in ameriški skladi. Tovarna Ford v Liverpoolu je npr. odstopila 60.000 funtov za raziskovalni program iz reprodukcije glede na kontrolo rojstev pri človeku.

Splošna težnja je, da gredo študentje od doma, v druga univerzitetna središča, kar naj bi bil resnejši korak v uspešno samostojno življenje. Večinoma so tudi študenti prvega letnika nameščeni v študentskih domovih. Zaradi hitrega naraščanja števila študentov v zadnjih letih gradijo nove domove v sodobnejšem stilu in se maksimalno izkoriščajo razpoložljivi prostori. Domovi imajo svoja imena običajno po darovalcih. Za Anglijo je značilno, da se zaradi izredno visokih taks za zapuščino nepremičnine včasih podarijo v javne namene, stavbe npr. raznim ustanovam in zemlja za javne parke.

V Bristolu je poleg ostalih domov tudi Wills Hall, ki ima ime po znani in premožni družini Wills, ki se je ukvarjala z izdelovanjem tobačnih izdelkov v Bristolu od leta 1786. Po Willsih pa nosi ime tudi stavba, ki se v njej predavata fizika in glasba. Tovarna tobaka Wills je sedaj najmočnejša tobačna firma v Britaniji, s sedmimi tovarnami širom po otoku in proizvaja med drugim Embassy cigarete, ki so trenutno v Britaniji najbolj priljubljene.

Poleg resnega študija si privoščijo študentje pozimi ali na spomlad (od januarja do aprila) tudi težen dni zabav, višek tega tedna pa je karnevalski sprevod, ki mu pravijo 'rag'. Beseda 'rag' pomeni v starem smislu šemljenje, oblačenje v smečna oblačila, kar se je ohranilo pri tem študentskem običaju še do današnjega dne.

Liverpoolska univerza

Mladike in mladeniči se odejajo s krpmi v raznih stilih, znanih iz preteklosti, spremljajo pa jih tudi vsemočje figure iz živalskega sveta. Posnemajo grška, rimska, indijska, kavbojska in druga oblačila, spominjo pa se tudi janskega človeka. V sprevodu, ki je navadno motoriziran, študenti 'beračijo' denar za humane namene, za pomoč revnim in vojnim sirotam (npr. v Afriki), za izgradnjo določenih institucij ipd. Avtomobile s šoferji vred dajo za to priložnost na razpolago razna podjetja.

Večna angleškega proletariata živi v industrijskih mestih na severnejšem delu Anglije, začenši z Birminghamom. Značilno je, da so iz teh krajev tudi najboljše ekipe angleških nogometnih lig; Liverpool in Manchester, obe mestih iz Lancashire, sta zadnja leta najmočnejši nogometni središči. Pri nas pozna vsak nogometni pristaš klub Manchester United in Bobbyja Charltona, iz tistega mesta pa je tudi klub Manchester City. V Liverpoolu sta tudi dva kluba, ki sta si enako močna, Liverpool in Everton. Oba sta trenutno med štirimi najmočnejšimi v 1. ligi. Zanimivo je, da so pristaši Liverpoola v veliki večini Irči, priseljeni s Severne Irske in protestantske vere, Everton pa podpirajo predvsem priseljeni iz južne Irske, ki so katoliške vere. Zato so medsebojno obračuni na zeleni poljani še posebno zanimivi in tudi vroči. Trenutno vodi v angleški prvi ligi Leeds, ki je tudi s severa Anglije. Sicer pa so posegle po najvišjih nogometnih mestih od leta 1888/89, ko je bila liga osnovana, največkrat ekipe iz Lancashire. Vendar pa so letos v tekmovanju za pokal angleških nogometnih lig presenetili klubi z juga, največje presenečenje pa je pripravil Swindon City, ki je na Wembleyskem stadionu premagal v finalni tekmi londonski klub Arsenal s 3:1 v podaljšku. Swindon je manjše mesto, leži pa med Oxfordom in Bristolom in njegova nogometna ekipa tekmuje v tretji ligi ter se poteguje za vstop v drugo.

Poleg tekmovanja za pokal nogometnih lig je v Angliji še drugo pokalno tekmovanje in to za nogometni pokal, ki po pomembnosti prekaša prvo. Zmagovalci nogometnega pokala tekmujejo namreč nato na ustreznih mednarodni ravni, medtem ko tekmovanje za pokal nogometnih lig ne presega meja Anglije. Zmagovalec letošnjega nogometnega pokala je Manchester City, ki je premagal v finalni tekmi Leicester City z 1:0.

Naj dodam še nekaj. Angleža spoznaš na cesti, označuje pa ga opevano gentlemanstvo. Za volanom se ne spušča v tvegane podvige, daje često prednost voznikom, ki prihajajo s stranskih cest in se ne razburja zaradi nerodnosti souporabnikov cest. Praktično sploh ne uporablja hupe ali pa le v izjemnih prilikah. Verjamem, da je voznja in obnašanje naših voznikov po naših cestah angleškemu vozečemu turistu često noro početje, ki pa ga redno hladokrvno prešane. Izsiljevanj, ki so tako običajna pri nas, na angleških cestah nisem opazil, pač pa nasprotno, disciplinirano in sporazumno gibanje po prometnih žilah. Vendar pa naj omenim, da je London v tem smislu nekaj posebnega. Tam je promet zelo živahen in kdor se prevaža s taksijem po vlemestu, naj se le krepko upre v naslonjač, sicer ga bo neusmiljeno premetavalo iz kota v kot in tudi na zobe ni pozabiti. Lahko bi rekel, da je voznja skozi London le za močne živce in se Angleži sami najraje izognejo središču mesta.

5. marca popoldan, ob približno 15. uri sem klical jugoslovansko ambasado v Londonu. Želel sem dobiti pojasnilo, če lahko ambasada posreduje filmski zapis jugoslovanske folklore. Indijski prijatelji so me bili namreč nagovarjali, naj bi kaj takega predvajal v okviru Britanskega sveta, kot so storili oni. Toda odgovor po telefonu je bil kratek. Tovariš, ki se ukvarja s filmi, ni bil prisoten, poklical naj bi ga še enkrat kasneje ali pa drugič. Na poskušnje, da bi telefonski pogovor le rodil kakšne sadove, sem dobil pojasnilo, da je tovariš pri kosilu, ki traja od 1.-3.30 ure. Prosil sem, da se zapiše moje ime, toda očitno so bili vsi poskusi, da opazi naša ambasada svojega državljana, ki želi prikazati prijateljem (ki jih ni malo) film o šegah in navadah svoje domovine, zaman. Sicer pa bi lahko odgovor prišel kar med domače šege, kar je tudi nekaj.

53.

Kaj je spet tičalo za tem predlogom? Ali je bil Rowe res Marigoldov zaupnik? Nekam sumljivo se mu je zdelo vse skupaj, toda spet je prevladalo v njem nagnenje do pustolovskih podvigov. Izpil je in se počasi napotil proti garderobi, da bi vzel plašč. Morana ni bilo nikjer, pač pa ga je presenečeno gledal debeli natak. Ko se je Peter bližal izhodu, mu je prešel pot in ga ogovoril. »Zgodaj odhajate, Sir.«

»To je tako moja navada,« je malomarno odgovoril Peter.

»Toda, Mr. Dargi je želel, da počakate njegove vrtnice.«

»Predolgo mi je to, veste,« je dejal Peter prijazno in odprl vrata. Zunaj ga je sprejel leden dež z mrzlim vetrom. Trenutek je obstal, da bi si zavihal in zaprl ovrtnik plašča, nato je krenil na desno. Prešel je kakih sto metrov, nato pogledal nazaj in opazil, da sta ravno v tistem trenutku stopila iz Meglenega kroga dva moža in krenila v isto smer. Sicer je pospešil korake, vendar ju je kmalu začutil za seboj in ko se je spet obrnil, ju je opazil v

razdalji dveh ali treh metrov.

Peter je odločno stopal dalje. Ali je bilo sploh pametno, da je odšel izpred Meglenega kroga, kjer je bilo svetlo, v to cestno temo. Zakle! Je, ko se je domislil boksařev. V njuno pomočjo bi se dalo ubraniti marsikateri nevarnosti. Megleni krog je bil zdaj daleč za njim, kajti hodil je že dobrih pet minut. Naenkrat je zaslišal za seboj tih brnenje motorja, voz se mu je naglo približal in se ustavil pri njem. Vrata so se odprla in opazil je, da sedi za krmilom šofer v uniformi.

Z zadnjega okna se je sklonil Mr. Rowe. »Vstopite, Mr. Rae!« Peter je skočil na stopnico avtomobila in obenem zapazil, da sta možaka za njim začela teči. Potem, ko je avto hitreje vozil, je še slišal, da je eden od njiju nekaj zakričal, vendar pa zaradi brnenja motorja besed ni razumel. Upehan se je spustil na oblazinjeni sedež.

Septimus Rowe ga je opazoval iz svojega temnega kroga dva moža in krenila v isto smer. Sicer je pospešil korake, vendar ju je kmalu začutil za seboj in ko se je spet obrnil, ju je opazil v

»Dargijeva prijateljca, menda.« Peter je zmignil z rameni.

»Tako?« Rowejev glas je bil hinavsko ljubezniv. »Dargi ima pa mnogo prijateljev!« Peter je osupnil. »Kaj pa mislite s tem reči?«

Septimus Rowe se je pomirjujoče nasmehnil. »Ah, nič, nič, to sem rekel kar tako. Tako sem pač mislil...« Ne nadomna je umolknil, kajti velik, močan voz jih je prehitel in tiščal pred nje na isto stran ceste. S cvičnimi zavorami so obstali ob cestnem jarku in Rowe je planil nad šoferja. »Kaj pa je, Spicer? Kaj to pomeni?« Peter je s stisnjenimi pestmi buljil v temo, videl je, kako se je iz velikega avtomobila izmotala temna, zavita postava in krenila proti njihovega vozu. Istočasno je slišal šlišal, da je eden od njiju nekaj zakričal, vendar pa zaradi brnenja motorja besed ni razumel. Upehan se je spustil na oblazinjeni sedež.

Septimus Rowe ga je opazoval iz svojega temnega kroga dva moža in krenila v isto smer. Sicer je pospešil korake, vendar ju je kmalu začutil za seboj in ko se je spet obrnil, ju je opazil v

prišla do voza, iztegnila roko in odprla vrata. V mirni gotovosti, s katero se je gibala, je bilo nekaj grozečega, kar je Mr. Rowe dobro čutil.

»Kdo pa ste, Sir, in kaj za vraga naj to pomeni?«

Rahlo hihitanje se je čulo iz teme. »Družbo boste dobili,« se je oglasil prijazen glas. »Dajte no, nekoliko se stisnite in naredite prostor za čuvaja reda in varnosti. Stavim, da ne veste, kdo je po gruntu to rečenico za policijo, Mr. Rowe. Toda kot pravnik bi morali to vedeti!«

Petru se je odvalil velik kamen od srca, kajti spoznal je glas seržanta Newalla.

26. Peter je bil tisti, ki je vzkliknil to ime in na njegovem glasu se je poznalo, da se je pošteno oddahnil.

Newall se je posmejal in potrdil: »Tokrat imate izjemoma prav, Mr. Rae, stavim pa, da ste presenečeni.«

»Sem, toda ugodno,« je odvrnil Peter.

Septimus Rowe, ki je doslej molčal, se je odhrkal in se vmešal v pogovor. »Če sem prav razumel, Sir, ste policijski uradnik, ne?«

»Seržant sem,« je odvrnil Newall skromno, vendar po-

nosno, »od C. I. D. — dodeljen Scotland Yardu. Vi pa ste Mr. Rowe, znani pravobranilec. Mnogo sem slišal o vas in vas celo videl. Nečudno tega ste pred sodiščem zastopali moža, ki sem ga hotel spraviti za rešetke, hmu mu je bilo Mac Grath. Po srečilo se vam je, da je bil oproščen in vendar bi bilo zanj mnogo ugodnejše, če bi se bilo zgodilo po mojem.«

Petra je neprikrito priznaje tega nenavadnega pojma vanja kar nekam prestrašilo.

Septimus Rowe je globoko zajel sapo. »Seveda, smrt je moža je bila vsega obdobja lovanja vredna, toda take stvari se pač dogajajo. Kaj hočemo, vsi moramo umreti — kjerkoli in kadarkoli.«

»Vendar ne danes zvečer,« je menil Newall mirno in smehljaje potegnil iz žepa revolver, ki je še vse do zloma lahkomisljeno mahal okrog sebe, da bi ga dal Mr. Flagged nedvomno pod ključ, če bi ga videl.

»Vtaknite orožje spet v žep, Newall,« se je zgrozil Peter. Tudi Septimus Rowe se je kar najbolj odločno pridružil temu pozivu. »Streliško orožje je zame nekaj stransko,« je dejal.

»Vtaknite orožje spet v žep, Newall,« se je zgrozil Peter. Tudi Septimus Rowe se je kar najbolj odločno pridružil temu pozivu. »Streliško orožje je zame nekaj stransko,« je dejal.

Tradicija tržiškega čevljarstva (14) Delo v Mallyjevi tovarni

Čenik tovarne Mally — Demberger iz leta 1896, ki ga je imel shranjenega moj oče, navaja okrog 300 različnih vrst čevljev — otroških, ženskih in moških po primerno nizkih cenah. Čenik je v nemščini in ga zdaj hrani tržiški muzej. Čevlje so izdelovali iz chagrin (izg. šagrin) usnja, iz konjskega, govejega, viks usnja, tudi iz kož morskih psov, iz juhtovine, lastinga, jadrovine z usnjeno ter platneno zimsko podlogo. (Chagrin pomeni usnje iz ovčjih in kozjih kož z drobnim zrnatim licem in lepo barvano.) Izdelava je bila zbita s klinčki in skozi šivana; to je bila strojna izdelava. Ročna pa obrnjeno šivana in tekšana z medeninastimi žeblički ter več vrst copat. Delali so vse številke čevljev od 18 do 46.

Ko se je nekaj let po smrti Krist. Dembergerja njegov brat F. Demberger izselil iz Tržiča, je postal prejšnji družabnik Karl B. Mally nemec. Kot dvakratni župan v Tržiču, in sicer prvič od 1882 — 1884, drugič pa od 1897 — 1912, je imel velik vpliv tudi na šolstvo. Spričevala Obrtno nadaljevalne šole so bila vse do njegovega poraza na volitvah leta 1912 je nemška. Bil je med soustanovitelje nemške Schuifereinske šole v Tržiču leta 1909 in svoje delavce je silil naj vpišejo svoje otroke v nemško šolo. Bil je eden največjih bogatašev

in delavci v Tržiču: lastnik dveh tovarn, več hiš, zemljišč. Sicer pa je bil zelo razgledan, spreten v trgovini, dober strokovnjak. Po vsej takratni monarhiji je bil znan po svojih izdelkih. Leta 1898 je Mally potoval v Ameriko na svetovno razstavo Z nakupom strojev je v tovarni znatno izboljšal delo. Kmalu je odpravil ročno cvikanje in ga nadomestil s strojnimi V tovarni je uvedel 4 glavne oddelke: sekalnico, prirezovalnico, prešalnico in strojni oddelek s čistilnico. V »štepariji« je bilo največ strojev znamke Pfaff. Delavska plača v tovarni je bila za takratnih 11 delovnih ur dnevno razmeroma nizka. Ženske so zaslužiše 4—5, moški 6—7 goldinarjev tedensko. Tudi plačilne kuverte so bile v nemščini. V Mallyjevi tovarni so takrat izdelali okrog 100 ducatov (1200) parov čevljev dnevno. V začetku 20. stoletja je bilo delavcev že 150 do 170 v tovarni, razen tega pa več kot 200 na domovih. Mally je imel 6 do 8 parov konj in štiri velike vozove s plohi, imenovani parizarji. Ker do leta 1908 še ni bilo železnice Kranj—Tržič, so vozniki vozili težke zaboje in pakete s

Tržiču: lastnik dveh tovarn, več hiš, zemljišč. Sicer pa je bil zelo razgledan, spreten v trgovini, dober strokovnjak. Po vsej takratni monarhiji je bil znan po svojih izdelkih.

Leta 1898 je Mally potoval v Ameriko na svetovno razstavo Z nakupom strojev je v tovarni znatno izboljšal delo. Kmalu je odpravil ročno cvikanje in ga nadomestil s strojnimi V tovarni je uvedel 4 glavne oddelke: sekalnico, prirezovalnico, prešalnico in strojni oddelek s čistilnico. V »štepariji« je bilo največ strojev znamke Pfaff. Delavska plača v tovarni je bila za takratnih 11 delovnih ur dnevno razmeroma nizka. Ženske so zaslužiše 4—5, moški 6—7 goldinarjev tedensko. Tudi plačilne kuverte so bile v nemščini. V Mallyjevi tovarni so takrat izdelali okrog 100 ducatov (1200) parov čevljev dnevno. V začetku 20. stoletja je bilo delavcev že 150 do 170 v tovarni, razen tega pa več kot 200 na domovih. Mally je imel 6 do 8 parov konj in štiri velike vozove s plohi, imenovani parizarji. Ker do leta 1908 še ni bilo železnice Kranj—Tržič, so vozniki vozili težke zaboje in pakete s

Tržiču: lastnik dveh tovarn, več hiš, zemljišč. Sicer pa je bil zelo razgledan, spreten v trgovini, dober strokovnjak. Po vsej takratni monarhiji je bil znan po svojih izdelkih.

Leta 1898 je Mally potoval v Ameriko na svetovno razstavo Z nakupom strojev je v tovarni znatno izboljšal delo. Kmalu je odpravil ročno cvikanje in ga nadomestil s strojnimi V tovarni je uvedel 4 glavne oddelke: sekalnico, prirezovalnico, prešalnico in strojni oddelek s čistilnico. V »štepariji« je bilo največ strojev znamke Pfaff. Delavska plača v tovarni je bila za takratnih 11 delovnih ur dnevno razmeroma nizka. Ženske so zaslužiše 4—5, moški 6—7 goldinarjev tedensko. Tudi plačilne kuverte so bile v nemščini. V Mallyjevi tovarni so takrat izdelali okrog 100 ducatov (1200) parov čevljev dnevno. V začetku 20. stoletja je bilo delavcev že 150 do 170 v tovarni, razen tega pa več kot 200 na domovih. Mally je imel 6 do 8 parov konj in štiri velike vozove s plohi, imenovani parizarji. Ker do leta 1908 še ni bilo železnice Kranj—Tržič, so vozniki vozili težke zaboje in pakete s

Tržiču: lastnik dveh tovarn, več hiš, zemljišč. Sicer pa je bil zelo razgledan, spreten v trgovini, dober strokovnjak. Po vsej takratni monarhiji je bil znan po svojih izdelkih.

čevlji na postajo v Kranj, medtem ko je bila za osebni promet bližja in primernejša postaja Podnart.

Ker so bili v tovarni na pomembnejših delovnih mestih le nemški obratni mojstri, zato domačin, Slovenec, zlepa ni prišel na kakšno boljše mesto. Izjemoma je npr. Andrej Kraj izrezoval vzorce, ker je bil absolvent čevljarškega strokovnega tečaja v Tržiču leta 1907. Mojster v izdelovalnici je bil tudi pokojni Martin Slapar. Domačin Kristijan Salberger je izdal delo in sprejemal izdelane čevlje od zunanjih delavcev.

Mally je nehal biti župan leta 1912, ko je občina Tržič prešla v slovenske roke. Postal je podžupan. Bil je nasprotnik Majske deklaracije, ni se mogel živeti v nove razmere po prvi svetovni vojni. Ze težko bolan je gledal skozi okno svoje tovarne, sprejel kralja Aleksandra I. v Tržiču in umrl 26. julija 1920.

VPLIV STROKOVNEGA SOLSTVA NA OBRV IN INDUSTRIJO ČEVLJEV

Na tržiško obrtno in industrijsko čevljarstvo je znatno

vplivalo čevljarstvo strokovno šolstvo. V začetni dobi čevljarstva industrije je zelo primanjkovalo strokovnjakov, zlasti modelarjev. Spretni risarji so si kot samouki pomagali pri izdelavi raznih vzorcev za krojenje zgornjih delov.

Začetnik čevljarškega strokovnega risanja je bil Robert Knüfel, Rojen leta 1834 v Wildsdruffu pri Dresdenu se je pri očetu izučil za čevljarja, ki se — seveda izboljšal — navadi mnogo potoval. V mestu Weimar se je zadržal 5 let; razen dela in neke večerne šole se je izučil risanja, anatomije in geometrije. Vse to mu je dalo povod za razmišljanje, kako bi se dalo na osnovi anatomije noge po raznih merah narisati vzorec za krojenje zgornjih delov čevljev. Posrečilo se mu je; izumil je kotni sistem za risanje vsakovrstnih vzorcev, ki se — seveda izboljšal — še danes uporablja pri začetnem pouku strokovnega risanja na naših vavenskih poklicnih šolah za čevljarstvo narasčaj. Za tedanje razmere je bilo to velikega pomena.

Andrej Tišler

Zlata poroka v Adergasu

V Adergasu pri Velesovem praznujeta te dni zlato poroko 73-letni Bogomir Bukovnik in 70-letna žena Marija, rojena Zumer. V zakonu se jima je rodilo 16 otrok, od katerih jih 13 še živi. Zeno je spoznal na Jesenicah, kjer je deset let delal kot žerjavovodja v martinarni. Tudi žena je takrat delala v železarni. Po poroki sta se preselila v Adergas, kjer je bil Bogomir Bukov-

nik rojen, in mu je oče zapustil hišo in nekaj zemlje. Po drugi svetovni vojni je delal v Savi v Kranju, kjer je bil tudi upokojen. Najraje pa je imel minerski poklic. Kot strokovnjak je sodeloval tudi pri gradnji vzpenjače na Krvavec. Med majskimi prazniki bosta zlatoporočena skupaj z okoli 100 bližnjimi sorodniki praznovala svoj praznik. — Foto: B. Bienkuš

Jezikovna posebnost

V danskem jeziku pomeni besedica hygge, ki je ni mogoče prevesti v noben drug jezik, celo vrsto stvari. Skupina danskih dijakov je skušala ugotoviti pomen te besede. Hygge pomeni: sedenje v družbi med pogovorom in smehom, pitje čaja s kolački, ne biti v sporu z nikomer,

dobiti pismo od njega ali nje, živeti pri babici, imeti v šoli priljubljene predmete, iti zgodaj v posteljo z dobro knjigo, poslušati gramofonske plošče in sanjariti, vstati v nedeljo ob šestih zjutraj in iti po pecivo, ležati v temi v postelji in se pogovarjati, biti na obisku, imeti mir.

Izobraževanje v številkah

Med dvema popisoma prebivalcev v Jugoslaviji, to je med leti 1953 in 1961 se je odstotek prebivalstva brez šol zmanjšal za 14 odstotkov. Spremenila se je tudi struktura zaposlenih. Tako se je na primer od leta 1957 do 1967 povečalo število strokovnjakov z visoko izobrazbo za 160 odstotkov, strokovnjakov s srednjo šolo pa za 67 odstotkov. V tem razdobju je

bilo odprtih na novo več kot 2000 šol in fakultet: 1700 osnovnih šol, 247 srednjih, 30 višjih šol in 29 fakultet. Največ šol je bilo odprtih v Bosni in Hercegovini, kjer še vedno 19 odstotkov šoloobveznih otrok ne prestopi šolskega praga. Samo v Sloveniji in Hrvaški so v osnovnošolsko izobraževanje zajeti prav vsi otroci, medtem ko je za Jugoslavijo ta obisk 94 odstoten.

Miha Klinar: Mesta, ceste in razcestja

Domovina

III. DEL

222

»Narodna vlada v Ljubljani bo poskrbela za to,« zatrjujejo, čeprav časniki pišejo in razglašajo ukaze vlade, ki so daleč od ljudskih teženj:

Stari cesarski zakoni so še naprej v veljavi. Stari cesarski uradniki narodna vlada ni zamenjala! Ni odpustila tistih, ki so še do nedavnega prežali na vsako proticesarsko in protiaustrijsko besedo.

Zato so ponekod nezadovoljni in postavljajo svoje narodne svete in ne vključujejo vanje starih cesarskih županov in drugih občinskih mož, ki so tudi v teh vojnih letih znali poskrbeti zase in za ljudi. Zato so ponekod nezadovoljni in postavljajo svoje narodne svete in ne vključujejo vanje starih cesarskih županov in drugih občinskih mož, ki so tudi v teh vojnih letih znali poskrbeti zase in za ljudi. Zato so ponekod nezadovoljni in postavljajo svoje narodne svete in ne vključujejo vanje starih cesarskih županov in drugih občinskih mož, ki so tudi v teh vojnih letih znali poskrbeti zase in za ljudi.

»Morda zahteva zaščito kak tak bogataš,« ogibajo ljudje. »A kdo?« se sprašujejo in naštevajo imena spekulantov in ljudi, podobnih že pokojnemu borjanskemu mogotcu Kragulju, ki so ga baje olajšali prav Andrej in njegovi prijatelji pred meseci. »Tudi Uršičev Anton in oni drugi sta bila poleg mene,« pravi Andrej, »ker njegovega imena ne poznajo.«

Z one strani Soče je, iz tiste vasi, ki je najmanjšega leta napovedala vojno Italiji in so se njihovi moški s puškami postavili po robu Cadornovi vojski.

»Drago jih je stalo tisto junačenje. Italijani so celo vrsto mož postrelili, vas pa zažgali, da ni ostal kamen na kamnu.«

O tem pa ne razmišljajo samo ljudje, ki čakajo zunaj, da bi zvedeli, zakaj so jezdeci prijezdili kakor ogenj in vihar, marveč tudi štičeva, ko poslušajo moža, ki se je vrnil s Andrejem s kratkega posveta s konjeniki, ki so s svojim prihodom vzemirili mlado-poročena in svate.

»Italijani so zasedli Gorico in zdaj silijo v Benečijo, ne da bi se jim kdo postavil po robu. Baje bodo zasedli vso Goriško. Tudi naše kraje. Ne bomo jim pustili. Poslušajte,« jim bomo po

robu! Tu je slovenska zemlja! Tu je naša domovina! Tu je država Slovencev, Hrvatov in Srbov!«

Tako govori Andrej, bled, in tako šepetaje pritrjuje svoji ženi tudi Stivec.

»Za božjo voljo nikar! Samo vojske ne! Nobene vojske več!« vzdihne štičeva in prime za roko moža in mu s stiskom dopoveduje, da ga ne bo pustila, da bi šel z Andrejem in Andrejevo narodno stražo.

Tudi Rozika je blede. Davi, ko ji je Andrej nataknil poročni prstan, ni mislila, da se bo njen poročni prstan tako naglo in nesrečno končal. Še zdaj ne more verjeti, da bo praznovanja konec in da danjo ne bo poročne noči, kakršno je pred tednom doživela Marija.

»Andrej, pa moraš res iti? Bi ne mogel kdo drugi?« Toda Andrej je ne poslušal.

»Takojšen odhod! Italijane moramo ustaviti! Do naše zemlje nimajo pravice! Tudi vi pojedite z nami, župan!«

»Jaz? Zakaj jaz? Jaz nisem bil nikoli vojak?« menca župan.

»Vojak ali ne! Župan ste. Oblast predstavljate! Poklicali boste z ukazom pod orožje vse civiliste! Orožja imamo dovolj!«

»Ze, ze,« se brani župan. »Vendar brez ukaza nadrejenih oblasti in Narodne vlade v Ljubljani nimam pravice!«

»Narodna vlada ne bo gledala, kako zasedajo Italijani njeno ozemlje! Dobili boste ukaz!«

»Če ga bom dobil, ga bom, kajpak, izpolnil!«

»Ne smemo čakati! Če bodo Italijani enkrat tu, potem...«

»Počasi, Andrej,« se zdaj oglasi župnik. »Nobenih nepremišljenih dejanj!«

»Poveljnik narodne straže sem!«

»Te časti ti nihče ne krati! A narodna vlada nisi! Njej moraš biti pokoren kakor vsi! Vojne je konec! Tudi uradno konec! Torej ne bomo začelnji nove. Zdaj bodo imeli besedo politiki, diplomatje! Če je res, da sili italijanska vojska v naše kraje, jih bo morala zapustiti, ker bo morala italijanska vlada upoštevati načela Wilsonove samoodločbe narodov. Mi, kakor je bog v nebesih, ne bomo nikoli presedlali z enega sedla na drugo. Avstriji smo se odrekli, zato ne bomo silili pod Italijane.«

Tako zatrjuje župnik.

»Treba je počakati. Kaj bi silili v požar?« mu pritrjuje župan, pa tudi drugi, ki bi neradi nehali svatovati. Vedno več je takih, ki si zaradi novic o italijanski zasedbi Gorice in Trsta ne delajo skrbi, a še manj, da bi se vpraševali, zakaj so se slovenski regimenti umaknili iz Gorice. So jih izrinili Italijani? So se umaknili na lastno pest ali na ukaz Narodne vlade? Naposled se vda župnikovemu prepričanju tudi Andrej.

»Hvala bogu,« si oddahne Rozika, a še bolj štičeva, ki se je že bala, da se bo zgodilo kaj podobnega kakor tiste dni po binokostih pred tremi leti, ki je ob grozi, ki jo je doživljala, ko so italijanski vojaki pred pokopališkim zidom streljali može in fante, blagovala, da moža ni bilo doma in da je bil daleč daleč na fronti.

Stoletnica gorenjskega tabora

Vižmarje pod Šmarno goro, 17. maj 1869

Prav po naključju sovpadata častitljiva obletnica naših prvih bojov za narodnostno svobodo z dnevom, ki ju praznujemo ob koncu tega meseca: z obletnico ustanovitve Osobodilne fronte in slavjem ob prvem maju. Smelo smemo trditi, da so bili sloviti tabori izpred stoletja, že prav določni glasniki poznejših naših bojov za nacionalno in socialno osvoboditev.

ZA ZDRUŽENO SLOVENIJO

Idejo za organiziranje taborov je dal pravzaprav Fran Levstik — ki se mu je takoj pridružila vsa visokošolska mladina pa tudi mlajši politiki ne glede na svetovni nazor.

Dne 9. avgusta 1868 je bil organiziran prvi Tabor na Slovenskem — v narodnostno že prebujenem Ljutomeru. Že mesec dni kasneje je bil Tabor v Zalcu, 18. oktobra istega leta pa tudi v Sempasu na Goriškem.

Naslednjega leta, 1869, je ob naraščajočem taborskem navdušenju sledila tudi osrednja slovenska dežela, Kranjska. Dne 17. maja je čez 30.000 zavednih Gorenjcev terjalo na vižmarskem taboru pravice za slovenski narod, ki je bil dotlej le brezpravna raja.

A morda bo kar prav, če prislunemo sodobnikom, ki so Tabor na Vižmarjih doživeli in sodelovali na njem.

V sredo, 5. maja l. 1869 so ljubljanske »Novice«, gospodarske, obrtniške in narodne priobčile olostranski poziv:

»Slovinci! Ena najvažnejših pravic vseh narodov je ta, da se ljudstvo sme zbirati v taborih, na katerih se javno pred svetom izrekujejo tirjave in želje narodove. — Te pravice so naši predniki uživali. Nemile okoliščine preteklih stoletij pa so jih zatrle. — Prišel pa je zopet čas, da ljudstvo sme napravljati pod milim nebom shode.«

»Slovenija, društvo za brambo narodnih pravic, je vzajemno z nami sklenila, tudi v središču domovine naše napraviti tabor, in to na Vižmarjih blizu Ljubljane binkoštni ponedeljek 17. maja t. l. ob 3. uri popoldne, da se ondaj zbere ljudstvo iz bližnjih in daljnjih slovenskih krajev in na tem mestu izreče, kaj zahteva v duševni in materialni blagor svoj.«

Nato poziv našteva glavne točke programa, o katerih se bo na taboru govorilo: zahteva po zedinjenju vseh dežel,

v katerih žive Slovenci, po vpeljavi slovenskega jezika v šole, po ustanovitvi slovenskega vseučilišča v Ljubljani, po vpeljavi slovenskega jezika v urade in o ustanovitvi domačih denarnih zavodov, ki naj podpirajo kmete in obrtnike.

Vse te zadeve so za ves naš narod zelo važne in zato mora sveta dolžnost biti vsaceму domoljubu, da se poteza za pravice svojega naroda. — Pridite torej na gori napovedani dan v tabor na Vižmarje v prav obilnem številu. — Naj vas ne zadržuje nobena stvar! Naj svet vidi, da to, kar zahtevamo, ni zahtevanje le male množice, marveč da je to tirjatev ogromnega števila enakomislečega ljudstva.«

»Na noge tedaj, predragi rojaci! Cančev vas pride, tem več uspeh bodo imeeli naši sklepi, in v tej veselji nadi prihoda vasega na Vižmarje

Fran Levstik, pobudnik tabora na Slovenskem

podajamo vam bratovsko roko ter kličemo složimo se! Živila Slovenija!»

Poziv so podpisali vsi odborniki »Slovenije«, na čelu z dr. Bleiweisom in dr. Costo, pa tudi vsi gorenjski župani. Med njimi tudi Matej Pirc, tedanji župan kranjski.

Oblast je sklicanje tabora na Vižmarjih odobrila, celo železnica je dovolila polovičen popust.

TO HOČEMO, TO TERJAMO!

In tako se je približal dan slavlja. Prostor za prireditve je bil dobro izbran: nedaleč ob Ljubljane, srca slovenstva, pa vendar že na Gorenjskem, na velikanskem travniku Libernici med Bistrom Savo in ježami pod Vižmarji. Nad vsem pa je razprostrela varne peruti Šmarna gora.

Nič ni moglo več zajeziti navdušene množice, niti izredno slabo vreme s plohami. Obilje pomladnega cvetja, slikovite moše in praznično razpoloženje je vse tako prevzelo, da res smemo govoriti o narodnostni prebujanosti Slovencev na Kranjskem. Zato spet prepustimo besedo očividcu vižmarskega tabora:

Dne 19. maja 1869 pa so »Novice« že poročale o poteku zborovanja pod Šmarno goro.

»Dokler Ljubljana stoji, ni doživela še toliko živahnega gibanja, kakor binkoštni ponedeljek dopoldne in popoldne, ko je po vseh cestah skoz Ljubljano in naprej proti Gorenjski vrela ljudstvo na Vižmarje.«

Ljudje so stali v špalirju ob cesti in šteli okrašene vozove, nekatere z vprego dveh parov konj. Bilo je voz ta dan čez 1500, ki so vozili udeležence tabora — tabornike.

»Naroda mnogovrstnih stanov — moškega in ženskega spola, štelo se je s prav dobro vestjo čez 30.000 na taborišču in v bližnji okolici, ki so vedrili pod streho. Vreme, ki je ponoči in zjutraj dohodnikom iz dežele sila neugodno bilo — kajti deževalo je proti jutru, kakor da bi iz škafa lilo — zvedrilo se je vendar okoli ene do treh tako, da je sonce popotnikom na tabor prijazno sijalo.«

Potem noviško poročilo našteva slavoloke z napisi; pripoveduje, kako so bila okna kmečkih hiš okrašena in tudi v lepem prostoru na travniku s Šmarno goro v ozadju ve poročevalce povedati vse najboljše. Nazadnje še z opravičenim ponosom govori o zrelosti zbrane množice:

»Predno se je imelo tabоровanje začeti, vtila se je zopet ploha — ali pa mislite, da je to begalo narod naš? Ali mislite, da je bežal s taborišča? Ne, ne, stalo je vse, mož pri možu, kakor z žebljem pribito; saj niso prišli, da bi pri godcih plesali ampak prišli so, da bi poslušali besede svetih naših pravic. To hočemo, to terjamo, to je naš!»

Iz Novic še zvemo, da so se vižmarskega tabora udeležili po svojih zastopstvih rojaki iz vseh slovenskih dežel. In da so tabor pozdravili mnogi slovenski velmože, njim na čelu sam Palacky.

Na zaključku prvega poročila o vižmarskem taboru, se urednik Novic v jezzi obregne:

»Ravnokar nam je došel v roke Tagblatt s popisom tabora. Skor vsaka beseda je

laž; vidi se, da je nesramnega pisarja prav božjast lomila, ko je videl slavni dan naroda slovenskega. Kaj takega škilave oči niso še nikoli videle, in dolga njegova ušesa še nikoli čula!»

FRANICA KOŠIRJEVA

Poseben čar so dali vižmarskemu taboru ljubljanski Sokoli, ki so z godbo na čelu prikoračali na taborni prostor.

Med potjo so Sokole sprejela šentviška dekleta v narodnih nošah in kmečki fan-

Franica Malenšek p. d. Koširjeva (v starosti 16 let)

tje na konjih. Micka Novakova, po domače Bojtova, je pozdravila Sokole:

»Vrli sinovi mile matere Slovenije! Le kratkega ponudka vas pozdravljaje prositi tukaj pod šentviško zastavo slovenske dekle. Od nekdanj stanuje tukaj moj rod. Če ve kdo za drugega, naj reče: od kod!»

Pri vrodu na taborni prostor je Sokole pozdravila Francka Koširjeva z Broda pod Šmarno goro:

»Dragi slovenski bratje! Vrli Sokolovci! Kreпка perutnica slovenstvu je ljubljanski Sokol. Sokol je ena izmed neutrudnih straž naše narodnosti in zato on vzdiguje veličastna krila povsod, kjer se naš zatirani narod lovi za svoje in svojih dedov svete pravice. — Vrli Sokolovci, ljubljani bratje, pozdravljam vas v imenu vseh tacenskih Slovanov in vam podajam trak, ki si ga privežite na svojo ponosno zastavo.«

Na zborovanju so se zvrstili govorniki: dr. Janez Bleiweis, dr. Vošnjak, dr. Tonkli, dr. Costa, dr. Zatnik, Josip Noli in drugi.

Resolucija, ki so jo na koncu zborovanja sprejeli soglasno vsi udeleženci vižmarskega tabora, je moč združiti v eno samo zahtevo po Zedinjeni Sloveniji.

Cvetje, ki ga je rodila pomlad narodov leta 1848, je zdaj obetalo sadove. Tabori so razpihali iskro, ki je tlela pod pepelom še izza časov Napoleonove Ilirije. Čas je dozorel v zahteve: v kulturi v smislu Prešernove Zdravice z naprednimi idejami v sožitju in miru med narodi, v gospodarstvu v zahtevi po ustanavljanju inštrijalskih

podjetij, v politiki pa po splošni svobodi in na podeželju v vedno ostrejšem odporu proti še živčemu feudalizmu.

FRAN LEVSTIK

Nosilec, pobudnik tako naprednega programa pa je mogel biti le tako velik duh, kot je bil Fran Levstik. Dal je pobudo, dal je Taboru duha, četudi ni nastopal kot govornik.

Bil je Levstik nesporni Prešernov kulturni dedič. Bil je enako nekompromisen kot naš prvi poet. Levstikovo politično delo je ostro, udarno, dalekovidno. Tragika njegova pa je bila prav v tem, da je bil razočaran ne le nad svojim zasebnim življenjem, pač pa tudi nad mentaliteto konservativnih Staroslovencev kot liberalnih Mladoslovencev. Kot Prešeren, tako je bil tudi Levstik premočna osebnost za čas, ki ga je moral živeti.

In da bo primera še bolj točna, vsporedimo osebno tragiko obeh naših velemož: samotno, brez življenske družice sta koračila svojo pot do konca...

Kot Prešeren, tako je tudi Levstiku kajpada posijal žarek skope sreče.

Na vižmarskem taboru se je Levstik že drugič srečal s sedemnajstletno krčmarjevo hčerko z bližnjega Broda Franico Malenškovo, po domače Koširjevo. Bila je lepota, ljubka »čarodejka«, ki ji je Levstik posvetil cel niz ljubezenskih pesnitev.

Sodobnik in udeleženec vižmarskega Tabora se je spominjal tudi te Levstikove ljubezenske idile:

»Poročilo o vižmarskem taboru ne bi bilo popolno, če ne bi omenil tudi ljubezenske zgodbe pesnika Levstika in Franice Koširjeve. O, to je bila čudna ljubezen! Levstik je gorel za Franico, da se je kar tajal. Tako se ni zaljublil niti v Zidarjevo Tonico za Franico se ni navdušil samo zaradi izredne lepote niti ne zaradi poguma sedemnajstletnega dekleta, ki je bila že leto dni pred Taborom pozdravila oživljeni ljubljanski Sokol na izletu po Posavju, na meji med šmartnjsko in tacensko občino, temveč zaradi dekletove vere v to, o čemer je govorilo. — Pozneje je Levstik v družbi z Erjavcem, večkrat obiskal Koširjevo krčmo na Brodu, zaradi Franice seveda...

A, da še z enim naključjem povežemo čas taborov z današnjimi dnevi, povejmo še to, da sta se Levstik in »krasna Posavka« prvič srečala pa tudi poslovila (tedaj je Franica Levstiku priznala ljubezen, mu dala za pot na Dunaj prstan in poljub...) prav na mestu, kjer danes stoji ob cesti spomenik z napisom: »Partizanski strel je tukaj zadonel in pretrgal žalostno tišino. Plamen vstaje se povsod je razžarel nad slovensko domovino.«

Črtomir Zorec

Kdo lahko nese 154 kg na vrh Triglava?

Ramovžev recept za dolgo življenje — »Ramovž nosi na Triglav 83 let in 55 kg, jaz pa 69 let in 154 kg. Zdaj pa recite, komu je lažje,« pravi Matija Klinar iz Podhoma — Nepozabna pridiga podbreškega župnika

Veter je pometal radovljiske ulice, ko sva se srečala pred trafiko.

»Tovariš Ramovž, dober dan. Kaj pa zdravje?«

»Dober dan. Hvala, kar gre. Pravkar sem prišel z Brezjij.«

»Ali se niste pripeljali z avtobusom?«

»Ne,« je odvrnil Ramovž, pri tem pa močno potegnil pipo, »z avtobusom se ne maram voziti. Včeraj sem bil peš v Begunjah, predvčerajšnjim pa na Bledu. Hodim po stezah in kolovozih. Najrajši pa se sprehajam ob Sarajvi in bližnjih gozdovih. Hoja, to je vir življenja.« Ob teh besedah se je sobesednik zamislil, da bi me istega trenutka presenetil z izjavo: »Dokler bom hodil, bom živel. Vsak korak je trenutek življenja.«

Radovžev recept za dolgo življenje se glasi: hoditi, hoditi in še hoditi. Menda ja ne boste dejali, da Ramovž ni povedal ničesar novega. Mogoče boste celo pomislili, da je Ramovž čudak, ker propagira hojo. Kdo pa danes ob poplavi prevoznih sredstev sploh rad hodi?

Franc Ramovž iz Radovljice je bil letos januarja star 83 let. Priznajmo, častitljiva starost. In častitljiva krepost!

Krhko bitje, bi zmotno dejali na prvi pogled. Toda Ramovž kljubuje visoki starosti z izredno voljo do življenja in ljubezni do prirode. 83-letni Ramovž je bil lani na vrhu Stola. 83-letni Ramovž je bil lani na vrhu Begunjščice, Zelenice in drugih hribov. Lani je z vlakom odpotoval do Škofje Loke, potem pa jo je peš mahnil na Lubnik, z Lubnika na Selško planino, od tam v Praprotno, pa naprej čez Jamnik do Kroke in Kamne gorice. Za vsakega mladeniča bi bil takšen sprehod utrudljiv, Ramovž pa se je že drugi dan sprehajal ob Savi.

»Vreme je nagajalo, sicer bi bil tudi lani stopil na vrh Triglava,« je z vidno jezo pripovedoval o lanskim turah.

Ramovž je član LD »Jelovica« in zaslužen član gasilskega društva Radovljica. »Ze 60 let sem lovec. Srn nočem

streljati, ker se mi smilijo. Streljam le zajce, lisice in nekatere ptice roparice. Imam trofejo veikega divjega petelina. Upleni sem ga na Jelovici. Padel je s prvim strelom. Blizu Save pri Radovljici sem uplenil čapljo. Sicer jih tu ni, a so takrat potovale čez Radovljico.«

Na sprehode, na lov, v planine hodi Ramovž sam. »Moj zvesta spremljevalka je pipa,« je dejal in zadovoljno potegnil dim, da je zažarelo v pipi.

PTICA SELIVKA

Ramovž je bil vseskozi zaposlen pri železnici. 1905. leta se je zaposlil na progi Radeče—Bela peč. 1908. leta je bil vpoklican k vojakom, po odsluženju vojaščine pa je bil postavljen za pomočnika načelnika železniške postaje v Podmelcu. Tam je bil od 1913. leta, potem je bil premeščen v Kranjsko goro, od tam so ga poslali k železnici v Dalmacijo, iz Dalmacije so ga zopet premestili v Kranjsko goro, iz Kranjske gore k železnici v Istro, iz Istre v Radovljico, iz Radovljice so ga premestili v Vrpolje na Hrvaškem, od tam za načelnika postaje SAS v Slavonijo, pa zopet za načelnika postaje Meja pri Bakru, iz Meje se je vrnil v Slovenijo za prometnika postaje Soteska. Iz kraja v kraj se je selil kot ptica selivka. In to ne po svoji želji; in ne zato, ker je bil slab ali problematičen delavec. Kjerkoli je bilo pomankanje kadra, tja so poslali Ramovža. Iz Soteske so ga premestili za načelnika postaje Radovljica, iz Radovljice so ga poslali za načelnika postaje Čušperk pri Grosupnem, od tam pa v Radovljico, dokler se z upokojitvijo 1939. leta ni na Jesenicah končalo njegovo službeno potovanje.

»Rad sem delal pri železnici,« se spominja Ramovž, »bili smo dobro plačani. Ko sem šel v pokoj, sem imel 33 let delovne dobe. Pred vojno so prometni delavci pri železnici odhajali s 30 leti delovne dobe v pokoj. Takrat sem imel tri leta delovne dobe preveč, po današnjem zakonu pa jih imam sedem let premalo.«

Lovec, gasilec, planinec in popotnik 84-letni Franc Ramovž mi je ob slovesu dejal: »Delo krepi človeka. Dokler sem delal pri železnici, nisem mogel planirati. Zdaj imam dosti časa. Letos pojdem spet na Triglav.«

FUNKCIONAR KLINAR

Poznam zbiralce znamk, starega denarja in kaj vem še vsega. Za Matija Klinarja bi lahko dejal, da je zbiralec funkcij. Prosim, ne jemljite tega dobesedno. Naj to izjava opravičim:

Predsednik gasilskega društva Podhom je Matija Klinar. Predsednik občinske gasilske zveze Radovljica je Matija Klinar. Predsednik planinskega društva Gorje je Matija Klinar. Član glavnega odbora planinske zveze Slovenije je Matija Klinar. Predsednik turističnega društva Gorje je Matija Klinar. Predsednik krajevnega odbora Rdečega križa Zasip — Podhom je Matija Klinar. Predsednik nadzornega odbora občinske odbora RK Radovljica je Matija Klinar. In tako naprej. Ljudje imajo Matijo radi, mu zaupajo in na vseh volitvah glasujejo zanj.

Matija je 42 let pri gasilcih, od tega 23 let na vodilnih mestih. Član planinskega društva je od mladosti, predsednik društva pa 12 let. Član turističnega društva je od ustanovitve, predsednik pa 5 let. Predsednik krajevnega odbora RK je 24 let. Letos je nameraval spreči, pa so ga nagovorili: »Ostani predsednik še leto dni, da boš na tem položaju drugo leto praznoval srebrni jubilej.« Klinar je 53 let čebelar, zdaj ima 19 panjev čebel. 15 let je bil predsednik čebelarke družine Gorje.

KLINAR NA TEHTNICI

Nekoč so se železničarji na Jeseniški postaji prerekali o tem, koliko je težak Matija. Slučajno se je takrat Matija z vlakom pripeljal na Jesenice. Železničarji so ga prosili, če bi zaradi stave stopil na uradno tehtnico. Kar zazijali so od začudenja: tehtnica je pokazala 149,5 kg. Pred kratkim je Matija na

Matija Klinar in Franc Ramovž — Foto: J. Vidic

Bledu ponovno stopil na tehtnico, ki je pokazala 154 kg.

Matija Klinar je star 69 let, težak 154 kg, pa je bil kljub temu lani štirikrat na vrhu Triglava. Teža in leta ga ne ovirajo pri opravljanju pomembnih družbenopolitičnih funkcij. Matija je marljiv, vreden, točen, natančen in vsestransko razgledan ter priljubljen aktivist.

»Ko sem šel v pokoj, sem menil, da bom imel mir. Pa me vedno znova nagovorijo, da prevzamem še to ali ono funkcijo. Se leto dni, potem bom pa res nastopil pokoj. Če bom dočkal. Revma me muči.«

Klinarju sem omenil razgovor z Ramovžem. »Letos bova šla skupaj na Triglav,« je predlagal Klinar in povabil še mene. »Ramovžu je lahko,« pravi Matija, »on nosi 55 kg, jaz pa 154 kg.«

NEPOZABNA PRIDIGA V CERKVI

Matija mi je povedal zanimivo zgodbo iz partizanskega življenja. »Bil sem pri gorenjskem vojnem področju v Farjem potoku,« se spominja Matija vojnih dni, »v zadnji ofenzivi smo se umikali proti Porezni. Spat smo šli v bivše italijanske kaverne. Zaradi megle so se Nemci neopazno približali vrhu Porezna. Naenkrat se megla dvigne in obkoljeni smo bili. Narodni heroj Boris Zvan je poveljeval, naj takoj zavzamemo borbena položaja. To pa v

splošni zmedi ob strahovitem streljanju ni bilo lahko Boris je padel na samem vrhu 10 metrov od mene, poleg njega pa je obležala bolničarka, ki mu je skušala pomagati. Bila je to Orevečeva iz Bohinjske Bele.

Blizu Podbrda so me ujeli Nemci. Skupno s še 42 borci so nas zaprli v kletne prostore šole v Podbrdu. Med ujetimi borci so bili Francozi, Rusi, Slovenci in Italijani. Imeli smo srečo, ker so nas zajeli žandarji. Blizu vasi Jesenice pod Poreznom so policisti vse partizanske ujetnike postrelili, z nami pa niso grdo ravnali. Zjutraj so nam povedali, da nam hrane ne morejo dati, ker jo tudi sami nimajo. Ujeli so nas na soboto, na nedeljo pa je župnik v cerkvi označil, da so v šoli zaprti lačni partizani. Vernikom je povedal, da bodo ujetnikom kuhali hrano v župnišču. Čeprav je Podbrdo siromašen kraj, so ljudje prinesli precej hrane v župnišče, iz župnišča pa nam v zapor kuhano hrano. Čez nekaj dni so mlajše ujetnike poslali v zapore v Novo Gorico, starejše pa so spustili. Tako se je srečno končala moja partizanščina.«

Še dolgo sva se pogovarjala o delu družbenih organizacij, ki jim Matija predseduje. »Ni časa, da bi užival pokoj,« je dejal in me še enkrat povabil, naj Ramovža in njega letos spremljam na vrh Triglava.

J. Vidic

Brezijani grade dom družbenih organizacij

Prebivalci Brezj, Visoč, Hudega grabna in Hušice v trziški občini so se pred nedavnim odločili, da bodo zgradili v Brezjah pri Trziču nov dom družbenih organizacij. V novem domu bodo imeli svoje prostore gasilci, krajevna organizacija socialistične zveze, rdečega križa in zveza borcev. Nov dom družbenih organizacij, veljal bo okoli 40 milijonov S dinarjev, bodo zgradili s sredstvi omenjenih organizacij, precej sredstev pa bodo v obliki udarniškega dela in prostovoljnih prispevkov zbrali prebivalci sami. Ustanovili so že gradbeni odbor, medtem ko so prebivalci omenjenih krajev že začeli s prostovoljnim delom. Tako so od sredine preteklega meseca do danes že opravili okoli 1000 ur udarniškega dela.

Po trti od nesreče, ki nas je zadela 17. 4. 1969 izrekamo vsem, ki so v času požara nudili pomoč, vsem sodelujočim gasilnim društvom za požrtvovalno reševanje iskreno hvalo.

Zahvaljujemo se vsem prebivalcem iz okolice za pomoč pri spravi ostankov s pogorišča, vsem, ki pomagajo še naprej pri delu, prav posebno pa vsem požrtvovalnim sosedem, ki nam nudijo vsestransko pomoč in veliko moralno oporo. Vsem, ki so nam z dobrodelno akcijo ali kakorkoli pomagali, iskrena hvala.

Prizadeti posestniki:

- Dolenc Anton Gorica 4
- Hrovat Anton Gorica 6
- Rozman Alojz Gorica 8
- Rozman Janez Gorica 10

Gorica pri Radovljici,
27. IV. 1969.

Kot nam je povedal tajnik krajevne skupnosti Brezje pri Trziču Jože Valjavec, so prebivalci z velikim navdušenjem sprejeli sklep o gradnji novega doma družbenih organizacij. Poleg obveznosti, da bo vsak moški opravil najmanj 50 ur udarniškega dela, so številni vaščani že dali svoje prispevke v denarju in lestu. Letos računajo, da bodo dom zgradili do tretje gradbene faze — da ga bodo spravili pod streho.

S tem, da bodo prebivalci Brezj, Hudega grabna, Visoč in Hušice dobili nov dom, se jim bodo izpolnile dolgoletne želje po primernem prostoru, kjer bi se lahko sestajali. Ker bo v novem domu dvorana in klubski prostori, se bo v večji meri lahko razvilo tudi kulturno in družabno življenje v teh krajih. Dom pa bo dobrodošel tudi gasilec, saj jim je vlaga v sedanjih prostorih poškodovala cevi in motorno brizgalno. Z novo orodjarno, ki jo bodo imeli v novem domu, pa bodo vse te nevarne stvari odpadle. V. G.

Cenjenim strankam sporočam, da sem odprl novo urarsko delavnico v Kranju, Tavčarjeva 37. Vsa popravila opravljam strokovno in hitro. Za vsa popravila dajem jamstvo in se vpljudno priporočam.

Zevnik Jože

TURISTI!

Priložnost vam nudi ugodnost. Za vsakogar nekaj, nekaj za vse

boste dobili v gostilni in trgovini

Jože Malle

Löbltal — St. Lenart v Brodeh le 3 km od ljubečjskega predora

Govorimo slovensko! Ugodna menjava!

Dobrodošli!

V nekaj stavkih

JESENICE — Delavci cestnega podjetja so te dni zakrpali luknje na cesti skozi Jesenice ter po cesti prvega reda na Gorenjskem. Delavci komunalnega podjetja Kovinar pa te dni krpajo še stranske ceste. Očiščen in urejen je tudi park pod Mirco, tako da bodo Jesenice dočakale praznike lepo urejene.

GORENJSKA — V začetku tega tedna je v Bohinjskem kotu in Gornjesavski dolini močno deževalo. Zaradi tega in pa zaradi taljenja snega sta Sava Bohinjka in Dolinka močno narasli. Manjša povodenj pa ni naredila nobene škode. V Gornjesavski dolini je narasla Sava delno ovirala delavce podjetja Kovinar in SCP Sava pri gradnji mostu v Mojstrani in v Ratibovcu pri Zirovnici. — B. B.

JESENICE — V jeseniški železarni imajo nad 200 žerjavov in skoraj 400 žerjavovodij. Da lahko vzgoje tolikšno število delavcev za ta poklic, sta na leto dva tečaja za žerjavovodje. Letošnji tromesečni tečaj, ki je trajal od januarja do aprila, je uspešno končalo 16 delavcev. Za drugi tečaj se je prijavilo spet 38 kandidatov. — B. B.

PLANINA POD GOLICO — Turistično društvo v Planini pod Golico se že pripravlja na že tradicionalni mesec narcis. Letos so narcise sicer nekoliko zakasnilo, vendar upajo, da jih bo 18. maja, ko bodo volili miss narcis, že dovolj. Za ta dan so pripravili povorko, v kateri bodo konji vlekli okrašene vozove, na katerih bodo prikazovali narodne običaje. — B. B.

APRIL — mesec Pavlihe

10 x po 50.000.- S din
100 x po 1000.- S din
Ob 99-letnici PAVLIHE!
Podrobnosti o razpisu berite v PAVLIHI!

KREDITNA BANKA IN HRANILNICA LJUBLJANA

prireja za svoje varčevalce vsake štiri mesece nagradna žrebanja. V poštev pridejo varčevalci, ki bodo do

30. aprila 1969 imeli vloženi najmanj 2000 N din z odpovednim rokom nad eno leto (varčevalci vezanih hranilnih vlog, stanovanjski in kmetijski varčevalci, ki namenjsko varčujejo po pravilnikih banke ter lastniki vezanih deviznih računov).

Vsaki nadaljnji vloženi in vezani 2000 N din povečuje možnost do pridobitve nagrade.

NAGRADNO ŽREBANJE MAJSKO

BO V NOVEM SADU!

PODELJENIH BO 250 LEPIH NAGRAD, med njimi tudi dva osebna avtomobila in to FIAT 124 in FIAT 850. ZAUPAJTE NAM SVOJE DENARNE POSLE! Opravimo jih hitro, zaupno in pod najugodnejšimi pogoji preko najbolj razširjene mreže poslovnih enot:

CENTRALA: LJUBLJANA, Subičeva 2
PODRUŽNICE: Beograd, Čika Ljubina 8/I — Novi Sad, Grčkoškolska 2 — Mestna hranilnica ljubljanska — Domžale — Kamnik — Kočevje — Murska Sobota — Trbovlje

PREDSTAVNISTVO: München, Herzog Wilhelmstrasse 1
EXPOZITURE:

V Ljubljani: Bežigrad — Miklošič — Stara Ljubljana — Šiška in Vič
Izven Ljubljane: Crnomelj — Gornja Radgona — Grosuplje — Hrastnik — Lendava — Litija — Ljutomer — Logatec — Medvode — Rakek — Ribnica — Vrhnika — Zagorje

V AP Vojvodini: Bački Petrovac — Beočin — Srbobran — Sremski Karlovci — Temerin — Titel — Zabalj

Stane Tavčar pred svojo največjo turnejo Z mopedom v Saharo

Vedno sem želel potovati. In ker ne želim prekiniti s tradicijo, sem se odločil na 13.000 km dolgo pot

Bralci našega časnika se najbrž še spominjajo član- kov o potovanju Staneta Tavčarja po arabskih in afriških deželah. Mnogi pa se prav gotovo še bolje spominjajo zanimivih predavanj z barvnimi diapozitivi, na katerih je govoril o potovanjih po Evropi in Afriki. Pravzaprav bi lahko temu simpatičnemu možu, zaposlenemu v veleželeznini Merkur v Kranju, rekli, da je več kot evropski popotnik. S kolesom je napravil okrog 22.000 km in obiskal domala vse dežele v Evropi. Še posebno zanimiva pa je bila njegova zadnja pot z mopedom po arabskih in afriških deželah, ko je prevozil 12.000 kilometrov.

Obiskal sem ga v trgovini Oprema na Koroški cesti v Kranju. Zmotil sem ga pri opravljanju zadnjih del za več kot dvomesečno predajo poslov. Hkrati pa se je mrzlično pripravljal na potovanje.

»Saj veste, kako je pred potovanjem. Vrsto stvari je treba pripraviti in končati. — Tokrat pa še posebno, mi je povedal, ki je zaključeval račune s sejma.

Brez posebnega uvoda sem ga potem poprašal, zakaj se je pravzaprav odločil za to pot.

»Vedno sem želel potovati in da ne bi prekinil s tradicijo in ker se mi je ponudila ugodna prilika, sem se odločil za svojo doslej najdaljšo pot. Ze lani sem upal, da se mi bo izpolnila ta želja, vendar se je nesreča, ki sem jo doživel pred približno enim letom, odvrnila od tega. Letos pa so mi v podjetju odobrili izredni nagradni dopust in tako bom izkoristil to enkratno priliko. Res pa je tudi, da so me ljudje večkrat spraševali, zakaj nič več ne predavam. In ker brez potovanja ni zanimivosti in tudi ne predavanja, grem v Saharo.«

»V Saharo?« sem ga začuden vprašal.

»Priznam. Kar nekam čudno se sliši. Vendar, verjemite, tudi pesek je lahko zelo zanimiv. Sicer pa vsaj upam, da sem si izbral dokaj zanimivo pot.«

»Kdaj pa boste odpotovali?«

»S Tomosovim najnovejšim mopedom 14 V (z različnimi hlajenjem in štirinožnimi prestavi) se bova na Trgu revolucije v Kranju v ponedeljek 5. maja od 15. uri poslovila od Kranja. Se isti dan bom v Kopru, potem pa bom nadaljeval pot v Italijo, kjer se bom ustavil v Benetkah, Parmii in Genovi. Od tod bom potem potoval ob francoski Azurni obali skozi Monaco, Monte Carlo, Nico. Ustavil pa se bom tudi v pobratenem mestu La Ciotat. Upam, da bom pravočasno dobil tranzitno vizo za Španijo in si tako ogledal Barcelono, Madrid, Valenzio, Granado in Seviljo. V Gibraltarju se bom popeljal čez 14 kilometrov široko Gibraltarsko ožino in tako že drugič stopil na afriška tla v Tangerju.

V Maroku si bom ogledal mesti Fes in Maknes, v Rabatu pa upam, da bom na našem veleposlaništvu dobil prvo pošto od doma. Iz Rabata me bo pot vodila v Casablanca, kjer si bom po 33 dneh vožnje na mopedu privoščil dva dni za ogled zanimivosti. Potem pa hajd v notranjost Maroka, preko 2 tisoč 260 metrov visokega prelaza v Visokem Atlasu do prve saharke oaze Zagora, ki leži na 30 vzporedniku. Če bo šlo vse po sreči, bom po 45 dneh pri Colomb-becharju prestopil v Alžirijo. — Tu bom imel še približno tisoč kilometrov do najjužnejšega cilja — do saharke oaze Adra, ki leži na 27 vzporedniku. V Adri bom približno 1500 kilometrov južno od Sredozemskega morja, sredi same vroče Sahare, kjer je na vsakih 300 do 500 kilometrov oaza, vmes pa samo pesek. Ob južnem robu Veli-

kega peščenega morja — bom pa bova z motornim »konjipotem« nadaljeval pot do Alžira in naprej v Tunis. Tod čkom« prestopila na ladjo in se peljala na Sicilijo. Potem pa po italijanskem škornju proti domu.«

»In kdaj se boste vrnili v Kranj?«

»Po mojih načrtih naj bi to bilo med 15. in 20. julijem. Če bo šlo vse po sreči bom tako v približno 70 dneh prevozil okrog 13 tisoč kilometrov. Vmes pa bom seveda tudi veliko fotografiral in pisal.«

»Tako dolgo potovanje je vsekakor zelo naporno in terja dobro mero vzdržljivosti. Koliko časa ste se pripravljali?«

»Pravzaprav za priprave ni bilo časa. Zadnji mesec sem zbral vso potrebno opremo, odposlal na različne kraje vrsto pisem, se učil francosko in špansko, preučeval različne karte itd. V nedeljo pa sem preizkusil tudi koliko zmorem. Z mopedom sem ob pol desetih odpotoval do Cortine d'Ampezzo in nazaj prevozil sem 426 kilometrov in priznati moram, da ob sedmih zvečer, ko sem se vrnil v Kranj, nisem bil prav nič utrujen. Pa tudi moped je odlično preстал preizkušnjo.«

»Kako se pa nameravate opremiti za to potovanje?«

»Poleg osebne garderobe in vrste drobnih stvari, bodo glavni del prtljage vsekakor filmi. Vzel bom 200 barvnih filmov (6 krat 9) in 20 črno-belih. Razen tega pa seveda tudi zdravila, galanterijo, prospekte, zemljevide itd. — Skratka, vsi trije — moped, oprema in jaz — bomo tehtali 212 kilogramov.«

Še sva se pogovarjala. Tako o tem, da ne ve, kje bo prenočeval v Sahari, kajti za šotor ne bo prostora in bo imel le blazino in spalno vrečo, pa o tem, da se bo v oazah hranil predvsem s sadjem itd.

Ko sva se poslovila in sem mu zaželel srečno potovanje in veliko uspeha pri odkrivanju zanimivosti, ki nam jih bo pokazal na jesenskih predavanjih širom po Sloveniji (vsaj obljubil je tako), sem razmišljal, kako velika je včasih želja po potovanju. 13 tisoč kilometrov oziroma 70 dni od jutra do večera na mopedu in tako rekoč 24 ur pod milim nebom prav gotovo ni kar tako. Zraven pa neznani kraji, nepredvidene okoliščine in občutek, da si sleherni trenutek odvisen od samega sebe oziroma od svoje iznajdljivosti.

Res pogumna, vendar najbrž tudi lepa odločitev, ki ji bodo Kranjčani pričča v ponedeljek popoldne na Trgu revolucije.

A. Zalar

Filmi, ki jih gledamo

MOLK — Ingmar Bergman in njegova vizija sveta — Bergman, švedski filmski režiser, ki ne le, da nenehno preseneti svetovno javnost s svojimi filmi, temveč z uspehom sodeluje v gledališčih, je posnel film, mimo katerega ne gre nihče, ki preglepiše drame in radijske igre, duje svetovno filmsko bero zadnjih petih let.

Filmska ocena v zdesetkanih, ki jih imam na voljo, ne more biti niti skromna podoba tega, kar Bergman kaže, pripoveduje, o čemer razmišlja.

O Molku lahko veliko govorimo, marsikaj zapišemo, lahko pa o njem tudi molčimo in le razmišljamo. Svojo vizijo sveta je Bergman prenesel v okolje, ki le malo spominja na prostor, v katerem žive ljudje. In vendar so pred nami na platnu žive podobe ljudi, svet v malem, iznakažen in zmaličen, elementaren in potvorjen. Kakorkoli! Molk je velika filmska stvaritev, če ta preprosta in kdovekolikokrat uporabljena fraza lahko bralcu karkoli pove. Naj zapišem še nekaj: Molk je tezni film, film filozofije in poglobljenega razmišljanja o prisotnosti človeka, njem samem, svetu, družbi in tudi o bogu. Od gledalca zahteva intenzivno prisotnost, odprtost in kar najbolj vsestransko in široko vednost o času in ljudeh. Le gledalec, ki se bo skušal Bergmanu približati, odprtost in kar najbolj vsestransko in široko vednost o času in ljudeh. Le gledalec, ki se bo skušal Bergmanu približati vsaj do tja, kjer je možen dialog in polemika z njim, mu bo lahko sledil in ga tudi kritično presojal. Morda pa se bo z njim celo strinjaj!

UKROČENA TRMOGLAVKA — Shakespeare kot scenarist — Franko Zeffirelli, režiser italijanskega rodu, je poleg Romea in Julije, filma, ki smo ga lahko gledali na naših televizijskih ekranih pred nedavnim, posnel tudi Ukročeno trmoglavko z Richardom Burtonom in Elizabeth Taylor v glavnih vlogah.

William Shakespeare, dramatik, ki je pisal drame tako kot da bi poznal filmsko kamero in možnosti, ki jih daje, je doslej že mešetokrat služil za scenarijsko predlogo filmskim režiserjem. Scenariji — njegove drame — ne potrebujejo velikih sprememb. Vse je tu, vse je že napisano, le posneti je še treba. Zeffirelli to zna. Z neverjetnim gledališkim znanjem, poznavanjem igralskih možnosti in poznavanjem stila ter obdobja je posnel Ukročeno trmoglavko. No, Ukročena trmoglavka se dogaja v Italiji, tam, kjer so doma veliki slikarji in kiparji. Zeffirelli ni šel mimo njih in direktor fotografije, ki je posnel ta film, je slikarje dobro poznal. Zdi se, ko gledamo ta film, kot da se spre-

hajamo po galeriji, kjer so pred nami obešena platna s portreti in krajinami iz prejšnjih stoletij. Zgodovinska vernost, odlična Burtonova igra, cela vrsta izdelanih epizodnih vlog in kamera, vse to je vredno ogleda in dveh ur gledalčevega prostega časa. Za zabavo, komične situacije, sproščen smeh pa poskrbi dobri stari William, ki je živel pred štirimi stoletji in ki je ljudi zelo zelo dobro poznal. Tako dobro, da še danes odkrivamo v njih tisto, kar je on že davno pred nami odkril.

— Še pripis k prvomajskemu programu v kranjskih kinematografih. — Nekajkrat sem se loteval kranjskega filmskega repertoarja kritično, spraševal in prav malokrat dobil odgovor. To pot pač lahko samo prikimam. Program je vreden pozornosti in priznanja tistemu, ki ga je sestavil. Cela vrsta zanimivih in vrednih filmov v prvomajskih dneh bo na voljo še tako izbranemu okusu. Prav je tako! Prav bi tudi bilo, če bi praznovanje delavskega praznika letos pomenilo obet, da bomo v kranjskih kinematografih tudi na povsem navaden, delovni dan gledali takšen filmski spored, kot ga bomo imeli priložnost videti v prazničnih dneh.

B. Sprajc

DEZURNI VETERINARJI V MAJU 1969

od 25. 4. do 2. 5. 1969 Jože RUS, Cerklje tel. 73-115; od 2. 5. do 9. 5. 1969 Jože RUS, Cerklje tel. 73-115; od 9. 5. do 16. 5. 1969 Srečko VEHOVEC, Kranj, Stošičeva 3 tel. 21-070; od 16. 5. do 23. 5. 1969 Anton BEDINA, Kranj, Ješetova 30, tel. 21-207; od 23. 5. do 30. 5. 1969 Jože RUS, Cerklje tel. 73-115.

POMAGAJ SI SAM
IN UNIOR
TI BO POMAGAL.

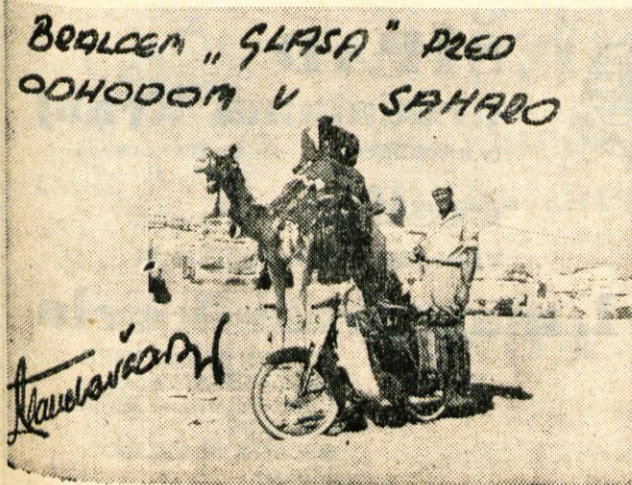
KMETIJSKO
ZIVILSKI
KOMBINAT,
SKLADIŠČE
KRANJ
(bivši Beksel)

obvešča

potrošnike krmil, da ima stalno na zalogi razna krmila za:

- kokoši nesnice in piščance
- krave molznice in tele
- prašiče
- koruzo v zrnju, šrot, pšenico itd.

Cene zmerne
Dostava hitra

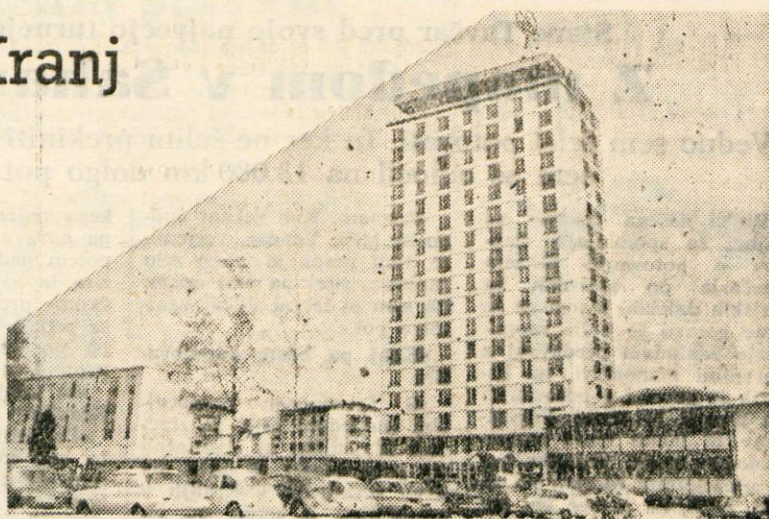

Skupščina občine Kranj

IN DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE

OBCINSKA KONFERENCA SZDL
OBCINSKA KONFERENCA ZK
OBCINSKI SINDIKALNI SVET
OBCINSKI KOMITE MLADINE
ZDRUZENJE ZB NOV in
ZDRUZENJE ZVVI in ZROP

čestitajo VSEM DELOVNIM LJUDEM
OB PRAZNIKU DELA
IN JIM ZELIJO NADALJNJIH
USPEHOV PRI GRADNJI
SOCIALIZMA

SVOJIM OBISKOVALCEM ČESTITAJO
OB PRAZNIKU 1. MAJA ODDELKI

Osrednje knjižnice občine Kranj

STUDIJSKA KNJIŽNICA
LJUĐSKA KNJIŽNICA
PIONIRSKA KNJIŽNICA
POTUJOČA KNJIŽNICA
CENTER ZA ESTETSKO VZGOJO

ter vabijo na obisk. Poleg leposlovnih in strokovnih knjig
vam nudijo v udobnih čitalnicah vse domače in veliko
izbrlo tujih časopisov in revij

SAMOPOSTREŽNA RESTAVRACIJA KRANJ
(poleg kina Center)

VAM NUDI VSE GOSTINSKE STORITVE PO
NAJNIZJI CENI V VISOKI KVALITETI IN
SIROKI IZBIRI

Tudi vi, kot ostali naši gostje, boste gotovo zadovoljni
z našimi storitvami.

Lahko takoj postrežemo večjim izletniškim skupinam
SE PRIPOROCAMO

SLAŠČICARNA IN KAVARNA KRANJ

SE PRIPOROČA ZA OBISK
Prešernova ulica
Cankarjeva ulica
Cesta JLA

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM ZA PRAZNIK
DELA IN JIM ŽELI PRIJETNO PRAZNOVANJE

KOLEKTIV
SPLOŠNO GRADBENEGA PODJETJA

Projekt Kranj

čestita

OBČANOM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM

za praznik dela

Dimnikarsko podjetje Kranj

ČESTITA
VSEM DELOVNIM LJUDEM IN PO-
SLOVNIM PRIJATELJEM
ZA PRAZNIK DELA

AVTOOPREMA TRŽIČ

je izdelovalec karoserijske opreme, predelava pločevine
za transportna sredstva in druge slavnbe in industrijske
opreme. Opravlja mehanične in avtomehanične storitve.

KOLEKTIV PODJETJA
ČESTITA
VSEM DELOVNIM
LJUDEM
ZA PRAZNIK DELA

ZITOPROMET SENTA, SKLADIŠČE KRANJ,
TAVCARJEVA 31
ČESTITA VSEM POTROŠNIKOM
ZA PRAZNIK DELA

UGODEN NAKUP: ● testenine Bačvanka

● vseh vrst moke, pa- ● Senta
kirane in odprte ● vseh vrst krmil

Potrošniki, zahtevajte naše izdelke po trgovinah!

ŠIPAD
prodajalna Kranj
(v nebotičniku)

čestita

VSEM CENJENIM POTROŠNIKOM

za 1. maj - praznik dela

UGODEN NAKUP VSEH
VRST POHISTVA
BREZ POLOGA — BREZ
POROKOV
OGLEJTE SI VELIKO
IZBIRO

Kolektiv Zdravstvenega doma Kranj

z enotami v Kranju, Škofji Loki in Trziču

ČESTITA OBČANOM
ZA PRAZNIK DELA

KOLEKTIV TRGOVSKEGA
PODJETJA

KURIVO Kranj

ČESTITA DELOVNIM LJUDEM
IN POSLOVNIM PRIJATELJEM
ZA PRAZNIK 1. MAJ
in se priporoča.

Pri nas lahko dobite:

- kurjavo
- gradbeni material
- plin butan-propan
- trajnožareče peči za premog (Küppersbusch)

prešernovo gledališče

Prešernovo gledališče Kranj

ČESTITA VSEM
DELOVNIM LJUDEM
ZA PRAZNIK DELA

OBRATNO PODJETJE

Komunalni servis Jesenice

s poslovalnicami:

Bled
Bohinjska Bistrica
Kranj
Radovljica
Trzič
Kranjska gora
in Zirovnica

VSEM DELOVNIM LJUDEM

ČESTITA
ZA 1. MAJ

in priporoča svoje storitve: kemično
čiščenje oblek, pranje perila in frizer-
ske storitve na Jesenicah in v Kranjski
gori

Mesarsko podjetje Trzič

se cenjenim odjemalcem priporoča tudi v bodoče s kvalitetnimi izdelki in prvovrstnim svežim mesom vseh vrst po konkurenčnih cenah. V naših poslovalnicah v Trziču in Kranju boste solidno postreženi. Sveže pakirano meso lahko nabavite tudi v poslovalnicah trgovskega podjetja Živila Kranj in Preskrba Trzič.

Vsem delovnim ljudem kolektiv podjetja čestita za praznik dela!

Kranj

PROIZVAJA STROJE
ZA ČEVLJARSKO
IN KARTONAŽNO
INDUSTRIJO
TER DRUGO OPREMO

OB PRAZNIKU DELA ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN JIM ŽELI NADALJNJE USPEŠNO DELO

„Interuropa“
mednarodna špedicija
in transporti Koper

- filiala Jesenice
- filiala Kranj

SE PRIDRUŽUJE ČESTITKAM VSEH DE-
LOVNIH LJUDI ZA PRAZNIK IN SE PRI-
POROČA ZA SVOJE STORITVE

Stanovanjsko podjetje Trzič

Cankarjeva 1, telefon 71-267

čestitamo VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZA PRAZNIK DELA — 1. MAJ

Živilski kombinat Žito Ljubljana DE Gorenjska DE Pekarna Kranj in DE Pekarna Trzič

vsem delovnim ljudem za praznik dela
ČESTITA obenem pa priporoča
svoje kvalitetne izdelke

Kranjske opekarne Kranj

z obrati:
BOBOVK,
CESNJEVEK in
STRAZIŠČE

čestitajo vsem
delovnim ljudem **za 1. maj**

NUDIJO VSE VRSTE
ZIDNE IN ŽGANE
OPEKE PO UGODNIH
CENAH

Cestno podjetje Kranj

ČESTITA VSEM POSLOVNIM
PRIJATELJEM
IN UPORABNIKOM CEST
ZA 1. MAJ — PRAZNIK DELA

Slaščičarna »Na Planini«

(pri mostu na Planini)

ČESTITA VSEM CENJENIM
STRANKAM ZA PRAZNIK DELA

Dnevno sveže slaščice, čajno pe-
civo, turška kava, sladoled.
Vse vrste slaščic po naročilu.

PODJETJE ZA STANOVANJSKO IN
KOMUNALNO GOSPODARSTVO KRANJ

Delovna skupnost
Podjetja za stanovanjsko in komunalno
gospodarstvo Kranj

čestita

vsem hišnim svetom, delovnim in družbe-
nim organizacijam, poslovnim sodelavcem
in vsem občanom za praznik dela —

1. maj

Sava

INDUSTRIJA GUMIJEVIH, USHJENIH IN KEMIČNIH IZDELKOV

Kranj

ZA MALO DENARJA:
LEZALNA BLAZINA,
ČOLN ZA ENO OSEBO,
UDOBEH NASLANJAC
ali
MEHAK FOTELJ!

VSE V ENEM ŽIVOBARVNEM KOSU

za vaš dopust
nepogrešljiv
rekvizit!

ZAHTEVAJTE POVSOD
LEZALNO BLAZINO »COLN«
znamke »Sava«

Zavarovalnica Sava, Kranj

poslovna enota Kranj

čestita
za 1. maj -
praznik dela

VSEM
ZAVAROVANECM
IN OSTALIM
OBCANOM
IN SE PRIPOROČA

ŽIVILA KRANJ

Skupno s poslovno enoto

Koloniale Bled

čestita za 1. maj — praznik dela

Za prvomajske praznike se bomo še posebej
potrudili, da boste zadovoljni s postrežbo po
trgovinah in gostinskih obratih

Radio

SREDA — 30. aprila

8.08 Jutranji glasbeni sporred z domačimi izvajalci — 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.10 Iz glasbenih šol — 9.30 Z majhnimi ansambli zabavne glasbe — 9.45 Mariborski komorni zbor poje narodne — 10.00 Danes dopoldne — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.10 Vlaški plesi — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Od vasi do vasi — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Koncert za odidih — 14.30 Pet minut za odidih — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.00 Dogodki in odmevi — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Naš podlistek — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Naši glasbeni umetniki izvajajo — 18.40 Naš razgovor — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice z ansambлом Mihe Dovžana — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Atraktivni posnetki Verdijevih oper — 21.00 V pričakovanju prvega maja — 22.15 V veselem ritmu od beata do polke — 23.05 Literarni nočno — 23.15 Ples na predvečer praznika

Drugi program

14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 14.35 S popevkami po svetu — 15.00 Drobne skladbe z velikimi orkestri — 20.05 Ogladalo našega časa — 20.30 Mednarodna radijska univerza — 20.45 Lahka glasba — 21.20 Srečanje pred praznikom — 00.05 Iz slovenske poezije

ČETRTEK — 1. maja

4.30 Budnice za praznično jutro — 8.05 Radijska igra za otroke — 9.05 Melodije na te-

kočem traku — 10.05 Naši najmlajši pojo o maju in pomladi — 10.30 Pot do kulture — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.20 Simfonični orkester RTV Ljubljana igra dela Johanna Straussa — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Čestitke za praznik — 13.15 Zabavna glasba — 13.30 Moč dela - reportaža — 14.05 Z našimi ansambli in pevci na prazničnem izletu — 15.05 Za mladi svet — 15.40 Moja domovina — 17.05 Ljubezen in glasba sta večni — 17.45 Na obisku slovenskih skladateljev zabavne glasbe — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s pevko Marjano Deržaj — 20.00 Pesmi o maju, veselju in cvetju — 21.00 Literarni večer — 21.40 Glasbeni nočno — 22.15 Za ples in dobro voljo — 23.05 Literarni nočno — 23.15 Od melodije do melodije

Drugi program

20.05 Naš intervju — 20.20 Virtuozni divertimento — 21.15 Seviljski brivec - komična opera — 00.05 Iz slovenske poezije

PETEK — 2. maja

6.00 Dobro jutro — 8.05 Veseli tobogan — 9.05 Melodije za prijetno dopoldne — 10.05 Slovenske narodne in ponarodele pesmi pojo naši ansambli — 10.40 Mi v svetu - reportaža — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.20 Lahka simfonična glasba z orkestrom RTV Ljubljana — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Čestitke za praznik — 13.15 Zabavna glasba — 13.30 Prosti čas - naše bogastvo — 14.05 S slovenskimi opernimi pevci v svetu opernih melodij — 15.05 S sodobnimi ritmi — 16.00 Ljubezen je bila in še bo — 16.30 Kar po domače — 17.05 Ples ob petih — 18.00 Na mednarodnih križpotjih — 18.15 V pomladi — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом bratov Avsenik — 20.00 Šel je popotnik - z melodijami od dežele do dežele — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Plesni ritmi — 23.05 Literarni nočno — 23.15 Melodije za lahko noč

Drugi program

20.05 Radijska igra — 21.15 Komorni mozaik — 22.00 Iz frankfurtskih koncertnih dvoran — 23.45 Klavirski trio št. 12 — 00.05 Iz slovenske poezije

SOBOTA — 3. maja

8.08 Glasbena matineja — 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo — 9.25 Čez travnike zelene — 9.50 Naš avtopost — 10.00 Danes dopoldne — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Bizet na koncertnem odru — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Slovenski oktet v prvi zasedbi poje pesmi jugoslovenskih narodov — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Glasbena pravljica — 14.25 V vedrem ritmu — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.00 Dogodki in odmevi — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Naš podlistek — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Gremo v kino — 17.35 Poje moški zbor DPD Laško — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Vsako soboto Top-pops 11 — 18.50 S knjižnega trga — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Borisa Kovačiča — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Novi ansambli - nove melodije — 21.30 Iz fonoteke radia Koper — 22.15 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden

Drugi program

14.05 V soboto popoldne napovedovalcem Edom Mohorkom — 15.00 Zvoki s tekočega traku — 20.05 Pota našega gospodarstva — 20.15 Minute s Simfoničnim orkestrom RTV Ljubljana — 20.30 Okno v svet — 20.45 Melodije za sobotni večer — 21.20 Operni koncert — 22.30 Z gora do morskih obal — 00.05 Iz slovenske poezije

NEDELJA — 4. maja

6.00 Dobro jutro — 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Veseli tobogan — 9.05 Koncert iz naših krajev — 10.05 Še pomnite tovariši — 10.30 Pesmi borbe in dela — 10.45 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.50 Pogovor s poslušalci — 12.00 Na današnji dan — 13.15 Zabavna glasba — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Z novimi ansambli domačih viž — 14.05 Popoldne ob zabavnih glasbi — 14.30 Humoreska tega tedna — 15.05 Glasba ne pozna meja — 16.00 Radijska igra — 17.05 Nedeljsko športno popoldne — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.15 Serenadni večer — 23.05 Literarni nočno — 23.15 Zlepšimo ob glasbi velikih orkestrrov

Drugi program

9.35 Igramo kar ste izbrali — 11.35 Svetovna reportaža — 13.35 Za prijetno popoldne — 14.45 Odmevi z gora — 15.00 Aida - opera — 17.45 Glasbena skrinja — 19.00 Športni dogodki dneva — 19.10 Igramo za razvedrilo — 20.05 Strani iz slovenske proze — 20.25 Glasbene vinjete — 21.20 Večerna nedeljska

reportaža — 21.30 Iz repertoarja zbor slovenske filharmonije — 22.00 Interpreti tega tedna — 00.05 Iz slovenske poezije

PONEDELJEK — 5. maja

8.08 Glasbena matineja — 8.55 Za mlade radovedneže — 9.10 Čičibanov svet in Pesmica za najmlajše — 9.30 Paleta zvokov z orkestrom Pisker — 10.00 Danes dopoldne — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.10 Igra pianistka Dubravka Tomšič-Srebotnjakova — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Lepe melodije — 14.30 Pet minut za EP — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.00 Dogodki in odmevi — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Festival zborovske glasbe v Spittalu — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Odlomki iz opere »Bagdadski brivec« — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Signali — 18.35 Mladinska oddaja Interna 469 — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Vilija Petriča — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije — 22.15 Za ljubitelje jazza — 23.05 Literarni nočno — 23.15 Lahko noč s pevci zabavne glasbe

Drugi program

14.05 V ritmu današnjih dni — 15.00 Izbrali smo vam — 20.05 Ljudje med seboj — 20.15 Lepe melodije — 20.30 Svet in mi — 20.45 Glasbene slike iz Francije — 21.20 Literarni večer — 22.00 Ve-

čeri pri slovenskih skladateljih — 00.05 Iz slovenske poezije

TOREK — 6. maja

8.08 Operna matineja — 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo — 9.25 Morda vam bo všeč — 10.00 Danes dopoldne — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Poje basist Nikolaj Ghiarov — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Slovenske narodne pesmi — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Glasbeno udejstvovanje mladih — 14.25 Popoldanski koncert lahke glasbe — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.00 Dogodki in odmevi — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.45 Jezikovni pogovori — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Igra simfonični orkester RTV Ljubljana — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 V torek na svidenje — 18.45 Narava in človek — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s pevcem Stanetom Mancinijem — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Od premiere do premiere — 21.00 Pesem godal — 21.15 Deset pevecov - deset melodij — 22.15 Skupni program JRT — 23.05 Literarni nočno — 23.15 Plesni orkestri in ansambli RTV Ljubljana

Drugi program

14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — 14.35 Z majhnimi ansambli zabavne glasbe — 15.00 Melodije po pošti — 20.05 Socialna politika — 20.15 Jazz na drugem programu — 21.20 Pevski Pannas — 21.45 Koncertanti na naših odrih — 23.35 Sulta iz Korkire — 00.05 Iz slovenske poezije

Trajnožareče peči

NA PREM OG — ODLICNE ZAHODNONEMSKÉ PROIZVODNJE KUPPERSBUSCH SPET V ZALOGI PRI

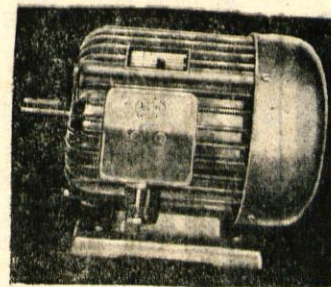
TRGOVSKEM PODJETJU »KURIVO«
KRANJ, Gorenjesavska 4 — tel. 21-192

ELEKTROTEHNA

LJUBLJANA
prodajalna
Kranj,
Prešernova 9

Nudi

elektromotorje,
merilne
instrumente,
instalacijski
material
ter predmete
široke
potrošnje
v veliki
izbiri

Za reševalce nagradne križanke razpisuje uredništvo Glasa 10 nagrad, in sicer:

1. nagrada	100 N din
2. — 3. nagrada	50 N din
3. — 10. nagrada	30 N din

Rešitve pošljite v uredništvo Glasa Kranj, Trg revolucije 1, do ponedeljka 12. maja, in sicer vsako v svojem ovitku z oznako NAGRADNA KRIŽANKA. Izid žrebanja bomo objavili v sredo, 14. maja 1969. Želimo vam veliko uspeha pri reševanju. Uredništvo

Jesenice RADIO

30. aprila amer. barv. CS film SLAVNI REVOLVERAS

1. maja amer. barv. CS film PAST ZA STARSE

2. maja amer.-italij. barv. CS film STARI GANGSTER

3.—4. maja amer. barv. film OBRACUN NA DAN SV. VALENTINA

5. maja amer. barv. film HEROJI TELEMARKA

6. maja angl. barv. film NESRECA

Jesenice PLAVZ

30. aprila franc. barv. CS film TRIJE MUSKETIRJI ob 20. uri, amer. barv. CS film PAST ZA STARSE ob 18. uri

1.—2. maja italij.-franc. barv. CS film SEJKOV SIN

3.—4. maja angl. barv. film NESRECA

5.—6. maja amer. barv. film OBRACUN NA DAN SV. VALENTINA

Zirovnica

30. aprila amer. barv. CS film PRISLI SO V CORDURO

4. maja italij.—franc. barv. CS film SEJKOV SIN

Dovje-Mojstrana

1. maja amer. barv. CS film PRISLI SO V CORDURO

2. maja amer. barv. CS film PAST ZA STARSE

3. maja italij.-franc. barv. CS film SEJKOV SIN

4. maja amer. barv. CS film SLAVNI REVOLVERAS

Kranjska gora

1.—2. maja amer. barv. CS film SLAVNI REVOLVERAS

3. maja amer. barv. CS film PRISLI SO V CORDURO

4. maja amer.—italij. barv. film STARI GANGSTER

Radovljica

30. aprila amer. film UMAZANA KUPCIJA ob 18. uri, amer. barv. CS film ODSEV V ZLATEM OCESU ob 20. uri

1. maja angl. barv. CS film MEJA V PLAMENIH ob 15.30 in 20. uri, amer. barv. film STREL Z NEBOTICNIKA ob 18. uri

2. maja angl. barv. CS film MEJA V PLAMENIH ob 15.30, amer. barv. CS film ODSEV V ZLATEM OCESU ob 18. uri, indijski film PRIJATELJSTVO ob 20. uri

3. maja amer. film GOLO REZILO ob 18. uri, amer. barv. film STREL Z NEBOTICNIKA ob 20. uri

4. maja amer. barv. film GOLO REZILO ob 14. in 20. uri, amer. barv. film STREL Z NEBOTICNIKA ob 16. uri, amer. barv. CS film ODSEV V ZLATEM OCESU ob 18. uri

5. maja angl. barv. film STRAHOTE STAREGA MLINAR ob 20. uri

6. maja angl. barv. film STRAHOTE STAREGA MLINAR ob 20. uri

Škofja Loka SORA

30. aprila amer. barv. CS film ZGECKAJ ME ob 18. uri, franc. barv. CS film ANGELIKA IN SULTAN ob 20. uri

1. maja franc. barv. CS film ANGELIKA IN SULTAN ob 17. in 20. uri

2. maja franc. barv. CS film ANGELIKA IN SULTAN ob 18. in 20. uri

3. maja amer. barv. CS film KAJ SI DELAL V VOJNI, ATA? ob 17.30 in 20. uri

4. maja amer. barv. CS film KAJ SI DELAL V VOJNI, ATA? ob 17. in 20. uri

5. maja jugoslav. film PALMA MED PALMAMI ob 19. uri

6. maja franc. barv. CS film CARSKA VENERA ob 20. uri

Kamnik DUPLICA

30. aprila italij. barv. film DOLAR V ZOBEB ob 19. uri

1. maja italij. barv. film DOLAR V ZOBEB ob 20. uri

3. maja amer. barv. film SOK ob 20. uri

4. maja amer. barv. film SOK ob 15., 17. in 19. uri

Kranj CENTER

30. aprila amer. barv. CS film SIMFONIJA HEROJA ob 16., 18. in 20. uri, premiera švedskega filma MOLK ob 22. uri

1. maja franc.-italij. barv. CS film BUFFALO BILL, JUNAK DIVJEGA ZAHODA ob 15. uri, amer. barv. CS film SIMFONIJA HEROJA ob 17. in 19. uri, premiera amer. filma UKROČENA TRMOGLAVKA ob 21. uri

2. maja amer. barv. film UKROČENA TRMOGLAVKA ob 15., 17. in 19. uri, premiera angl. barv. CS filma LAWRENCE ARABSKI ob 21. uri

3. maja amer. barv. film UKROČENA TRMOGLAVKA ob 15., 17. in 19. uri, premiera jugoslav. filma OPERACIJA BEOGRAD ob 21. uri

4. maja amer. barv. film UKROČENA TRMOGLAVKA ob 15., 17. in 19. uri, premiera amer. barv. CS filma BREZPRAVNI ZAKON ob 21. uri

5. maja amer. barv. film UKROČENA TRMOGLAVKA ob 16., 18. in 20. uri

6. maja amer. barv. CS film BREZPRAVNI ZAKON ob 16. in 18. uri, švedski film MOLK ob 20. uri

Kranj STORŽIČ

30. aprila jugosl. barv. film KO SLISIŠ ZVONOVE ob 16., 18. in 20. uri

1. maja jugosl. film KO SLISIŠ ZVONOVE ob 14. in 16. uri, švedski film MOLK ob 18. in 20. uri

2. maja amer. barv. CS film SIMFONIJA HEROJA ob 16. uri, jugosl. barv. film KO SLISIŠ ZVONOVE ob 18. uri, švedski film MOLK ob 20. uri

3. maja amer. barv. VV film PAST ZA STARSE ob 15. in 17.30. uri, švedski film MOLK ob 20. uri

4. maja franc.-italij. barv. CS film BUFFALO BILL, JUNAK DIVJEGA ZAHODA ob 14. uri, amer. barv. film MADAM X ob 18. uri, švedski film MOLK ob 20. uri

5. maja amer. barv. CS film SIMFONIJA HEROJA ob 16. in 20. uri, jugosl. barv. film KO SLISIŠ ZVONOVE ob 18. uri

6. maja amer. barv. film UKROČENA TRMOGLAVKA ob 16. uri, italij. barv. film DVOBOJ V TEXASU ob 18. in 20. uri

Cerkije KRVAVEC

30. aprila angl. film KAJ JE NOVEGA, MUCKA? ob 20. uri

1. maja angl. film KAJ JE NOVEGA, MUCKA? ob 17. in 19.30 uri

4. maja amer. barv. VV film PAST ZA STARSE ob 17. in 19.30 uri

Tržič

30. aprila amer. film TARZAN V NEW YORKU ob 16., 18. in 20. uri

1. maja amer. barv. CS film OPERACIJA GROM ob 15.20., 17.40 in 20. uri

2. maja franc.-italij. barv. CS film BUFFALO BILL, JUNAK DIVJEGA ZAHODA ob 15.40 in 20. uri

6. maja jugosl. barv. film KO SLISIŠ ZVONOVE ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM

2. maja amer. film TARZAN V NEW YORKU ob 16., 18. in 20. uri

SREDA — 30. aprila

9.35 TV v šoli, 16.00 Konjske dirke v Rimu (RTV Zagreb) — 17.45 Rastimo — odaja za otroke (RTV Beograd) — 18.30 En français, 18.45 Velika pustolovščina — serijski film, 19.15 Mlada Evropa, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik (RTV Ljubljana) — 20.25 Nogomet Španija : Jugoslavija (Evrovizija) — 21.15 3-2-1 (RTV Ljubljana) — 21.30 Nadaljevanje nogometnega prenosa (Evrovizija) 22.15 Filmski festival v Beogradu in Oberhausenu (RTV Ljubljana) — 23.00 Koncert pred skupščino (RTV Zagreb) — 23.30 Poročila (RTV Ljubljana)

Drugi spored:

17.25 Poročila, 17.30 Kronika (RTV Zagreb) — 17.45 Rastimo, 18.30 Svet divjine, 19.00 Enciklopedija (RTV Beograd) — 19.15 Po izbiri (RTV Zagreb) — 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik (RTV Ljubljana) — 21.00 Spored italijanske TV

ČETRTEK — 1. maja

9.05 Prvomajske čestitke in napoved sporeda (RTV Ljubljana) — 9.10 Revolucionarne

pesmi v moderni priredbi (RTV Beograd) — 9.40 Svoobodna Jugoslavija, 10.00 Z rdečim nageljnom na Rožnik, 11.00 Risanke, 11.30 Turistični vodič, 14.10 Poročila, 14.15 Boganci — madžarski film (RTV Ljubljana) — 15.30 Speedway v Crikvenici in konjske dirke v Rimu (Evrovizija) — 17.30 Del košarkarske tekme ČSSR : Madžarska, 18.00 Košarka Jugoslavija : Reprezentanca po izbiri TV, 19.15 Pomlad v glasbi (RTV Beograd) — 19.45 Cikcak, 20.30 3-2-1, 20.35 Mali oglasi, 21.10 Postojnska jama in ples, 21.40 Wojeck — serijski film (RTV Ljubljana) — 22.30 Podelitev nagrad za najboljšo zabavno glasbeno oddajo (Evrovizija), 22.50 TV dnevnik (RTV Beograd) — 23.10 Konjske dirke v Rimu (RTV Zagreb)

Drugi spored:
20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

PETEK — 2. maja

9.25 Poročila, 9.30 Praznični pionirski TV dnevnik, 10.00 Otroci nastopajo, 10.15 Film čza otroke (RTV Ljubljana) — 11.00 Koncert narodne glasbe, 13.20 Poročila, 13.30 Državno prvenstvo v boks, 14.15 Košarka TV : ČSSR (RTV Beograd) — 15.30 Konjske dirke v Rimu (Evrovizija) — 17.00 Medigra, 17.15 Košarka Jugoslavija : Madžarska (RTV Beograd) — 18.30 Filmska burleska, 18.50 Sprehod po Zadru, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 Tigrov zaliv — ameriški film, 22.20 Vem, veš — uiz, 23.50 Poročila (RTV Ljubljana)

Drugi spored:
18.30 Mladinski koncert (RTV Beograd) — 19.05 Reportaža, 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

SOBOTA — 3. maja

9.50 Poročila, 10.00 Državno prvenstvo v boks (RTV Beograd) — 14.45 Rokomet Partizan : Borac (RTV Zagreb) — 16.00 Košarka Jugoslavija : ČSSR (RTV Beograd) — 17.40 Daktari — serijski film, 18.30 Po domače z Veselimi planšarji, 19.00 Jugoslovanska revolucija — film, 19.30 Proti morju, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 Popularne popevke 69, 21.35 Filmska burleska, 22.00 Maščevalci — film, 22.50 TV kažipot, 23.10 Poročila, 23.15 Rezerviran čas (RTV Ljubljana) — 23.35 Festival mladih v Subotici, 24.00 Poročila (RTV Beograd)

Drugi spored:
17.15 Informativna oddaja, 17.30 Jane Eyre — I. del, 18.30 Narodna glasba, 19.00 Jugoslovanske revolucije (RTV Beograd) — 19.30 Proti morju (RTV Ljubljana) — 19.45 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

NEDELJA — 4. maja

9.00 Kmetijska oddaja v madžarščini (RTV Beograd) — 9.25 Poročila, 9.30 Po domače z melodijami Franceta Korbarja (RTV Ljubljana) — 10.00 Kmetijska oddaja (RTV Zagreb) — 10.45 Propagandna oddaja, 10.50 Otroška matineja, 12.10 TV kažipot (RTV Ljubljana) — 12.55 Državno prvenstvo v boks (RTV Beograd) — 14.25 Motokros v Zaboku, 15.15 Šahovski komentar, 15.40 Nadaljevanje prenosa iz Zaboka (RTV Zagreb) — 16.45 Konjske dirke (Evrovizija) — 18.10 Kockar z Missisippija — ameriški film, 19.45 Cikcak (RTV Ljubljana) — 20.35 Humoristična oddaja (RTV Beograd) — 21.20 Videofon (RTV Zagreb) — 21.35 Sportni pregled (JRT), 22.05 TV dnevnik (RTV Beograd) — 22.20 Rokomet Lokomotiva : Beograd (RTV Zagreb)

Drugi spored:
20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

PONEDELJEK — 5. maja

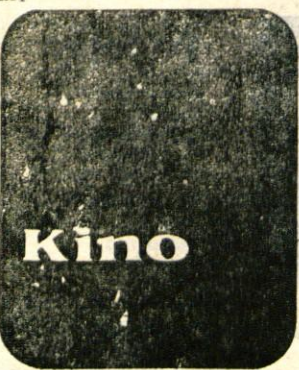
9.35 TV v šoli, 10.30 Ruščina (RTV Zagreb) — 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 11.45 TV v šoli, 15.40 Ruščina (RTV Zagreb) — 16.10 Angleščina, 17.15 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 17.50 Tiktak, 18.05 Po Sloveniji, 18.30 Premajhno znanje za veliko odgovornost, 18.50 Godala v ritmu, 19.20 Dovolj je spomina, me pesmi pojo, 19.40 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.40 3-2-1, 20.45 Fantje — TV drama, 22.35 Kantata, 23.00 Poročila (RTV Ljubljana)

Drugi spored:
17.30 TV novice (RTV Beograd) — 17.45 TV vrtec, 18.00 Mali svet, 18.20 Znanost (RTV Zagreb) — 18.50 Godala v ritmu (RTV Ljubljana) — 19.20 TV pošta (RTV Beograd) — 19.45 TV prospekt (RTV Zagreb) — 20.00 TV dnevnik, (RTV Beograd) — 21.00 Spored italijanske TV

TOREK — 6. maja

9.35 TV v šoli, 10.30 Angleščina (RTV Zagreb) — 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 11.45 TV v šoli, 15.40 Angleščina (RTV Zagreb) — 16.10 Francoščina (RTV Beograd) — 17.45 Risanke (RTV Ljubljana) — 18.00 Ostržek — film (RTV Zagreb) — 18.20 Obrežje, 18.40 Torkov večer s Slovenskim oktetom, 19.05 Vaje civilne zaštite — II. del, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 Dnevnik žene v belem — film, 22.25 Prgišče baletnih miniaturn, 22.55 Poročila (RTV Ljubljana)

Drugi spored:
17.30 Večerni zaslon (RTV Sarajevo) — 17.45 Risanke (RTV Beograd) — 18.00 Ostržek, 18.20 Telesport, 19.00 Narodna glasba, 19.15 Mladi na zaslonu, 19.45 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

Prodaj

Prodaj DESKE za betoniranje. Poženik 39, Cerklje 2123
 MLATILNICO s tresili in reto prodaj. Benedičič, Pševovo 6, Besnica 2124
 Prodaj rabljena 4 OKNA, 4 VRATA, dva STEDILNIKA, dve POSTELJI, OMARO in 20 novih GAJBIC. Dolenc Juri, Senpeterska 14, Kranj — Stražišče 2125
 Prodaj plemenske ZAJCE. Senčur 217 2126
 Prodaj BIKCA, 250 kg težkega. Naslov v oglasnem oddelku 2127
 Ugodno prodaj pomivalno MIZO in električni KUHALNIK s tremi ploščami. Angela Srakar, Kranj, Zupančičeva 2 2128
 Prodaj večjo količino SKAL za zidavo. Markič, Trboje 49 2129
 Prodaj zazidljivo PARCELO, primerno tudi za dvojček. Senk Franc, Predoslje 84, Kranj 2130
 Prodaj semenski KROMPIR Igor. Struževno 7, Kranj 2131
 Prodaj zazidljivo PARCELO v Sebenjah. Naslov v oglasnem oddelku 2132
 Prodaj POMIVALNO MIZO novo »lipa« s 10% popustom. Naslov v oglasnem oddelku 2133
 Prodaj nahrbtno ročno SKROPILNICO za sadje, VODNO motorno ČRPALKO, kombiniran OTROSKI VOZIČEK, STAJČI in KOSEK. Vodnik, Skokova 9, Kranj-Stražišče 2134
 Prodaj zazidljivo PARCELO z lokacijo v Prebačevem pri Kranju. Naslov v oglasnem oddelku 2135
 Prodaj LES za ostrežje in nekaj LESA za opaže (Solongo). Bernard, Zg. Senica 16, Medvode 2136
 Prodaj PRASIČE za zakol. Zalog 32, Cerklje 2137
 Prodaj KRAVO simentalčko, ki bo maja četrtič teletila. Dolencičič 4, Poljane nad Šk. Loko 2138
 Prodaj TRAVERZO, dolgo 5,30 x 12 x 28. Repe Niko, Sp. Gorje 98 2139
 Prodaj 2000 kg sena in otave. Pogačnik, Prezrenje 11, Podnart
 Prodaj dve KRAVI simentalčki, ena bo v kratkem teletila in VOLA, vaju vožnje. Ziganja vas 32, Tržič 2054

Dobro vpeljan nov večji GOSTINSKI LOKAL s prenočišči na lepi izletniški točki med Skofjo Loko in Kranjem ugodno prodaj. V poštev pridejo le resni kupci. Domačini imajo prednost. Ogled ob nedeljah, informacije: MASTRL Matevž, Crngrob 11, Zabnica 1398
 Prodaj dva meseca stare PISCANCE (leghorn). Sušnik Janez, Sp. Besnica 2140
 Prodaj KRAVO. Bašelj 33, Preddvor 2141
 Prodaj 1300 kosov EFE ZIDAKOV. Hrastje 54, 2142
 Prodaj šivalni stroj bogat z garancijo. Kokrica 118 2143

Prodaj 3 male PUJSKE, enega 60 kg težkega, ročno SLAMOREZNICO — močno, brejo TELICO simentalčko ali zamenjam GUMIVOZ 14 col. na prednjo in zadnjo zavoro. Kosel, Mišače 11 pri Otočah 2144

Prodaj dobro ohranjen OTROSKI italijanski VOZIČEK — globok in športni. Kranj, St. Žagarja 29/a, 2145

Prodaj PRASIČA, 50 kg težkega. Zalog 34, Cerklje 2146

Prodaj KONJA, 7 let starega. Cerklje 112 2147

Prodaj PUHALNIK. Pevno 5, Skofja Loka 2148

Prodaj delovnega VOLA, 450—500 kg. Lahovče 32, Cerklje 2149

Prodaj 1800 kosov porolit 5 in 8 ter 400 kosov monta 12 in PUNTE. Vidmar, St. Žagarja 48, Kranj 2150

Prodaj PARCELO z lokacijo, 1000 m² za 15.000 N din na Suhi pri Predosljah. Suha 7, Kranj 2151

Kupim

Kupim rabljen MESALEC za beton. Pušavec. Voglje 79, Senčur 2152

Kupim ZAZIDLJIVO PARCELO na Klancu ali Hujah. Naslov v oglasnem odd. 2153

Kupim BIKCA do 250 kg težkega. Aljančič, Bistrica 2, Duplje 2154

Kupim PUNTE in BANKI-NE. Delavska cesta 28, Kranj-Stražišče 2155

Motorna vozila

Prodaj VESPO 125 ccm, prevoženih 10.000 km. Cena 2500 N din. Ponudbe poslati pod (tudi ček) 2156

Prodaj novo KOLO z motorčkom francoske znamke velosolex. Jereb, Delavska c. 13, Kranj-Stražišče 2157

Prodaj FIAT 750, letnik 1965. Suha 5, Kranj 2158

NSU primo 175 ccm, zelo dobro ohranjeno, ugodno prodaj. Informacije dobite na avtobusni postaji ali po telefonu 21-084 Kranj 2159

Ugodno prodaj ZASTAVO 750. Poženik 39, Cerklje 2160

SPACKA, letnik 1966 december, prodaj. Sifkovič, Koroska cesta 10, Kranj 2090

Prodaj MOPED T-12. Ajdocev Jure, Senčur 185 2161
 Menjam MAKSI za MOPED ali prodaj. Sr. Bitnje 10 2162

Ugodno prodaj dobro ohranjen MOPED T-12 in kuhinjsko KREDENCO. Dorfarje 5, Zabnica 2163

Prodaj motor JAVO 175 ccm, VETROBRAN in SCITNIKE za kolena. Poljšica 7, Podnart 2164

Poceni prodaj FIAT 600 in dva MOPEDA tomos. Naslov v oglasnem oddel. 2165

Prodaj dobro ohranjen FIAT 600, letnik 1960 z novim strojem, prevoženih 10.000 km. Naslov v oglasnem oddelku 2166

Nujno prodaj VW-kombi s kesonom, letnik 1963. Ovsenik, Jezerska c. 108/c, Kranj 2167

Prodaj SPACKA. Ogled v sredo. Naslov v oglasnem oddelku 2168

Prodaj FIAT 600 D. Kranj, Gradnikova 2, Sorčan Jožica 2169

Prodaj dobro ohranjen MOPED T-12 po ugodni ceni. Mali, Golnik 19 2170

Prodaj MOTOR MAKSI 175 ccm. Naslov v oglasnem oddelku 2171

Prodaj FIAT 600 v nevoznem stanju, registriran za 1969. Ogled pri Boncelj Britof 15, Kranj 2099

Prodaj MOPED T-12, skoraj nov, po ugodni ceni. Naslov v oglasnem odd. 2192

Prodaj odlično ohranjeno SKODO, letnik 1966, po zelo ugodni ceni. Režek, Blejska Dobrava 45 2193

Stanovanja

Mlad zakonski par brez otrok išče SOBO v okolici Kranj, Ljubljana. Greva tudi h kmetu. Naslov v oglasnem oddelku 1972

Prodaj enonadstropno HISO, dograjeno do III faze. (5 milijonov). Knaver, C. Talcev 25, Kranj 2035

Kupim ZAZIDLJIVO PARCELO za montažno HISO v Skofji Loki 2069

Oddam SOBO dvema fantoma. Zlato polje 15/a, Kranj 2172

FANTA vzamem na stanovanje. Kranj, Kokrški breg 2 2173

Dam lepo SOBO UPOKOJENKI na deželi. Naslov v oglasnem oddelku 2174

Iščem SOBO in KUHINJO v okolici Kranja. Naslov v oglasnem oddelku 2175

Prodaj GOSPODARSKO POSLOPJE, primerno za preureditev v stanovanje in delavnico v okolici Skofje Loke. Naslov v oglasnem oddelku 2176

Zaposlitve

Iščem žensko za varstvo dveh otrok v dopoldanskem času v središču mesta Kranja. Javite se od 19. ure dalje ali od 14.—15. ure. Naslov v oglasnem oddelku 2174

VAJENCA za mizarsko obrt sprejemem. Jezeršek Stane, Zg. Bitnje 97, Zabnica 2178

Znan hotel SCHLEICHER na avstrijskem Koroskem zaposli v sezoni od maja do septembra 3 KUCHARICE. Hotel SCHLEICHER A-9580, DROBOLLACH, tel. 04254, 289 2112

Obvestila

Odprla sem AVTO PRALNICO v Kranju — Čirče, Smledniška c. 19 v hiši, kjer je imel Pintar Leon mehanično delavnico. POSTREZBA HITRA in kvalitetna. Non-stop od 6. do 20. ure ob nedeljah od 6. do 12. ure. Se priporočam! 2072

KRANJČANI! Strokovno in poceni vam lepim TAPETE in TAPISOME. Naročila po telefonu 22-630 Kranj 2075

IZDELUJEM cemetno strešno OPEKO folc in špičak. Mohorič, Stari dvor 20, Skofja Loka 2179

Iščem DELAVCA, da bi mi izdelal strešno OPEKO. Visoko 88, Senčur 2180

AMD Cerklje obvešča, da se prične TECAJ za A B F kategorijo. Prijave sprejema trafika Cerklje do 15. maja 2191

Prireditve

Vsem cenjenim gostom čestitamo za PRAZNIK DELA in vas vabimo na zabavo s plesom v sredo zvečer ob praznik dela in v soboto. Igrajo Fantje treh vetrov in MUSKETIRJI. Vabi vas GOŠTIŠČE pri Jančetu 2181

Vsem cenjenim gostom čestitamo za PRAZNIK DELA — 1. MAJ. V soboto, 3. 5. 1969, vas vabimo na zabavo s plesom. Igral bo priznani Kranjski trio. Vabi GOSTILNA ZARJA TRBOJE 2182

DOM na JEZERSKEM priredi na praznik 1. MAJA zabavo s plesom. Začetek ob 20. uri. Igra kvintet GORENJSKI NAGELJNI. Vabljeni! 2183

ZM Cerklje priredi v četrtak ob 19. uri ZABAVO za staro in mlado. Igral bo TRIO Frenky 2184

Preklci

Izjavljam, da so besede, ki sem jih govoril Kristancu Jožetu 19. 2. v lokalu Trebec o ženi Kristanc Slavki neresnične. Kostič Milutin, Partizanska c. 12, Kranj 2185

Izjavljam, da so besede, ki sem jih govoril o svoji ženi neresnične. Grašič Anton, Jezerska c. 49, Kranj 2186

Izgubljeno

Dne 27. 4. 1969 sem od Zg. Brnikov do Voklega izgubila otroški (lajpč) in ruto narodne noše. Poštenega najditelja prosim, da ga vrne proti nagradi. Voklo 9, Senčur 2187

Prosim najditelja TRANSISTORJA v avtobusu št. 107-23 v nedeljo, 27. 4., iz Velenja do Kranja, naj ga vrne na avtobusno postajo Kranj 2188

Naprošam očitve nesreče 2. 11. 1968 pred Trgom revolucije v Kranju, da pisмено sporočijo svoj naslov. Posebno še osebo, ki me je spremila do zdravstvenega doma. Poškodovanec Stopfer Jože, Delavska cesta 19, Kranj-Stražišče 2189

Podpisani Bider Anton iz Adergasa 20 se javno zahvaljujem vsem sosedom kakor tudi kranjski in velosovski gasilski četi za požrtvovalno gašenje požara dne 18. 4. 1969. Se enkrat iskrena hvala 2190

USLUGA Stražišče Kranj

Obveščamo cenjene potrošnike, da opravljamo vulkanizacijo vseh gumijevih predmetov, kemično čiščenje oblek in blaga, pranje perila in žaganje drv. Na zalogi imamo kvalitetno apno za beljenje. Pri nakupu nad 500 kg apna dajemo izredni popust. Poslovalnica Seljakova 7, Stražišče.

Za kemično čiščenje oblek in pranje perila imamo poslovalnico pri Vodovodnem stolpu, Begunjska 10. Cene uslug apna so konkurenčne.

SE PRIPOROČA KOLEKTIV!

Vsem delovnim ljudem čestitamo za praznik dela 1. maj

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Koroska cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek račun pri SDK v Kranju 515 1-135. — Telefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, ma looglasna in naročniška služba 22-152 — Naročni na: letna 32, polletna 16 N din, cena za eno številko 0,50 N din. Mali oglasi: beseda 1 N din, naročniški imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Nasilje na Stari cesti

V nedeljo, 27. aprila, okoli sedme ure zvečer so trije moški fizično napadli Franca Jermana in njegovo ženo. Začelo se je pravzaprav tako, da so se vinjeni Anton Horvat in Janko Fuks, oba z Zlatega polja ter Franc Gregorc s Stare ceste v Kranju, lotili ograje, ki obkroža Jermanovo hišo na Stari cesti v Kranju. Lastnik jih je opozoril, naj ne delajo škode, razgrajajoči pa so še ga lotili s pestjo, njegovo ženo pa je nekdo od njih udaril s kolom. Nato so vdrli na dvorišče in tam

polomili trto ter opornike zmetali v Savo. Lastnik in njegova žena sta se pred nasilnejši umaknila v hišo. Lotili so se tudi lastnikovega novega kolesa in ga vrgli v Savo. Lastnik je kasneje poklical miličnike, ki so nasilneže skušali odpeljati na postajo milice. Ti pa so se temu upirali in ranili enega miličnika. Ranjen je bil tudi Anton Horvat. Miličniki so nasilneže obvladali in jih odpeljali na postajo milice, kjer so jih pridržali do iztreznitve. Za nasilje se bodo morali zagovarjati pred občinskim sodiščem.

Vlak jo je povozil

Vlak ki je v nedeljo ob pol desetih zvečer pripeljal iz Ljubljane, je pri tovarni Iskra v Kranju zadel Jožico Zore, staro 17 let, dijakinjo elektrotehniške šole. Strojevodja, ki je Jožico opazil, vlaka ni mogel ustaviti, tako da jo je vlak odbil kakih

trideset metrov daleč. V kritičnem stanju so jo odpeljali na neugodni oddelek ljubljanske bolnišnice, kjer pa je v ponedeljek umrla. Ker so v bližini proge našli njen lepo zložen plašč, domnevajo, da se je odločila za samomor.

Nesreča pri smučanju

V nedeljo, 27. aprila, dopoldne si je avstrijska državljanka Ursula Strobl iz Villacha, stara 27 let, pri smučanju v triglavskem pogorju zlomila nogo v kolenu. Oba smučarja, ki sta bila z njo, sta na letališču Lesce zaprosila za helikopter, da bi jo odpeljal v dolino. Ker pa naš helikopter ni bil dosegljiv, sta poklicala helikopter iz Celovca. Ta je okoli petnajste ure pristal na Brniku ter od tam odletel v triglavsko pogorje po ponesrečenko. Okoli sedme ure zvečer je helikopter s ponesrečenko spet pristal na Brniku, od koder je takoj nadaljeval pot v Avstrijo.

Prešernovo gledališče v Kranju

TOREK — 6. maja, ob 19.30 za abonma Mala drama Albee: KOCLJIVO RAVNOVESJE, gostuje SNG — Drama iz Ljubljane.

Nesreče zadnjih dni

Na cesti tretjega reda v Senčurju je v petek, 25. aprila, dopoldne desetletni Jože Sobočan s kolesom zapeljal s stranske ceste na glavno in se pri tem zaletel v tovorni avtomobil, ki ga je vozil Jože Zorec iz Kokrice. Deček je bil v nesreči huje ranjen.

V križišču ceste prvega reda in Savske ceste na Jesenicah se je v petek okoli druge ure popoldne pripetila nezgoda zaradi prekratke varnostne razdalje med tremi avtomobili. Voznik Marjan Trilar iz Kranja je pred križiščem svoje vozilo ustavil, za njim pa je, prav tako s tovornjakom, ustavil Jože Sušnik z Jesenic. Za njim pa je v prekratki varnostni razdalji pripeljal voznik tovornega avtomobila s prikolico Karel Rajhard iz Kanne Gorice ter trčil v Sušnikov tovornjak, ta pa še v Trilarjev. Škode je za okoli 8000 N din.

V soboto, 26. aprila, zvečer je na Polici pri Kranju voznik osebnega avtomobila Ernest Herman iz Ljubljane pri prehitovanju neznanega vozila zavozil s ceste, da bi se izognil trčenju z avtomobilom, ki je prihajal nasproti. Pri prevračanju pa bil voznik laže ranjen, škode pa je za 10.000 N din.

Na cesti prvega reda pri Drulovki je v soboto dopoldne voznik osebnega avtomobila Miloš Stepanović iz Beograda pri prehitovanju zapeljal s ceste in se prevrnil. Voznik je bil v nesreči laže ranjen, škode pa je za 10.000 N din.

Na Jelenovem klancu v Kranju je v nedeljo popoldne voznik osebnega avtomobila Anton Grohar iz Vincarjev pri Skofji Loki zadel Hildo Kondeč iz Kranja, ki je nenadoma stopila na cesto. Hudo ranjeno so odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

V Sp. Brniku se je v nedeljo pri odcipu ceste za Cerklje zaletel v spredaj stoječi avtomobil Janeza Polajnarja iz Celovca, voznik osebnega avtomobila Janez Uršič iz Kranja. Pri trčenju se je Uršič huje ranil, škode pa je za 2000 N din.

Na cesti prvega reda v vasi Belca pri Jesenicah je v nedeljo zvečer voznik osebnega avtomobila Jože Rožič z Jesenic pri srečanju s konjsko vprego zadel Anico Potočnik, ki je šla po desni strani ceste. Voznik je nato zavil v levo, pri tem pa je zapeljal čez cesto in po strmini navzdol. Potočnikova se je le neznatno ranila, medtem ko se je voznik laže poškodoval, prav tako tudi njegova sopotnica v avtomobilu Katarina Rožič. Škode na avtomobilu je za okoli 15.000 N din.

V ponedeljek, 28. aprila, popoldne je na cesti med Bledom in Lescami voznik tovornega avtomobila Alojz Rošič iz Dvorske vasi pri prehitovanju zadel mopedista Franca Udirja s Koroške Bele. Mopedist je bil pri tem huje ranjen.

L. M.

Zahvala

Ob boleči izgubi nadvse dobre mame, stare mame, prababice, tete, sestre in tašče

Mane Skubic — Matičkove mame

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, darovalcem cvetja in vsem, ki so jo v tako velikem številu spremili na zadnji poti ter z nami sočustvovali v težkih trenutkih. Posebna zahvala za vso pomoč sosedom, pevcem, dr. Žgajnerju za požrtvovalnost med boleznijo, Aerodromu Ljubljana, č. duhovščini g. župniku za ganljiv govor. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zg. Brnik, Zagorje ob Savi, Senčur, Cerklje, Poženk, Utah U. S. A.

Zg. Brnik, dne 25. 4. 1969

Zahvala

Ob prerani izgubi našega dobrega moža, ata, starega ata, brata, bratranca, nečaka in svaka

Leopolda Sulcerja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, darovalcem cvetja in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni dobrim sosedom, ki so nam tako nesebično stali ob strani. Hvala č. duhovščini, pevcem za odpete žalostinke, predsedniku RK Primskovo za lep poslovilni govor, kakor tudi posameznikom ustanovam in delovnim organizacijam za izraze sožalja.

Zalujoči: žena Vikca, sinova: Levko in Fricko z družinama, sestra Pavla ter drugo sorodstvo

Kranj, dne 28. 4. 1969

Zahvala

Ob težki izgubi naše drage mame, stare mame, tašče, sestre in tete

Frančiške Rožič

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom za pomoč v težkih trenutkih, vsem darovalcem vencev in cvetja, ter vsem ki so jo spremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala dr. Bahunu, ki ji je požrtvovalno lajšal trpljenje ob boleznijo ter pevskega zboru za odpete žalostinke.

Zalujoči otroci z družinami, sestra in ostalo sorodstvo

Bohinj, Bled, Domžale, Zagreb, Beli Manastir, Zemun, Beograd, Bohinj, dne 24. 4. 1969

Zahvala

Ob mnogo prerani tragični izgubi našega sinčka

Andrejčka Demšar

se iskreno zahvaljujemo za nesebično pomoč družini Maljevi, Pikonovi in Golobovi. Iskreno hvaležnost smo dolžni tudi učencu za poslovilne besede ob odprtem grobu, šolskemu pevskega zboru, učiteljskemu zboru za spremstvo. Najlepša hvala sodelavcem obrata žičarne-adjustaža za pomoč, Mesarskemu podj. Jesenice, domovoma igre in dela Angelece Ocepek in Julke Pibernik ter sostanovalcem in vsem, ki so podarili vence in cvetje, voznikom osebnih avtomobilov in vsem ki so našega sinka spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoča mamica in očka s sorodniki

Prvega maja bo minilo leto dni, odkar nas je zapustila naš dobra in skrbna mamica

Ana Oblak

(Kovarjeva mama)

»Prazen in žalosten je tvoj dom, odkar tebe ni več med nami, draga mami! Ostala nam boš v trajnem spominu!«

Zahvala

Vsem, ki ste jo obiskovali v bolnici, ji lajšali težke trenutke, jo spremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje, iskrena hvala! Hvala tudi častiti duhovščini in gasilskemu društvu Smlednik.

Zalujoči mož, hčerki Zinka in Darinka z družinama ter ostalo sorodstvo

Bled letos v znamenju veslaških regat

Letos rekordna prvomajska regata — Kar štiri veslaške prireditve na Blejskem jezeru

Na Blejskem jezeru bo letos rekordno število veslaških prireditev. Veslaška zveza Jugoslavije je v soglasju z Veslaško zvezo Slovenije odobrila izvedbo naslednjih veslaških prireditev na blejskem jezeru v letošnjem letu. 1. maja bo tradicionalna prvomajska regata, ki pomeni uvod v letošnjo veslaško sezono. Ze 21. in 22. junija pa bo 18. mednarodna regata, 16. in 17. julija pa bo na Blejskem jezeru prvenstvo Jugoslavije za juniorje. Za seniorje in ženske pa bo državno prvenstvo 19. in 20. julija. Iz tega je razvidno, da bodo vse najvažnejše letošnje veslaške prireditve v Jugoslaviji prav na Bledu, s čimer si je regatni odbor, ki je organizator vseh teh prireditev, nadel izredno težko nalogo, organizacijsko in finančno, da pripravi izvede vse te številne prireditve.

REKORDNA PRVOMAJSKA REGATA

Letos bo na Bledu že deseti zapored prvomajska regata, ki pomeni uvod v novo veslaško sezono. Za letošnjo jubilejno prireditev se je prijaviло rekordno število veslačev. Za to prireditev je izredno veliko zanimanje in bo nastopilo blizu 300 tekmovalcev iz 20 veslaških klubov. Na osnovi tega tekmovanja pa bo zvezni kapetan že izbral posamezne ekipe oziroma veslače za skupne priprave, ki jih bo organizirala Veslaška zveza Jugoslavije za razne mednarodne nastope.

18. MEDNARODNA REGATA

Posebnost letošnje mednarodne regate je v tem, da bo vsak tekmovalac moral nastopiti obvezno dvakrat, t. j. v soboto, kar bo obenem služilo kot predtekmovanje in v nedeljo na finalnem nastopu. Ta način tekmovanja se je uveljavil že povsod po svetu, na vsch večjih regatah in ima namen omogočiti vsakomur, da nastopi dvakrat in, da s tem laže pokaže in preizkusi svojo formo. Za letošnjo mednarodno regato je že zagotovljena udeležba avstrijskih, italijanskih, čeških, bolgarskih, nemških, belgijskih, poljskih in švicar-

skih ekip. Če bi bila na razpolago večja finančna sredstva, ne bi bilo težko dobiti za to tekmovanje tudi ekip iz drugih držav, vendar se bo regatni odbor na Bledu raje odločil za manjšo, a kvalitetnejšo udeležbo, ki tudi odgovarja našim prilikam, možnostim in pa sposobnostim naših tekmovalcev.

Od znanih tekmovalcev bo nastopil Jochen Meissner, srebrna medalja iz Mehike, prav tako pa tudi kvalitetne ekipe iz CSSR, Italije in Bolgarije. Slednja je pokazala v zadnjih letih izreden napredek in se vedno pojavlja v skifu in dublu v finalu evropskih prvenstev. Po vsej priliki pa bo nastopil tudi »zlati osmerek« Zahodne Nemčije.

Vse priprave za mednarodno regato so torej že v teku. Pri regatnem odboru pa v teh dneh razmišljajo o posebnih tehničnih izboljšavah, predvsem o postavitvi posebnih kabin za tisk in radio, o montaži posebnih telefonov na cilju, o možnosti spremljanja tekmovanja z motornimi čolni za posamezne novinarje itd.

PRVENSTVO SFRJ NA BLEDU

Letošnje državno prvenstvo v veslanju bo po več letih združeno za vse kategorije.

Veslaška zveza Jugoslavije se je za tak korak odločila predvsem zaradi finančnih razlogov. S tem, da je tekmovanje na enem mestu v zelo kratkem razdobju pripravijo klubi na prevozih čolnov, kar je eden glavnih izdatkov, poleg tega pa tudi zaradi pomanjkanja čolnov klubi ne morejo trenirati, če imajo kar po štirinajst dni v glavni veslaški sezoni čolne na raznih tekmovaljih. Na Bledu predvidevajo, da bo letošnje juniorsko prvenstvo izredno množično. Večina klubov je posvetila največ pozornosti vzgoji mladega kadra in bodo praktično vsi klubi nastopili na letošnjem prvenstvu z mladinskimi ekipami. Hkrati pa imajo mladinske ekipe letos izredno lepe možnosti za nastope v tujini. Naša mladinska reprezentanca bo namreč letos nastopila od 8.—10. avgusta na prvenstvu Evrope v Italiji, dalje na regati »Olimpijske nade« v Berlinu od 25. do 27. julija in na mladinskem šestorboju v Trstu 20. julija.

Manjšo udeležbo pa letos pričakujejo organizatorji v kategoriji vrhunskih veslačev, saj je letos prekinilo z nastopanjem več znanih vrhunskih tekmovalcev. Naše najboljše veslače pa čaka v letošnji sezoni več pomembnih nastopov tudi v tujini. Naša izbrana vrsta bo tudi letos nastopila na regati v Luzernu od 13. do 14. julija, na troboju z Avstrijo, Zahodno Nemčijo in Jugoslavijo od 23.—24. avgusta v Bambergu in končno na evropskem prvenstvu, ki bo letos v Celovcu na Vrbskem jezeru od 5.—7. septembra.

LETA 1971 EVROPSKO PRVENSTVO ZA JUNIORJE NA BLEDU?

Pri regatnem odboru na Bledu smo tudi izvedeli, da se Jugoslavija poteguje za organizacijo evropskega prvenstva za juniorje v letu 1971. To tekmovanje je zdaj med veslaškimi zvezami zelo popularno, je bistveno manj zahtevno tako tehnično kot finančno ter se cela vrsta držav poteguje za prevzem organizacije tega tekmovanja. Letošnje prvenstvo mladincev bo v Italiji, v letu 1970 pa v Grčiji. Prireditev v letu 1971 pa bi bila hkrati tudi v pravo 40. letnice, ko je bila na Bledu prva veslaška mednarodna regata in prvo državno prvenstvo. To tekmovanje bi bilo prav gotovo zelo zanimivo in bi sloves blejske veslaške steze s tem uveljavili tudi med mlajšimi veslači.

J. Javornik

Sorška liga v nogometu

Na Godešiču je bil pred dnevi ustanovni sestanek nogometnih klubov, ki bodo sodelovali v novo ustanovljeni sorški ligi. Za to ligo se je prijaviло sedem mošttev, in to: Godešič, Vižmarje, Smlednik, Pirniče, Sv. Duh, Re-

teče in Zbilje. Kandidata za prvo mesto sta nedvomno Godešič in Vižmarje. Namen te lige je predvsem povezovalno in sodelovalno med mladimi saj bo v njej igralo največ mladincev.

J. S.

Občinsko pionirsko šahovsko prvenstvo

Na občinskem pionirskem šahovskem prvenstvu so imeli največ uspeha šahisti osnovne šole Stane Zagar iz Kranja in osnovne šole iz Senčurja. V osnovni šoli Lucijan Seljak v Stražišču je nastopilo 14 ekip.

Rezultati: starejši pionirji: — 1. OS Stane Zagar 13 točk, 2. OS Lucijan Seljak 9, 3.—5. OS Predoslje, OS Matija Va-

ljavec in OS Senčur 6; mlajši pionirji: — 1. OS Stane Zagar 14 točk, 2. OS Senčur 12, 3. OS Matija Valjavec 11,5, 4. OS Simon Jenko 9,5, 5. OS Lucijan Seljak 8,5 in 6. OS Predoslje 4,5; starejše pionirke: — 1. OS Senčur 5 točk in 2. OS Matija Valjavec 3; mlajše pionirke — 1. OS Senčur.

V. B.

Letošnja balinarska tekmovalja na Gorenjskem

Balinarska tekmovalna skupnost pri občinski zvezi za telesno kulturo Jesenice je sklicala posvet vseh balinarskih klubov Gorenjske, da bi se dogovorili o letošnjih tekmovaljih.

Posveta so se udeležili predstavniki BK Kranj, BK Radovljica, BK Šk. Loka in BK Jesenice. Navzočega pa ni bilo predstavnika BK Lesce.

Na posvetu so sklenili, da bodo balinarski zvezi Slovenije poslali ostrejšo pismo, ker je zaradi njenega malomarnega dela otežkočeno delo tekmovalne skupnosti. Sezona je pred vrati, zveza pa kljub prošnji še vedno ni poslala programa letošnjih republiških tekmovalij.

Predstavniki so se dogovorili, kje bodo letos gorenjska prvenstva. Vsi klubi so konkurirali za organiziranje tekmovalja v četvorkah, nazadnje pa so se dogovorili, da bo prvo kolo tega zanimivega tekmovalja letos 25. 5. v Kranju, drugo kolo pa 1. 6. v Skofji Loki. Prihodnje leto pa bo tekmovalje na Jesenicah in v Radovljici. Gorenjsko prvenstvo v parih bo

8. 6. na Jesenicah, prvenstvo posameznikov 22. 6. v Radovljici in v izbujanju 14. 9. na Jesenicah.

Sami klubi bodo organizirali še več svojih tekmovalij. Jeseničani bodo imeli medklubski turnir za otvoritev sezone, ekipni turnir zveze borcev, v počastitev občinskega praznika, mednarodno tekmovalje dvojic itd. V Radovljici bodo imeli občinsko sindikalno prvenstvo, tekmovalje za pokal Gorenjske, medklubski turnir in turnir za občinski praznik. Z. Fete

Strelske novice

V okviru mladinskih športnih tekmovalij med gorenjskimi delovnimi organizacijami so se srečale v Tekstilindustrijske strelske ekipe iz 5 podjetij.

Vrstni red: 1. Iskra, 2. Sava, 3. Elan. Med posamezniki pa je bil najboljši Marič iz tovarne Sava.

Na prvem preglednem tekmovalju slovenskih strelcev s pištolo je dosegel lep uspeh Kranjčan Franc Peternel. V soboto je v streljanju s hitrostrelno pištolo dosegel 585 krogov od 600 možnih, kar je boljše kot veljavni državni rekord. Slabše pa se je uvrstil v nedeljskem tekmovalju, ko je s pištolo proste izbire s 508 krogi zasedel šesto mesto.

B. Malovrb

Delavske športne igre v Domžalah

Na letošnjih delavskih športnih igrah v Domžalah nastopa več kot 1000 tekmovalcev. Doslej se je že končalo prvenstvo v namiznem tenisu. Prvenstvo je pokazalo, da je v domžalski občini veliko zanimanje za namizni tenis.

Vrstni red: 1. Lek, 2. Papirnica — Količevo, 3. Zdravstveni dom — Domžale, 4.

Združena kemična industrija itd.

Končano pa je tudi že moštveno sindikalno prvenstvo v šahu. Vrstni red je bil naslednji: 1. Papirnica — Količevo, 2. Mlinostroja — Domžale, 3. Strokovni izobraževalni center, 4. Universale — Domžale, 5. Tosama — Vir itd.

Brojan

Preddvor — Bela tudi v povratnem dvoboju

Pred dnevi je bil na dvošteznem kegljišču v Železnikih povratni dvoboj v borbenih partijah med ekipo Železnikov in ekipo KK Preddvor-Bela. Tako kot v prvem so tudi v drugem dvoboju

zmagali tekmovalci iz Preddvora in Bele z rezultatom 676:671. Najboljši kegljač je bil član ekipe gostov Nace Naglič, ki je podrl 93 kegljev.

— jk

Svetovno prvenstvo v motokrosu v Tržiču

Joël Robert — junak Ljubelja 69

Najboljši Jugoslovan na 25. mestu, okoli 12.000 gledalcev, odlična organizacija prireditve

Tržič in njegova znana proga za motokros v Podljubelju sta preteklo soboto, zlasti pa še v nedeljo, doživela svoj veliki dan. Še posebej pa so prišli na račun vsi ljubitelji tega drznega in lepega športa. Potem ko so se v soboto na podljubeljskih strminah pomerili najboljši jugoslovanski dirkači, pa je nedelja prinesla zagrizeno borbo najboljših na svetu in tekmovalcev za pokal Karavank. Podobno kot lani je bilo vreme tudi letos naklonjeno organizatorjem — članom tržiškega avto-moto društva. Nedeljsko prireditev je slovesno odprl predsednik motokros komiteja Rino Simoneti, član IS skupščine SRS. V svojem govoru je povezal pomen slovenskega državnega praznika — 27. aprila s pomembnostjo svetovnega prvenstva v motokrosu. Za njim je spregovoril še delegat mednarodne motociklistične organizacije FIM — Alfred Lenfranc iz Belgije. Kmalu za tem pa je že bila na sporedu prva dirka za svetovno prvenstvo v motokrosu v kategoriji motorjev do 250 ccm.

Zmagovalec nedeljske dirke za svetovno prvenstvo v motokrosu v Tržiču in lanskoletni uradni svetovni prvak Joël Robert iz Belgije.

BELGIJEC ROBERT SE NI DAL UGNATI

Čeprav bi se po nedeljski dirki z lahkoto odločil za najboljšega dirkača — to je danes brez dvoma Belgijec Robert, lanskoletni svetovni prvak — pa so zame junaki vsi tisti, ki se s svojim jeklenim konjičkom sploh upajo spustiti v podljubeljske strmine. Kot rečeno, v nedeljo je bil Robert nepremagljiv. Strmine je obvladoval z največjo lahkoto, na nekaterih položnejših delih proge se je bolj vozil po zadnjem kolesu kot po obeh, sploh pa sta bila on in njegov motor ena sama celota.

Po prvem startu je najprej povedel Robertov rojak Geboers, medtem ko je bil lanskoletni svetovni prvak šele četrti. Toda že v drugem krogu se je Robert prebil na prvo mesto, ki ga ni izpustil iz rok vse do konca dirke. Na cilju dirke je bil torej prvi Robert, sledi mu Geboers, Konečny in Stodulka — oba CSSR, peti pa je bil Šved inž. Hallman, nato njegov rojak Petersson. V drugi vožnji za svetovno prvenstvo je Belgijec Robert še bolj privil ročico za plin na svojem motorju — CZ — in razen sedmerice je pustil za seboj vse tekmovalce za en krog ali pa še več. Njegova zmaga sploh ni bila ogrožena, zato pa je bil toliko bolj ogorčen boj za naslednja visoka mesta. Tako so se od drugega mesta naprej uvrstili Hallman, Geboers, Sinkarenko, Pettersson, Stodulka, Konečny.

Končni vrsti red prve deseterice po dveh dirkah za svetovno prvenstvo v motokrosu motorjev do 250 ccm v Tržiču pa je naslednji: 1. Robert, 2. Geboers, (oba Belgija), 3. Hallman (Šve), 4. Stodulka, 5. Konečny (oba CSSR), 6. Pettersson (Šve), 7. Sinkarenko (SZ), 8. Mikola (Finska), 9. Bonn (Šve) in 10. Kavinov.

Med obema dirkama za svetovno prvenstvo so se pomerili še tekmovalci v kategoriji do 750 ccm. Zmagal je Eckenbach — ZRN, pred rojakom Walzem, Avstrijcem Leitgebem in Italijanom Mitom.

Če skušamo na koncu potegniti črto pod ljubeljsko prireditvijo, potem lahko rečemo vse najboljše. Tržiški organizatorji so pripravili prireditev kot se sploh da in dokazali, da so kos vsaki še tako težki nalogi. Škoda je le, da prihodnje leto v Tržiču ne bo dirk, saj je znano da bodo v Orehovi vasi.

V. G.

Predsednik organizacijskega komiteja, član IS skupščine SRS Rino Simoneti je slovesno odprl svetovno prvenstvo v motokrosu v kategoriji motorjev do 250 ccm. Poleg njega sta še delegat FIM Alfred Lenfranc in direktor dirke Jože Jurjevčič. — Foto: F. Perdan

Le nekaj metrov startne ravnine in množica dirkačev se je zapodila v strmino. Za njimi je ostal gost dim iz njihovih motorjev in pa močan hrup, ki je tako tekmovalce kot gledalce spremljal vso tekmo. — Foto: F. Perdan

Takole je v nedeljo vozil lanskoletni svetovni prvak in letošnji ljubeljski zmagovalec Belgijec Robert. Zanj podljubeljske strmine niso pomenile nobene ovire, čeprav je omenjena proga med najtežjimi na svetu. — Foto: F. Perdan